

YouthReach

INFORMIRANJE: UKLJUČIVI I
TRANSFORMATIVNI OKVIRI ZA SVE

MOSTOVI ZA RJEŠENJA U (Y)OUT(H)DOSEGU

PEDAGOŠKI PRIRUČNIK

Teorija, metoda i primjeri

Sufinancira
Europska unija

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

BOB
ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE
IN KULTURNE DEJAVNOSTI

aretés
Spudoramente

AG

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za socialno delo*

AUTORI:

Špelca BUDAL, Virginie POUJOL (LERIS: Laboratoire d'Etudes et de Recherche sur l'Intervention Sociale / Social Intervention Studies and Research Laboratory (FR), www.leris.org)

Alenka GRIL, Tadeja KODELE, Klavdija KUSTEC, Milko POŠTRAK, (UL: Univerza v Ljubljani - FSD: Fakulteta za Socialno Delo / Sveučilište u Ljubljani - FSD: Fakultet socijalnog rada (SI), www.uni-lj.si)

Angelina SÁNCHEZ MARTÍ (UAB: Universitat Autònoma de Barcelona / Autonomno sveučilište u Barceloni (ES), www.uab.es)

Andreja DOBROVOLJC, Natalija ŽALEC (ACS: Andragoški centar Republike Slovenije / Slovenski institut za obrazovanje odraslih (SI), www.acs.si)

Barbara BABIČ, Sara RODMAN (BOB: Zavod za Izobraževanje in Kulturne dejavnosti / Institut za odgoj i obrazovanje (SI), www.zavod-bob.si)

Tanja POVŠIČ (MZPML: Mestna Zveza Prijateljev Mladine Ljubljana / Općinska udruga prijatelja mladih Ljubljana (SI), www.mzpm-ljubljana.si)

Gordana BERC, Marijana MAJDAK (UNIZG: Sveučilište u Zagrebu - Pravni fakultet - Odjel za Socialni Rad / Sveučilište u Zagrebu - Pravni fakultet : Odjel socijalnog rada (HR) www.unizg.hr)

Ana Maria MUNJAKOVIĆ (Udruga Aktivni građani / Udruga Aktivni građani, Zagreb (HR), <https://aktivnigradani.hr/>)

Luc HANIN (IFME: Institut de Formation aux Métiers Educatifs / Institut za obuku obrazovnih zanimanja (FR), www.ifme.fr)

Valeria FERRARINI, Giovanna MACIARIELLO (Aretes Societa Cooperativa: Istraživački laboratorij (IT) www.aret.es.it)

Listopad 2023

SADRŽAJ

UVOD — 05

DIJELOVI YOUTHREACHA — 06

ZAŠTO KORISTITI PRIRUČNIK? — 08

KAKO KORISTITI PRIRUČNIK? — 10

KNJIŽICA 1

1. POGLAVLJE: MLADI I DRUŠTVO

- 1.1: Definicija mladih u 21. stoljeću — 12
- 1.2: Trenutne politike za mlade — 14
- 1.3: Društvene odrednice životnih putova mladih — 17
- 1.4: Identiteti mladih — 21

2. POGLAVLJE: IZGRADNJA MOSTOVA IZMEĐU MLADIH I DRUŠTVA

2.1: Individualni pristupi u dosegu mladih — 25

- 2.1.1: Pristup i razumijevanje dosega mladih — 26
- 2.1.2: Sudjelovanje mladih — 30
- 2.1.3: Radni odnos u socijalnom radu mladih — 33

2.2: Pristupi zajednice u dosegu mladih — 38

- 2.2.1: Poticanje kritičkog mišljenja kod mladih i promicanje javnog zagovaranja — 38
- 2.2.2: Jačanje otpornosti mladih — 44
- 2.2.3: Posredovanje – objedinjavanje potreba mladih i institucija — 49
- 2.2.4: Suradnja na razvoju politika za mlade — 52
- 2.2.5: Mostovi za rješenje — 55

KNJIŽICA 2

3. IZAZOVI ZA OSOBE KOJE RADE S MLADIMA I KAKO

SE SUOČITI S NJIMA??

- 3.1: Što učiniti ako nešto pođe po zlu? — 61
- 3.2: Neformalna podrška — 64
- 3.3: Institucionalna podrška: supervizija i intervizija — 66
- 3.4: Briga o sebi — 70
- 3.5: Pristupi kreativnosti — 77

► Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

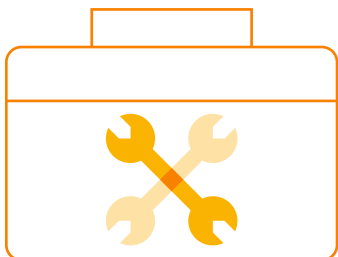
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Uvod

Ovaj **pedagoški alat** razvijen je u okviru europskog projekta Erasmus+ pod nazivom **YouthReach:¹ Inkluzivni i transformativni okviri za sve.**

Projekt je u početku bio inspiriran priznanjem da, iako se o praksama «outreach» raspravlja u osposobljavanju za socijalni rad, one često predstavljaju izazove kada ih primjenjuju socijalni radnici i volonteri koji rade s osobama koje doživljavaju socijalnu isključenost i mladima. Te prakse informiranja također nisu dosljedno integrirane u širi okvir sustava potpore. Složenost proizlazi iz **potrebe za premošćivanjem triju međusobno povezanih dimenzija – planiranja politika, institucionalne organizacije i stručne/terenske intervencije** – što otežava učinkovitu provedbu.

Čini nam se da u većini zemalja postoji niz nezadovoljenih potreba, posebno u smislu premošćivanja gore navedenih nedostataka. Oslanjajući se na iskustva i prakse svake zemlje, projekt nam je omogućio da utvrdimo i procijenimo nedostatke u trenutačnoj obuci, razlike između osposobljavanja i prakse te nedostatke između potreba pojedinaca i načina na koji se te potrebe prepoznaju i rješavaju.

Stoga je izazov premošćivanje jaza između osposobljavanja i prakse, **poboljšanje kvalitete postojećih sadržaja i materijala za osposobljavanje** te premošćivanje jaza između praksi i socijalnih politika **stvaranjem socijalnog dijaloga između svih dionika.**

Pedagoški priručnik isprepliće se s ostalim rezultatima projekta:

Program osposobljavanja: *Cilj je premošćivanja putova s uključivim i transformativnim okvirima za informiranje* osnažiti buduće stručnjake i volontere u području socijalnog rada, obrazovanja i drugih područja koja rade s pojedincima u nepovoljnom položaju. Pruža sveobuhvatnu obuku za poboljšanje razumijevanja dosega, povezanih stavova i strategija. Cilj je premostiti praznine, promicati inkluzivnost i olakšati transformativne ishode za sve uključene.

Metodološki vodič: *Kooperativni pristup rješavanju izazova informiranja ciljnih skupina* alat je za socijalno posredovanje koji analizira postojeće usluge i prava na temelju doprinosa i izražavanja mladih u kontekstu profesionalnih i institucionalnih praksi. Njegov je primarni cilj identificirati rješenja za podršku disfunkcijama usluga uključivanjem povratnih informacija iz napora za informiranje.

Projekt je uključivao **praktičare (street workers -stručnjaci koji rade na terenu, socijalne radnike) – i stručnjake i volontere, profesore, istraživače i donositelje odluka** iz pet različitih zemalja: **Francuske, Slovenije, Hrvatske, Španjolske i Italije.** Na temelju korištenja obuke i prakse u svakoj zemlji, eksperimentiranja programa obuke i metodologije podrške, stvorili smo ovaj pedagoški alat za koji se nadamo da će vam pomoći u vašoj praksi i doprinijeti transformaciji okvira za uključivanje svih.

¹ Kontrakcija između mladih i outreach.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Dijelovi Youthreacha

Što je za nas "Outreach"?

"Outreach" dovodi u pitanje ideju univerzalnog pristupa socijalnim uslugama i njegovu ulogu posrednika između pojedinca i društva, s ciljem preobrazbe socijalnih usluga.² Stoga "outreach" pruža priliku praktičarima, volonterima, studentima socijalnog rada, nastavnicima i donositeljima institucionalnih odluka da propituju konvencionalne prakse socijalnog rada.

Sud tvrdi da se "outreach" može općenito shvatiti kao **metodologija i model za razumijevanje pristupa usvojenog kako bi se postigla sveobuhvatna, integrirana i kontinuirana skrb o potrebama osobe, posebno za osobe odvojene od institucionalne skrbi koje mogu biti izložene riziku od socijalne isključenosti.** Ovaj pristup nužno zahtijeva najmanje tri razine djelovanja - planiranje politika, institucionalnu organizaciju i profesionalnu intervenciju - kako bi se moglo odgovoriti na rastuću složenost potreba i sve veću profesionalnu hiperspecijalizaciju socio-obrazovne skrbi.

U našem pristupu bavimo se pitanjima izvora marginalizacije, oskudice i diskriminacije s jedne strane te podrijetla moći mladih s druge strane da stvore mogućnosti za socijalni rad i rad s mladima koji uključuje javnu suradnju u rješavanju problema.

"Outreach" nadilazi samo "dosezanje" pojedinaca koji se suočavaju sa socijalnom isključenošću; uključuje i "dosezanje" institucija koje mogu utjecati i mijenjati socijalne politike. Obuhvaća stvaranje prostora u kojima se može odvijati dijalog među svim dionicima i u kojima se potiču kolektivna promišljanja o zajedničkim pitanjima.

Prevazilaženje uloga socijalnih radnika

Misija socijalnog rada je pomoći svim pojedincima u potrebi u društvenom kontekstu. Postoje slučajevi u kojima pojedinci dobrovoljno traže i koriste socijalne usluge. Suprotno tome, postoje pojedinci ili cijele zajednice koje postoje u stanju socijalne izolacije, ne pristupaju pozivima agencija za socijalnu skrb niti odgovaraju na njih. Razlozi za to mogu se svrstati u četiri opće skupine:

- Korisnici ne mogu prisustvovati**
(npr. zbog bolesti, invaliditeta, pod institucionalnim su nadzorom itd.).
- Korisnici ne žele potražiti pomoć**
(npr. zbog lošeg prethodnog iskustva, stereotipa ili prevladavajućih mišljenja o određenim agencijama za socijalnu skrb ili određenim socijalnim radnicima itd.).
- Korisnici nisu svjesni postojanja socijalnih usluga**
i Zavoda za socijalni rad te potpore koju mogu dobiti.
- Korisnici nisu prepoznati ili se smatraju "nevidljivima", odnosno oni o kojima agencije za socijalni rad ne vode nikakvu evidenciju ili nisu utvrđeni u bilo kojoj javnoj dokumentaciji.**

² Lorenz, Grymonpres &; Roose u De Maeyeru, E., & Grymonpres, H. (2020). Korištenje informiranja za situacije ekstremne društvene marginalizacije: socijalni učinci područja praksi socijalnog rada. *Revue française des affaires sociales*, 2, 117-136.
<https://doi.org/10.3917/rfas.202.0117>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

U području socijalnog rada razvijeno je nekoliko pristupa, metoda i tehnika "informiranja", ali u različite svrhe i na temelju različitih paradigmi. S jedne strane, postoji pristup "informiranja" koji ima za cilj kontrolu društvenih odnosa radi zaštite ili održavanja društvenog mira, zakona i reda, odražavajući funkcionalističku paradigmu.³ U našem projektu, umjesto toga, **zalažemo se za pristupe "informiranja" koji imaju za cilj podržati ljude sukreiranjem rješenja s njima kako bi bili stvoreni za njih i s njima.**

Socijalni radnici i radnici koji rade s mladima vide sebe kao odgovorne, poštovane, kvalificirane saveznike i voditelje mladih ljudi koji su stručnjaci u svom svakodnevnom životnom iskustvu, shvaćajući svoj život bolje nego itko drugi. Mlada osoba je gospodar svog života, dok socijalni radnik služi kao pomoć i potpora u prepoznavanju i analizi situacija. U tom se procesu problemi i rješenja artikuliraju u dijalogu kako bi se prevladali socijalni nedostaci.

Socijalni radnik ima ključnu ulogu u prevladavanju socijalnih i kulturnih praznina u kojima su mladi zarobljeni pomažući im da artikuliraju svoje životne izazove i uspostave dijalog s vlastima u različitim institucionalnim okruženjima. U tom kontekstu socijalni radnik djeluje kao saveznik i pristaša zajedničkog stvaranja rješenja, što mladima omogućuje da se aktivno uključe u stvaranje učinkovitih strategija za rješavanje životnih izazova zajedno s drugima.

Socijalni radnik ima priliku i odgovornost izgraditi mostove između mladih u ranjivosti i institucija, djelujući kao "graditelj mostova" koji prevodi perspektive različitih uključenih dionika. Tu ulogu možemo nazvati "povezujuća uloga" socijalnih radnika jer grade *"mostove između društva i njegovih margina i i postižu uzajamnu prilagodbu između ciljnog stanovništva, njegove margine, ponude socijalne usluge i društva u cjelini."*⁴

³ Howe, D. (1987). Uvod u teoriju socijalnog rada. Ashgate, Aldershot, Hants.

⁴ De Maeyer, E., & Grymonprez, H. (2020). Korištenje dosega za situacije ekstremne društvene marginalizacije: socijalni učinci područja prakse socijalnog rada. *Revue française des affaires sociales*, 2, 117-136. <https://doi.org/10.3917/rfas.202.0117>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

▶ Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Zašto koristiti priručnik?

Biti pristaša nekome tko ima malo znanja ili iskustva i, između ostalog, vrlo malo moći za integraciju u društvo može se činiti gotovo iluzijom u kulturi izgrađenoj na stručnosti, iskustvu, društvenom položaju i povezanoj dinamici moći koja ide uz to. Ipak, to je upravo naša najveća profesionalna snaga u našoj misiji osnaživanja onih kojima želimo pomoći.

Put koji vodi do toga je oblik **društvenog dijaloga pod velikim utjecajem međuljudskih odnosa i društvenog konteksta u kojem se odvija. Dijalog ulazi u unutarnje, možda uspavane snage pojedinaca, vodeći ih prema izborima koji koriste svim uključenim stranama.** Ovladavanje pristašama na tom putu može se vidjeti u njihovom poštovanju, znanju, vrlinama i njihovom pristupu onima koje žele podržati.

Ovaj se alat bavi upravo ovim aspektom - **kako potaknuti pojedince na samostalno razmišljanje i razmatranje različitih perspektiva prilikom kreativnog osmišljavanja rješenja za izazove s kojima se suočavaju!**

Socijalni radnici imaju sposobnost ponovne uspostave izgubljenih veza, stvaranja prilika za socijalni dijalog i pronalaženja "ravnoteže" među različitim stajalištima uključenih strana. Oni imaju moć izgradnje mostova između društva i njegovih margina.

Bit pomoći leži u otvaranju socijalnog dijaloga. Upoznavanje situacija i potreba ljudi s jedne strane i kritičko prepoznavanje i artikuliranje prepreka i osobnih ograničenja s druge strane dovodi do onoga što je Paolo Freire nazvao '**imenovanjem svijeta**', procesom koji nikada nije statičan ili konačan. To podrazumijeva i potencijal za različita tumačenja i sposobnost promjene. Alat uključuje poglavlja koja pomagačima pružaju različite **osnovne, univerzalne uvide u područje obuhvaćeno poglavljem.** Također pruža **primjere i dokazane metode rada prikladne za slične kontekste.**

Alat je namijenjen **laicima i stručnjacima u području socijalnog rada i socijalnog učenja mladih odraslih osoba i drugih.** Njih dvoje su isprepleteni - nema znanja bez učenja i stvarnog učenja bez društvenog konteksta u kojem bi se nešto promijenilo. Ljudi grade svoju stvarnost u svojim odnosima s drugim ljudima i prirodom. Pritom moramo slušati druge, poštovati ih i omogućiti njihovo sudjelovanje. Za to su potrebna znanja, vještine i stavovi koje smo nastojali obuhvatiti u ovom vodiču.

Želimo pomoći svima koji rade s osobama u nepovoljnom položaju, uključujući one u različitim institucijama, kao i nevladinim organizacijama i volonterima koji svoju misiju i rad posvećuju služenju tim skupinama i pojedincima.

Primjeri ciljne skupine uključuju:

- **Praktičari:**
 - a) Početnici u dosegu.
 - b) Stručnjaci koji žele promijeniti svoju praksu ili istražiti "nove teme".
- **Volonteri** (s naglaskom na izravan rad s mladima).
- **Studenti socijalnog rada.**
- **Učitelji** (i učitelji prije službe i nastavnici u službi).
- **Institucionalni donositelji odluka** (pojedinci uključeni u procjenu mogućnosti odlučivanja i postupak donošenja odluka).

Uvod

Dijelovi Youthreacha

▶ Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Ovaj smo alat osmislili kako bismo **olakšali izravnu primjenu njegovih materijala, uzimajući u obzir društveni kontekst i specifične potrebe pojedinaca s kojima surađujete**. Opisuje procese i metode koje koristimo za povezivanje s ljudima, iskorištavanje njihovih unutarnjih snaga i osnaživanje za aktivno sudjelovanje u društvu.

Sve što smo uključili u ovaj priručnik predstavlja samo mali dio onoga što se još uvijek može postići. Stoga vas pozivamo da se prilagodite i proširite njegov sadržaj. Naš primarni cilj je zapaliti iskru koja vam može pomoći da pronađete **nove načine za stvaranje uvjeta** za aktivaciju i uključivanje (mladih) ljudi koji se nađu na rubu društva.

Krenimo zajedno na ovo putovanje!

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

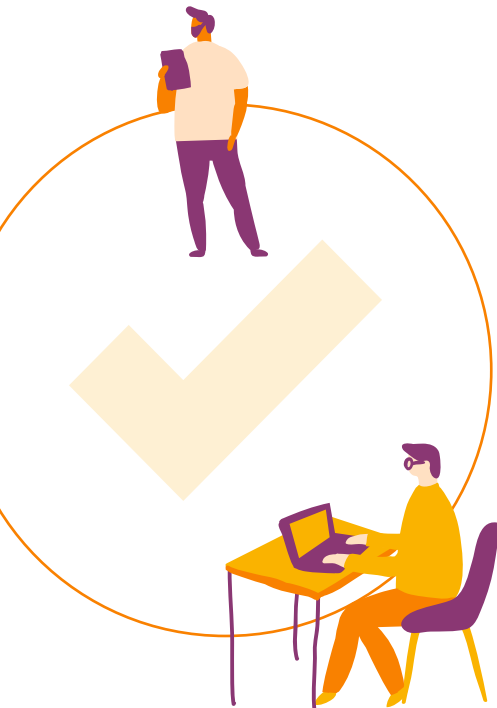
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

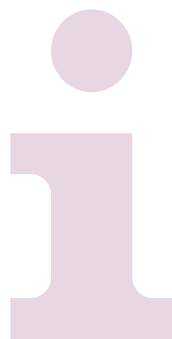

Kako koristiti priručnik?

Struktura kompleta alata dizajnirana je tako da bude jednostavna za upotrebu. Podijeljena je u poglavlja, a svako poglavlje podijeljeno je na teme. Te se teme obično sastoje od tri dijela:

- **Teorijski dio:** Ovaj odjeljak pruža glavne koncepte i predlaže dodatno čitanje za dublje razumijevanje.
- **Odjeljak Metoda:** Ovdje predlažemo strategiju za postizanje cilja vezanog uz temu (općenito se predlaže samo jedna metoda, ali mogu se koristiti i druge metode).
- **Praktični primjeri:** ovaj odjeljak nudi praktične ilustracije svrhe teme.
- **Osim toga, pružamo poveznice na još dva dokumenta razvijena** tijekom projekta (program za nastavnike i metodološki vodič za praktičare). Ti će resursi dodatno poboljšati vaše istraživanje svake teme.

Teme pokrivaju različite elemente koje smatramo ključnima za informiranje. Iako smo poglavlja organizirali određenim redoslijedom, nije potrebno uzastopno čitati priručnik. Kroz dokument se možete kretati po želji. Međutim, imajte na umu da su svi ti elementi ključni ako želimo postići glavni cilj: "Preobrazba okvira za sve."

Kako odabrati odgovarajuću metodu?

Prilikom odlučivanja o metodi potrebno je uzeti u obzir nekoliko čimbenika koji određuju kontekst u kojem je namjeravamo koristiti. Nakon što utvrdimo svoju svrhu, trebali bismo razmotriti i sljedeće:

- Regrutiranje i selekcija sudionika, odnosno tko će i koliko ljudi sudjelovati?
- Slobodno vrijeme.
- Prostor/soba koja nam je potrebna.
- Kakvu opremu i alate trebamo?
- Jesu li za organizaciju potrebne posebne dozvole?
- Koje vještine voditelji i posrednici trebaju za provedbu metode?
- Tko je i koliko ljudi potrebno za potporu provedbi?
- Kako ćemo ohrabriti ljude da nam se pridruže?
- Kako ćemo stvoriti atmosferu koja potiče sudionike na sudjelovanje?

Uzimajući u obzir ove čimbenike, možete donijeti dobro informiranu odluku pri odabiru odgovarajuće metode za svoj specifični kontekst i ciljeve.

Priručnik sadrži jednu ili dvije metode opisane unutar svake teme zbog ograničenja razmaka. Međutim, oni nisu isključivi za istraživanje samo te teme jer je metoda alat koji sadrži slijed nekoliko tehnika ili postupaka koji bi mogli dovesti do željenog cilja. Dakle, također možete odabrati metode iz gotovo bilo koje druge teme koju ćete koristiti u svom radu s mladima. Ako to učinite, morat ćete prilagoditi sadržaj tako da odgovara opisanim postupcima ili tehnikama.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

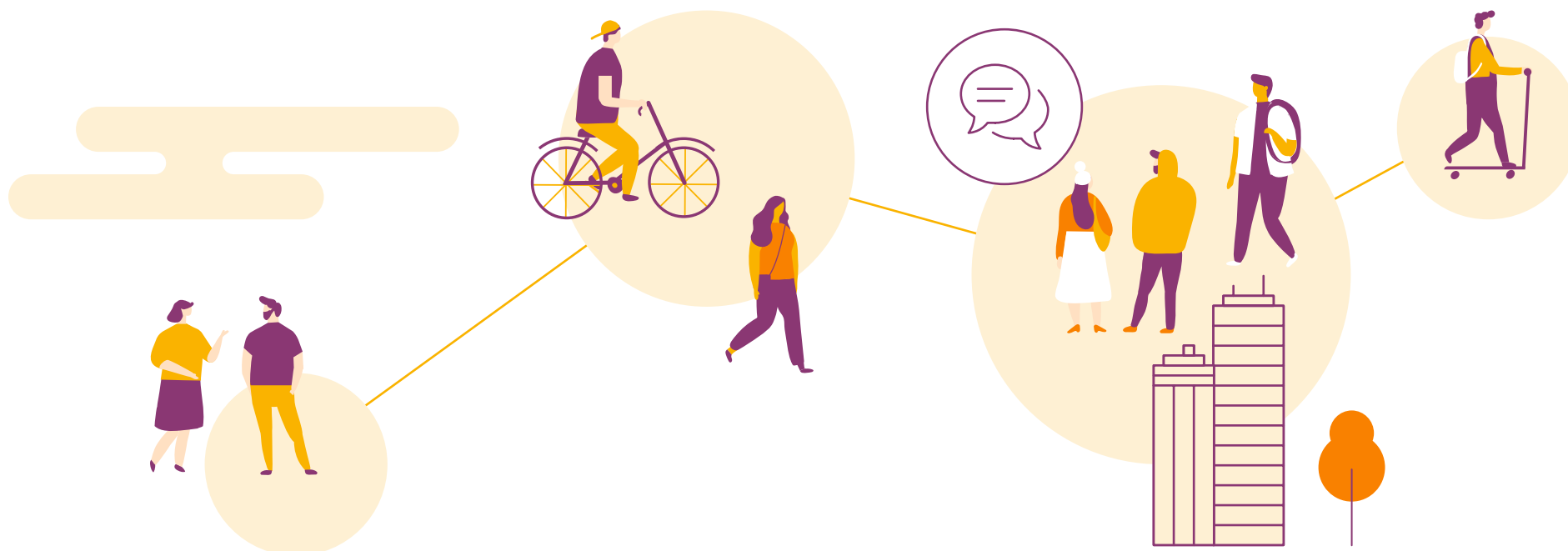
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Veličina grupe i odgovarajuće metode

Ove metode mogu biti prikladne za različite veličine skupina, od malih okupljanja koja uključuju samo nekoliko ljudi, poput [kruga istraživanja](#), do velikih događaja koji uključuju desetke ili čak tisuće pojedinaca iz jedne zajednice, poput poduzeća, škola i lokalnih zajednica. Primjeri takvih metoda uključuju [Hackathon](#) ili World Cafés, koji promiču kreativnost i potiču veze među ljudima u rješavanju svakodnevnih izazova.

Posebne metode, kao što su hackathon, zahtijevaju dobro koordiniranu pripremu koja uključuje različite dionike, posebnu stručnost među sudionicima, odgovarajuće resurse, opremu i obučene voditelje koji mogu nadgledati događaje i usmjeriti ih prema postizanju definiranih izazova i ciljeva. Stoga ove metode mogu biti skupe i izazovne za organiziranje. Međutim, postoje i učinkovite metode koje je relativno jednostavno organizirati, kao što je [World Cafe](#).

Osim toga, neke su metode dizajnirane za ad hoc implementaciju, što se pokazuje posebno vrijednim kada su resursi ograničeni ili kada se pojavi prilika za raspravu o gorućim pitanjima ili novonastalim problemima unutar grupe. Metoda slučajnog uzorkovanja je prikladna za ove vrste situacija.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

1. poglavlje: Mladi i društvo

Ovo poglavlje ima za cilj pružiti pregled života mladih danas, globalno, a posebno u zemljama jugozapadne Europe. Koje su karakteristike mladih u razdobljima adolescencije i odrasle dobi? Koji su glavni razvojni zadaci koje moraju ostvariti na svom životnom putu do odrasle dobi? S kojim se problemima suočavaju u neposrednom društvenom kontekstu, uključujući obitelj, prijatelje, školu i slobodne aktivnosti? Koje su institucionalne prepreke koje ometaju njihov pozitivan psihosocijalni razvoj i socijalnu uključenost u društvo u kojem žive? Koje su trenutačne nacionalne i europske politike za mlade? I na kraju, s kojim se pitanjima identiteta mladi suočavaju pod pritiskom globalizacije i digitalizacije u stalno promjenjivim socioekonomskim uvjetima i međukulturnim odnosima u društvu?

1.1: DEFINICIJA MLADIH U 21. STOLJEĆU

Mladi se odnose na **mlade ljude u životnom razdoblju između djetinjstva i odrasle dobi**. Što se tiče dobi osobe, to razdoblje počinje otprilike između 12 i 15 godina, s početkom puberteta, a završava u srednjim ili kasnim dvadesetim godinama (25 do 30 godina), kada postižu autonomno i neovisno funkcioniranje (psihološko, socijalno-relacijsko, vrijednosno, ekonomsko) i preuzimaju društvene uloge odraslih u različitim domenama života. Postoji **nekoliko kriterija za postizanje odrasle dobi**: zakonodavni (dob u kojoj se čovjek zakonski smatra odraslom osobom, obično 18 ili 21 godina), sociološki (preuzimanje društvenih uloga odraslih u područjima kao što su posao, spol, obitelj i slobodno vrijeme), psihološki (razvoj kognitivne, emocionalne, socijalne i moralne zrelosti) i ekonomski (postizanje financijske neovisnosti od svoje obitelji).⁵

Razvoj **psihološke zrelosti, stjecanje uloga odraslih i stjecanje ekonomske neovisnosti, a time i potpuno ulazak u odraslu dob, varira pojedinačno i prema društvenim okolnostima i zahtjevima postavljenim mladima**. Tijekom

tog razdoblja života mladi prolaze kroz nekoliko promjena koje se tiču fizičkog rasta (uključujući reproduktivnu zrelost) i razvoja osobnosti u kognitivnom, emocionalnom, socijalnom i moralnom funkcioniranju. Oni također doživljavaju promjene u društvenim odnosima s roditeljima, vršnjacima i širim društvom. **Mladi se moraju prilagoditi promjenama u svom unutarnjem i vanjskom okruženju**, odgovarajući na vlastite potrebe i želje u skladu sa zahtjevima i mogućnostima u društvu, kako bi postigli osobnu zrelost, omogućujući im da vode autonoman i samostalan život kao odrasli pojedinci.

S psihološkog stajališta, pojedinci započinju proces prilagodbe promjenama biološkog, psihološkog i društvenog funkcioniranja u adolescenciji. **Suočavaju se s nekoliko razvojnih zadataka**,⁶ kao što su istraživanje i definiranje njihovog jedinstvenog identiteta u odnosu na spol, zanimanje i društvene odnose s roditeljima, vršnjacima i različitim društvenim skupinama (npr. etničke scene, scene mladih). Također moraju definirati životne ciljeve, vrijednosnu orijentaciju i svjetonazore u korespondenciji s odabranim načinom života. Svi razvojni zadaci adolescencije rijetko se ostvaruju u tinejdžerskim godinama, tako da mladi ljudi moraju nastaviti težiti svojim odlukama u dvadesetim godinama, tijekom razdoblja rastuće odrasle dobi. To je osobito uobičajeno u zapadnim društvima, gdje se razdoblje pripreme za odraslu dob često odgađa za kasne dvadesete zbog složene i brzo promjenjive socioekonomske situacije i labavo definiranih društvenih uloga (u usporedbi s tradicionalnim društvima).

Na primjer, mladi moraju završiti obrazovanje (a često se očekuje tercijarno obrazovanje) i osigurati zaposlenje (na konkurentnom tržištu rada) kako bi postali financijski neovisni od svojih obitelji. Tek tada se mogu baviti stambenim pitanjima i osnovati vlastite obitelji dok ih samostalno podržavaju. Postizanje ekonomske neovisnosti izazovnije je i zahtijeva dulje razdoblje u postmodernom društvu od razvoja

⁵ Zupančič, M. & Puklek Levpušček, M. (2018). *Prehod v odraslost: sodobni trendi in raziskave [Prijelaz u odraslu dob: suvremeni trendovi i istraživanja]*. Znanstvena založba Filozofske fakultete.

⁶ Havinghurst, R. J. (1972). *Razvojni zadaci i obrazovanje*. Davida McKaya

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, Tečaj 1:
MLADI I DRUŠTVO: DEFINICIJE I
DRUŠTVENE ODREDNICE ŽIVOTNIH
PUTOVA MLADIH

⁷ Arnett, J. J. (2000). Odrasla dob u nastajanju: Teorija razvoja od kasnih tinejdžerskih godina do dvadesetih godina. *Američki psiholog*, 55 (5), 469–480.

⁸ Nastran Ule, M. (2000). *Sodobne identitete v vrtincu diskurzov* [Suvremeni identiteti u vrtlogu diskursa]. Zbirka Sofija 6/2000. Znanstveno in publicistično središče.

psihološke zrelosti (poput razmišljanja, donošenja odluka, emocionalne regulacije, kontrole ponašanja, definiranja orijentacije vrijednosti i življenja u skladu s tim, razvijanja društvene odgovornosti, rješavanja pitanja identiteta itd.) što se često može postići do kasnih tinejdžerskih godina. Međutim, odgođena **ekonomska neovisnost utječe na kašnjenje u razvoju psihosocijalne neovisnosti, formiranju vlastitih obitelji** (pronalaženje partnera, vjenčanje, rađanje djece) i **pokretanje njihovih karijera**. Prema tome, mnogi razvojni zadaci adolescencije moraju se produžiti i postići u dvadesetim godinama, tijekom razdoblja nastale odrasle dobi.

Tijekom tog razdoblja mladi **nastavljaju istraživati svoj identitet, doživljavaju nestabilne životne uvjete** (s čestim promjenama u stanovanju, romantičnom partnerstvu, obrazovanju i radnim odnosima) i **relativno su usredotočeni na sebe** (imaju ograničene društvene odgovornosti i osjećaju se slobodnim ispuniti vlastite potrebe). Oni su također **u statusu "između"** (odrasli u nekim područjima, a još uvijek adolescenti u drugima) i **percipiraju mnoge mogućnosti** (izražavaju životni optimizam i pokazuju spremnost da istraže različite mogućnosti u promjeni svojih životnih putova).⁷

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Mladi u zapadnim društvima suočavaju se s mnogim poteškoćama u prilagodbi promjenama u tijelu, društvenim odnosima s roditeljima i vršnjacima, obrazovnim zahtjevima i pronalaženju rješenja za pitanja identiteta, zdravstvenim pitanjima, mogućnostima zapošljavanja, stanovanju itd. **Životni tijek mladih koji žive u 21. stoljeću postao je manje predvidljiv, individualiziraniji i slobodno definiran**, također zbog globalizacije, koja uvodi nove nesigurnosti i rizike uz širok raspon mogućnosti i ideala u različitim životnim područjima. Mladi mogu slobodno birati svoje društvene uloge u pogledu spola, obitelji, zanimanja, društvene klase i (pod)kulture itd. Međutim, oni su istovremeno izloženi visokim očekivanjima od konzumerizma i normativnog ponašanja, kako je izraženo na **društvenim mrežama, dok se suočavaju sa značajnijim ograničenjima na tržištu rada**.

Pritisci da se preuzme osobna odgovornost za uspjeh u školi, na radnom mjestu i u društvenom životu prilično su visoki. Ti pritisci mogu prikriti društvena pitanja kao da se radi o osobnim krizama.⁸ Individualizacija životnih tijekova zahtijeva veće preuzimanje rizika u individualnom odlučivanju o karijerama i svakodnevnim životnim pitanjima, kao i veću sposobnost brige o sebi i svom životu bez oslanjanja na institucije ili državu. Stoga se povećava potreba za pružanjem potpore mladima (a posebno najranjivijima) u ispunjavanju njihovih potreba, definiranju njihovih identiteta i životnih putova, kao i premošćivanju njihovih potreba institucionalnom podrškom u rješavanju njihovih problema.

QUESTIONS FOR REFLECTION:

1. S kojim se problemima suočavaju mladi ljudi? Koja su bila glavna pitanja koja su zabrinjavala kad ste bili mladi?
2. Koje su društvene prepreke koje sprječavaju mlade da ostvare svoje ciljeve? Što pojedinci mogu učiniti kako bi postigli željene ciljeve?
3. Kako osobe koje rade s mladima mogu podržati mlade u njihovim nastojanjima da stvore bolju budućnost?

POPIS REFERENCI ZA
DALJNJE ČITANJE

→ **P80**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

1.2: TRENUTNE POLITIKE ZA MLADE

Pitanja mladih rješavaju se u različitim europskim i nacionalnim okvirima. **Europske politike za mlade** svakoj zemlji pružaju smjernice za njezinu politiku za mlade. Projekt YouthReach omogućio nam je da prepoznamo **razlike u provedbi tih politika, koje se mogu pripisati različitim povijestima svake zemlje u pogledu socijalnih politika i pitanja mladih**. Na temelju toga ističemo pet dokumenata koje su Europska unija i Vijeće Europe donijeli u području politike za mlade:

1. Strategija Europske unije (EU) za mlade za razdoblje 2019. – 2027.

Nadovezujući se na iskustva i odluke o suradnji u području mladih tijekom proteklih godina, Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. nastoji se odgovoriti na postojeće i nadolazeće izazove s kojima se mladi suočavaju diljem Europe. Strategija EU-a za mlade pruža okvir ciljeva, načela, prioriteta, temeljnih područja i mjera za suradnju u području politike za mlade za sve relevantne dionike, vodeći računa o njihovim kompetencijama i načelu supsidijarnosti.

Opći su ciljevi Strategije:

- Omogućiti mladima da preuzmu odgovornost za vlastiti život, podržati njihov osobni razvoj i rast prema autonomiji, negovati njihovu otpornost i opremiti ih životnim vještinama za snalaženje u svijetu koji se mijenja.
- Poticati i pružati mladima potrebna sredstva da postanu aktivni građani, nositelji solidarnosti i pozitivnih promjena nadahnutih vrijednostima EU-a i europskim identitetom.
- Poboljšanje političkih odluka u pogledu njihova učinka na mlade u svim sektorima, posebno u području zapošljavanja, obrazovanja, zdravstva i socijalne uključenosti.
- Doprinos iskorjenjivanju siromaštva mladih i svih oblika diskriminacije te promicanje socijalne uključenosti mladih.

Njime se definira **11 ciljeva za mlade** koji bi se trebali rješavati u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom Unije te prilagoditi nacionalnim okolnostima. .

2. Europski program rada s mladima

Europski program rada s mladima (koji se dalje naziva "Program") strateški je okvir za jačanje i razvoj kvalitete, inovacija i priznavanja rada s mladima. Usvaja ciljani pristup daljnjem razvoju rada s mladima utemeljenog na znanju u Europi i povezivanju političkih odluka s njihovom praktičnom provedbom. Program karakterizira koordinirana suradnja među dionicima na različitim razinama i u različitim područjima rada s mladima, a služi i jačanju rada s mladima kao zasebnog područja rada koje može djelovati kao ravnopravan partner s drugim područjima politika.

Program obuhvaća sljedeće elemente:

- (a) **Politička osnova**
- (b) **Suradnja u zajednici prakse rada s mladima**
- (c) **provedba Programa u praksi: "Proces iz Bonna"**
- (d) **Financiranje programa usmjerenih na mlade**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

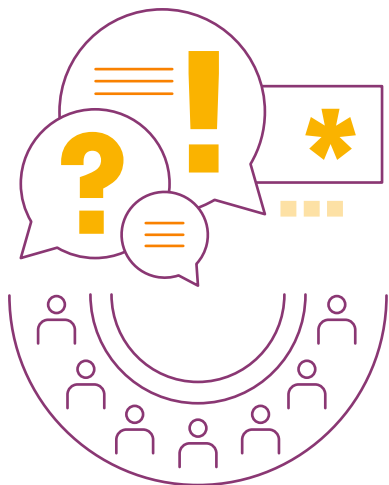
Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

3. Rezolucija CM/Res(2020)2 o Strategiji sektora mladih Vijeća Europe za 2030.

Rezolucijom se utvrđuje da bi sektor mladih Vijeća Europe trebao biti usmjeren na omogućavanje mladima diljem Europe da aktivno podržavaju, brane, promiču i imaju koristi od temeljnih vrijednosti Vijeća Europe u području ljudskih prava, demokracije i vladavine prava, posebno:

- Jačanje pristupa mladih pravima kako bi se oni i svi oblici civilnog društva mladih mogli osloniti na poticajno okruženje za potpuno ostvarivanje svih svojih ljudskih prava i sloboda, uključujući konkretne politike, mehanizme i resurse.
- Povećanje znanja mladih kako bi demokratski angažman mladih poduprle zajednice prakse koje proizvode znanje i stručnost.
- Proširenje sudjelovanja mladih kako bi mladi smisleno sudjelovali u donošenju odluka na temelju širokog društvenog i političkog konsenzusa o potpori uključivanju, participativnom upravljanju i odgovornosti.

Rezolucijom se definiraju četiri tematska prioriteta Strategije Vijeća Europe za sektor mladih do 2030. i trebalo bi nastaviti s radom do 2030.:

1. Revitalizacija pluralističke demokracije
2. Mlad pristup ljudi pravima
3. Zajednički život u mirnim i uključivim društvima
4. Rad s mladima

4. Preporuka Odbora ministara CM/Rec(2017)4 državama članicama o radu s mladima

U dokumentu se preporučuje da vlade država članica u okviru svoje nadležnosti obnove potporu radu s mladima na sljedeći način:

1. Osiguravanje zaštite i proaktivnog podupiranja odgovarajućeg poslovnog nastana ili daljnjeg razvoja kvalitetnog rada s mladima u okviru lokalnih, regionalnih ili nacionalnih politika za mlade.
2. Uspostava koherentnog i fleksibilnog okvira utemeljenog na kompetencijama za obrazovanje i osposobljavanje plaćenih i volonterskih osoba koje rade s mladima kojim se uzimaju u obzir postojeća praksa, novi trendovi i arene, kao i raznolikost rada s mladima.
3. Uzimajući u obzir mjere i načela predložena u dodatku ovoj preporuci i potičući pružatelje rada s mladima da učine isto.
4. Podupiranje inicijative sektora mladih Vijeća Europe za uspostavu ad hoc radne skupine na visokoj razini relevantnih dionika u radu s mladima u Europi, koja može razraditi srednjoročnu strategiju za razvoj europskog rada s mladima koji se temelji na znanju.
5. Poticanje nacionalnih i europskih istraživanja o različitim oblicima rada s mladima i njihovoj vrijednosti, učinku i zaslugama.
6. Podupiranje razvoja odgovarajućih oblika preispitivanja i evaluacije učinka i ishoda rada s mladima te jačanje širenja, priznavanja i učinka portfelja rada s mladima Vijeća Europe u državama članicama.
7. Promicanje oznake kvalitete Vijeća Europe za centre za mlade kao primjera dobre prakse.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, Tečaj 2:
FORMALNI I ZAKONODAVNI OKVIR
ZA RAD INFORMIRANJA MLADIH

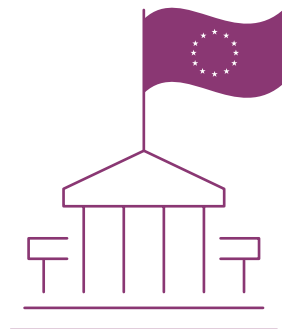
5. Europska povelja o lokalnom radu s mladima

Povelja ima za cilj doprinijeti daljnjem razvoju lokalnog rada s mladima. To čini navodeći koja bi ga načela trebala voditi i kako bi se različiti aspekti trebali oblikovati kako bi se ispunila ta načela. Stoga povelja predstavlja zajedničku europsku platformu za potreban dijalog o radu s mladima. To je besplatan metodološki alat koji funkcionira kao kontrolni popis oko kojeg se dionici mogu okupiti i raspravljati o mjerama koje bi mogle biti potrebne za daljnji razvoj rada s mladima, osiguravajući da nijedan aspekt ili perspektiva nisu izostavljeni i da se pružanje rada s mladima provodi na najbolji i najučinkovitiji način.

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Pri planiranju mjera u području informiranja mladih mora se uzeti u obzir **europsko i nacionalno zakonodavstvo**. Konkretno, europski dokumenti doneseni na najvišoj europskoj razini (kao što su Europska komisija i Vijeće Europe) valjani su u cijeloj Europi.

Stoga je ključno ostati informiran o njima jer su oni temelj nacionalnog zakonodavstva i politike u području rada s mladima.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Je li koncept informiranja, kao metoda suradnje s mladima s kojima radite, adekvatno definiran u europskom zakonodavstvu?
2. Jesu li preporuke i mjere koje potječu s europske razine učinkovito uključene u nacionalno zakonodavstvo?
3. Provode li se preporuke i mjere učinkovito u praksi?
4. Kako se vaš rad na tom području usklađuje s preporukama na razini EU-a i na nacionalnoj razini te odgovara na njih?

POPIS REFERENCI ZA
DALJNJE ČITANJE

→ [P81](#)

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

⁹ D'Iribarne, P. (1996). *Vous serez tous des maitres, la grande illusion des temps modernes* [Svi ćete biti majstori, velika iluzija modernog doba]. Seuil.

¹⁰ Pogledajte rad Van de Velde, C. (2008). "Se placer" ou la logique de l'intégration sociale ["Place yourself" ili logika društvene integracije]. In C. Van de Velde, Devenir adulte: Sociologie comparée de la jeunesse en Europe [Postati odrasla osoba: komparativna sociologija mladih u Europi] (str. 113-167). Presses Universitaires de France. <https://www.cairn.info/devenir-adulte--9782130557173-page-113.html>

¹¹ Berger, P. L. & Luckmann, T. (1966). *Društvena konstrukcija stvarnosti: rasprava u sociologiji znanja*. Usidrene knjige.

¹² Poštrak, M. (2015). Koncepti socijalnog dela s mladima [Koncepti socijalnog rada s mladima]. *Socialno delo*, 54, 5, 269-280.

¹³ Whyte, B. (2009). Pravda mladih u praksi, čineći razliku (str. 46). *Tisak politike*.

¹⁴ Biti mlad u Europi danas, 2015., Podaci Eurostata: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/6776245/KS-05-14-031-EN-N.pdf>

¹⁵ S velikim razlikama (Bugarska (26,3 godine), Rumunjska (26,9 godina) i Slovačka (27,2 godine) imaju najmlađe majke kada im stigne prvo dijete. Najstarije su Talijanke (31,3 godine), a slijede Španjolke (31,1 godina) i Luksemburžanke (31,1 godina) Podatke pronađite ovdje: <https://www.touteurope.eu/societe/lage-des-femmes-a-la-naissance-du-premier-enfant-dans-lue/>

1.3: DRUŠTVENE ODREDNICE ŽIVOTNIH PUTOVA MLADIH

Mladi se razvijaju **u društvenim i povijesnim kontekstima koji duboko utječu na to kako ih društvo doživljava** i oblikuje njihove putove prema autonomiji. Njihova integracija u društvo često se mjeri u kontekstu "uzornog građanina",⁹ koji služi kao referentna točka. Svako odstupanje od ove norme može rezultirati povećanim ispitivanjem i nadzorom. Normativna društvena očekivanja, široko prihvaćena od strane društva, jest da bi pojedinci trebali 'pronaći svoje mjesto'.¹⁰ Međutim, mladi, posebno najranjiviji među njima, nerazmjerno su pogođeni diskontinuiranim putanjama u pogledu stanovanja i zapošljavanja. Stoga je ključno prepoznati i uzeti u obzir tu normativnu dimenziju pri ispitivanju i analizi životnih putovanja mladih.

Moramo istražiti i razumjeti životni svijet mladih. Životni svijet mlade osobe obuhvaća svakodnevno okruženje u kojem živi i kreće se. Unutar ovog svijeta razvijaju strategije za život na temelju svojih tumačenja stvarnosti, koje oblikuju simbolizirani sadržaj koji prenose drugi i internaliziraju mladi. Simbolizirani sadržaji drugih njihove su ideje o stvarnosti i u biti odražavaju vlastite ideje mladih o stvarnosti. Zajedničko tumačenje stvarnosti od strane aktera u određenom društvu je ono što su Berger i Luckmann nazivali 'društvenom konstrukcijom stvarnosti'.¹¹ Iz istog temelja možemo izvući diskurs osobne konstrukcije stvarnosti, konkretno, kako konkretni mladić ili skupina mladih konstruiraju svoj samopoimanje i razvijaju specifične strategije života na temelju tog samopoimanja i društvenog konteksta u kojem žive.

Mnogi stručnjaci posvetili su značajnu pozornost razumijevanju mladih ljudi. U njihovim nastojanjima da definiraju životni svijet mladih korišteni su različiti koncepti, uključujući čimbenike povezane s odrastanjem. Stručnjaci se često pozivaju na čimbenike koji utječu na životni svijet mlade osobe, bilo na prijeteci ili zaštitni način, kao što su delinkventno ponašanje, čimbenici rizika ili zaštitni čimbenici.¹² Obično se te definicije vrte oko pet ključnih domena: *spola, obitelji, škole, vršnjaka i vrijednosti*. Neki znanstvenici govore

o samo četiri skupa pitanja: individualnim karakteristikama, obitelji, školi i zajednici,¹³ koji se odražavaju kroz mikro, mezzo i makro razinu analize. U našem slučaju, mikro razina analize predstavljena je konkretnim oblicima rada s ranjivim mladima s jedne strane i nalazima o karakteristikama odrastanja s druge strane. U tom će se okviru ovdje predstaviti ta načela stručnog rada – zajedno s različitim vrstama glume, stilovima vođenja i uspostavljanjem radnog odnosa – koja su, prema našem mišljenju, najadekvatnija i, pak, najučinkovitija za rad s mladima općenito, a posebno s ranjivim, ugroženim mladima. Mezzo razina odnosi se na rad u zajednici, a makro razina uključuje sve što se događa na socijalnoj i nacionalnoj razini, odnosno na razini socijalne politike zemlje.

Perspektiva društva o prihvaćenom ili potisnutom ponašanju razvijala se kroz povijest i odražava različite društvene brige. Mladi se mogu smatrati prijetnjom društvenoj ravnoteži, kao žrtve kojima je potrebna zaštita ili kao vrijedni resursi za razvoj teritorija. **Ovi izgledi značajno utječu na to kako mladi zamišljaju svoju budućnost** i uspostavljaju svoje karijere. Položaj dodijeljen mladima u našem društvu je pod povećalom. Često se suočavaju s negativnom percepcijom i izloženi su diskriminaciji zbog uobičajene percepcije da su nesposobni ili neodgovorni za javni angažman. Slijedom toga, participiranje u ulozi građanin postaje im izazov jer, osim direktiva, ne postoje odredbe koje im omogućuju istinsko stvaranje i sudjelovanje u aktivnom građanstvu.

Istodobno, kriteriji za postizanje autonomije s vremenom su se mijenjali i razlikuju se od zemlje do zemlje. Na primjer, dob za napuštanje roditeljskog doma (izvanbračna zajednica) u prosjeku je 2015. iznosila 26,2 (¹⁴uz znatne razlike između zemalja Europske unije i među spolovima. U Francuskoj se stabilnost radnih mjesta obično postiže u dobi od oko 28 godina, a u europskim zemljama prosječna dob za rođenje prvog djeteta bila je 29,4 u 2019. (u usporedbi s 28,8 u 2013.).¹⁵ Ta se prijelazna faza, kako su je doživjeli mladi, udvostručila u posljednjih 50 godina, uglavnom zbog čimbenika kao što su, među ostalim, produljena razdoblja obrazovanja i visoka razina nezaposlenosti.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

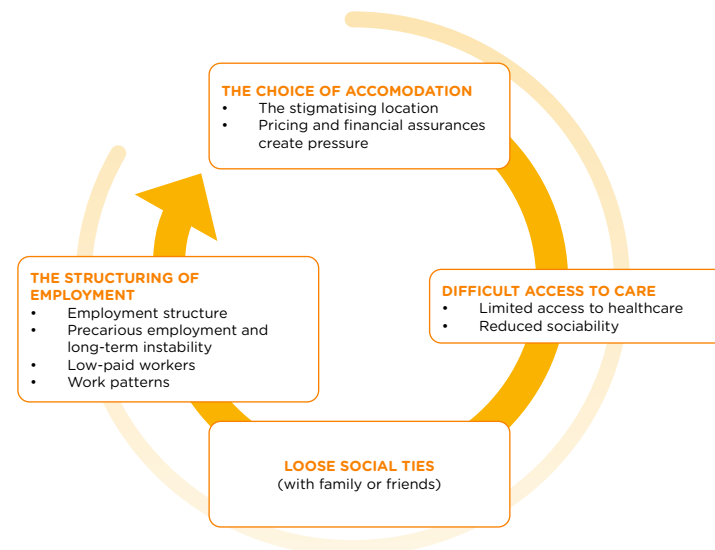
Nekoliko čimbenika pogoršava izazove s kojima se suočavaju mladi: iako je obrazovanje obvezno, sve više favorizira učenike počevši od vrtića. Stopa pristupa diplomskoj kvalifikaciji porasla je s 26% u 1980. na 66% u 2009. Ipak, 16% djece u dobi od 20 do 24 godine u Francuskoj napustilo je srednju školu 2019. godine bez ikakve diplome. Razlike u obrazovanju znatno su visoke i pokazuju tendenciju pogoršanja, na što ukazuje istraživanje OECD-a u Pisi. Neovisnog stanovanja nema dovoljno i često ovisi o dostupnosti obiteljske potpore, koja je ograničena, posebno u financijski nesigurnim obiteljima.

Nadalje, pristup zapošljavanju predstavlja znatan izazov za mlade, posebno za one koji se već suočavaju s nejednakostima koje proizlaze iz mjesta njihova boravišta, razine obrazovanja ili socioekonomskog podrijetla. Stopa nezaposlenosti za osobe u dobi od 15 do 29 godina gotovo je dvostruka u usporedbi s stopom nezaposlenosti cjelokupnog stanovništva. Čak i među zaposlenima, oko 50% je u nesigurnim radnim situacijama, posebno među dobnom skupinom od 15 do 24 godine. Siromaštvo ih nerazmjerno pogađa, pri čemu ga doživljava oko 20% osoba u dobi od 15 do 25 godina, u usporedbi s 11% osoba u dobi od 30 do 50 godina i 8% pojedinaca u dobi od 60 do 70 godina. Mi smo prvo društvo koje traži od mladih da se integriraju kako bi osigurali da imaju uvjete za vlastito priznanje. Nesigurnost je, dakle, situacija koja utječe na mnoge mlade ljude na više ili manje trajan način. Po prvi put u povijesti, nesigurnost nekih mladih ljudi dovodi do nesigurnih okolnosti unutar njihovih obitelji. Osim toga, utjecaj nesigurnosti na djecu je znatan, s tim da je potrebno šest generacija da se dijete s niskim primanjima popne na društvenu ljestvicu, prema istraživanju OECD-a. Prihodi, zanimanje i obrazovno postignuće obično se prenose s generacije na generaciju.

Osim tih čimbenika, nužno je uzeti u obzir znatne razlike koje postoje među regijama, a koje utječu i na socijalne resurse dostupne mladima, kao što su podrška obiteljima, socijalne veze, infrastruktura i još mnogo toga. "Geografski i socijalni

determinizam često vrši pritisak na izgleda za karijeru mladih koji odrastaju daleko od mogućnosti koje se nalaze u većim gradovima. Moraju se suočiti s mnoštvom prepreka koje doprinose njihovoj autocenzuri kada razmišljaju o svojim obrazovnim i profesionalnim izborima."¹⁶

Također je ključno promatrati težnju mladih za autonomijom kao dinamičan proces koji se stalno razvija i podlozan je ranjivostima. Te ranjivosti nisu karakteristične samo za mlade, već i za društvo i njegove društvene procese, koji sami dovode do ranjivosti.¹⁷ Međuovisnost čimbenika koji oblikuju položaj pojedinca u društvenom okruženju stoga je od iznimne važnosti. Svaka donesena odluka imat će posljedice na različite aspekte njihovih života.

¹⁶ Kao što nas podsjeća POS Occitanie (2021) <https://pos-occitanie.fr/agenda-details/2021-03-11/creer-des-opportunités-pour-les-jeunes-rurales-1161>

¹⁷ Becquet, V. (2012). Les « jeunes vulnérables »: essai de définition. *Agora débats/jeunesses*. <https://doi.org/10.3917/agora.062.0051>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Ova situacija potiče sve veće nepovjerenje mladih prema institucijama, što dovodi do "odvajanja od procesa glasovanja". Kreću se kroz nestabilno okruženje koje izaziva tjeskobu, a koje su obilježene brojnim gospodarskim, zdravstvenim i ekološkim krizama koje kompliciraju i odgađaju njihovu profesionalnu integraciju i težnju za autonomijom te čine njihovu budućnost neizvjesnom.¹⁸

Mladima je izazov riskirati ili pokrenuti akciju kada prevladava taj osjećaj nesigurnosti; Autocenzura postaje značajan čimbenik, pogotovo zato što svaka donesena odluka može imati opipljive posljedice koje mogu pogoršati ne samo njihovu vlastitu situaciju, već i situaciju njihovih obitelji i, naravno, njihovo samopoštovanje - ključni element za poticanje autonomije i emancipacije.

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Pri radu s mladima koji se suočavaju sa socijalnom ranjivošću i povlačenjem ključno je uzeti u obzir sve čimbenike koji doprinose njihovim okolnostima jer su to varijable koje socijalni radnici mogu riješiti. Cilj nije ograničiti mogućnosti djelovanja među mladima, već, naprotiv, surađivati s njima kako bi se utvrdile najpristupačnije strategije za aktiviranje tijekom intervencije.

Osvježavanje tih odrednica, koje oblikuju živote najranjivijih mladih ljudi, ne bi trebalo izazvati osjećaj nemoći. Umjesto toga, trebalo bi potaknuti ispitivanje načina kako se osloboditi tih društvenih ograničenja na globalnoj razini i potaknuti kreativnost u rješavanju izazova s kojima se suočavaju mladi.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako bismo trebali istražiti životni svijet ili svakodnevne rutine i društvene okolnosti mladih s kojima radimo? Koji su najkritičniji aspekti, elementi ili čimbenici u životnim iskustvima životnog svijeta ranjivih mladih?
2. Koje su društvene odrednice koje imaju najznačajniji utjecaj na mlade ljude s kojima radite u vrijeme intervencije?
3. S kojim se rizicima i izazovima ranjivi mladi ljudi susreću u svakodnevnom životu?
4. Koje se radnje mladi ljudi s kojima radite suzdržavaju od poduzimanja zbog ograničenja povezanih s njihovom nesigurnom situacijom?

¹⁸ Javno zdravstvo Francuska, studeni 2022.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

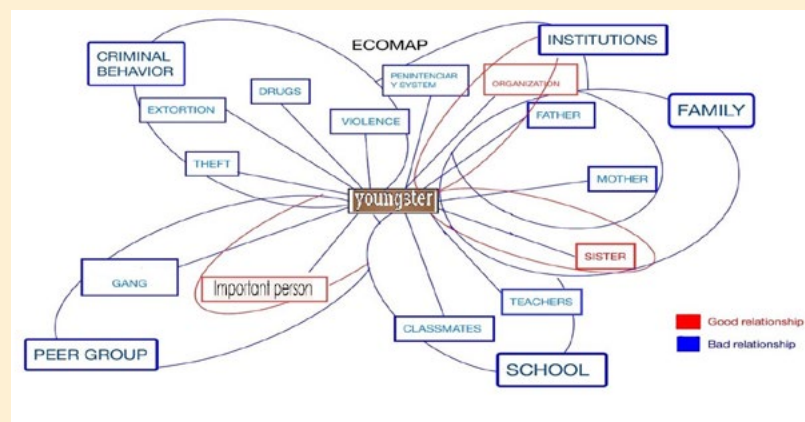
Program osposobljavanja, Tečaj 1:
MLADI I DRUŠTVO: DEFINICIJE I DRUŠTVENE ODREDNICE ŽIVOTNIH PUTOVA MLADIH
Metodološki vodič, KORAK 3:
RAZUMIJEVANJE I ANALIZA

Metode istraživanja za identificiranje koncepata:

Društveno mapiranje¹⁹ je metoda koja se razvila u vezi s društvenim pokretima u Latinskoj Americi, pokazujući se kao vrijedan alat za analizu društvenih odnosa unutar sustavnog okvira. Predstavlja kritički analitički alat i može se smatrati procesom koji kombinira istraživanje, obrazovanje i djelovanje s ciljem postizanja društvene transformacije. Služi kao sredstvo za promišljanje novih prilika i izazova, uspostavljanje mreža agenata promjena i rješavanje problematičnih situacija na određenom području. Ovaj pristup prepoznaje značaj odnosa unutar formalnih struktura i neformalne obrasce interakcije koji se razvijaju, ustraju ili smanjuju.

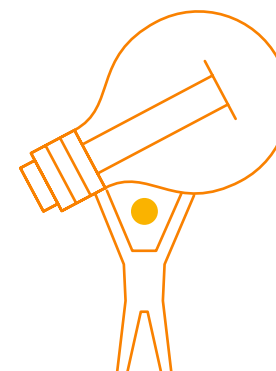
Jedan od alata društvenog mapiranja su ekomape. U našem slučaju, ekomapi se mogu pokazati korisnima za razumijevanje odnosa unutar obitelji, društva, zajednice i drugih aspekata života ranjive mlade osobe. Izrada ekološkog plana s mladom osobom može otkriti kontekst u kojem postoje, pomažući identificirati njihovu pripadnost i doživljavaju li izolaciju u određenim područjima. Ekomape pomaže socijalnim radnicima u procjeni jesu li granice između obitelji i njihove okoline otvorene ili zatvorene.

Primjer:

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P82**

¹⁹ IRESMO (2017). La cartographie sociale comme outil de la pédagogie critique. <https://iresmo.jimdofree.com/2017/01/16/la-cartographie-sociale-comme-outil-de-la-p%C3%A9dagogie-critique>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

1.4: IDENTITETI MLADIH

Kada razmišljamo o vlastitom identitetu, često se pitamo: 'Tko sam ja?' Da bismo se upustili u ovo pitanje, moramo razmotriti i: 'Što me izdvaja, čini me jedinstvenim i razlikuje me od drugih?' i 'Na koje načine dijelim sličnosti s drugima?' Psihološka definicija identiteta obuhvaća **sveobuhvatno i koherentno razumijevanje sebe kao zasebnog i odvojenog pojedinca**. Sadrži **različite aspekte**, uključujući:

- **Kognitivno:** To se odnosi na nečiju svijest o osobnim osobinama, sposobnostima i uvjerenjima koja su ugrađena u nečiji samopoimanje.
- **Emocionalno:** Uključuje značaj i vrijednost koju čovjek dodjeljuje sebi, zajedno s pozitivnim ili negativnim osjećajima koji doprinose nečijem samopoštovanju.
- **Motivacijski:** To uključuje instinkte, želje, ciljne orijentacije i vrijednosti koje pokreću nečije postupke i odluke.
- **Društveno-bihevioralno:** Obuhvaća nečije interakcije s drugima i njihov osjećaj pripadnosti različitim skupinama.

Identitet također podrazumijeva samosvijest koja s vremenom ostaje dosljedna, pokazujući kontinuitet sebe kroz prošlost, sadašnjost i budućnost. Identitet je psihosocijalno recipročan, ovisno o usklađivanju nečijeg samopoimanja, kako ih drugi percipiraju i očekivanja koja imaju. Štoviše, **identitet se može manifestirati u različitim oblicima, kao što su osobni, društveni ili kulturni, pri čemu se potonji definira u odnosu na članstvo u grupama unutar društva ili kulture.**²⁰

Identitet se **neprestano razvija i mijenja**. To nije nešto fiksno, uspostavljeno tijekom adolescencije i ostaje nepromijenjeno u odrasloj dobi. Umjesto toga, razvija se tijekom života osobe. **Mladi moraju integrirati značajne ljude i društvene uloge s kojima se susreću, zajedno sa samospoznajom stečenom tijekom djetinjstva, sa svojim trenutnim željama i budućim težnjama dok istražuju nove identitete i donose odluke.**²¹ Mladi su uključeni u kontinuirani proces formiranja identiteta, koji uključuje izgradnju i njegovanje jasnog razumijevanja

tko su, što cijene, koji su njihovi značajni budući ciljevi i gdje pripadaju. Oni svjesno donose odluke i odluke o sebi u tri ključna područja: njihov izbor profesije, njihov svjetonazor i vrijednosti kojih se pridržavaju (u skladu s društvenim skupinama i ideologijama s kojima se identificiraju) i njihovo zadovoljstvo rodnom identitetom.

Inherentno, definiranje vlastitog **identiteta uključuje interakciju između društvenog aspekta** (kako me drugi percipiraju, koliko me cijene, kakva očekivanja imaju od mene i kako reagiraju na mene) **i individualnog aspekta : samosvijest** (emocionalno iskustvo sebe), slika o sebi (**znanje i ideje o sebi**), **samopoštovanje** (kako cijenim sebe). Da bi oblikovala identitet, mlada osoba mora definirati i organizirati svoje sposobnosti, potrebe, interese i želje kako bi ih mogla izraziti u društvenom kontekstu i dobiti priznanje i odobrenje od značajnih drugih, posebno vršnjaka.

Istražujući različite uzore identiteta, adolescenti testiraju tipične obrasce društvenog ponašanja i simboličke izraze vrijednosti i uvjerenja (u smislu stila odijevanja, ponašanja, rituala) **određenih društvenih ili (pod)kulturnih skupina kojima žele pripadati**. Svaki pojedinac je član različitih društvenih skupina (definiranih spolom, dobi, društvenom klasom, kulturom, zanimanjem itd.). A postoji potreba za stjecanjem višestrukih identitetskih uloga koje se mijenjaju u različitim društvenim kontekstima. Ova perspektiva omogućuje fluidne identitete. Međutim, mlada osoba mora formirati integrativni identitet koji obuhvaća sve njihove identifikacije s društvenim skupinama i u skladu je s njihovim subjektivnim samopoimanjem. Neuspjeh uspješne integracije različitih aspekata sebe ili donošenja odluka o više izbora može dovesti do **rizika od zabune identiteta**. To može dovesti do **poteškoća s prilagodbom** tijekom adolescencije i potencijalno proširiti proces formiranja identiteta kao razvojni zadatak u odraslu dob u nastajanju.²²

²⁰ Côté, J. E. (1996). Identitet: višedimenzionalna analiza. U G. R. Adams, R. Montemayor & T. P. Gullotta (ur.), *Psihosocijalni razvoj tijekom adolescencije* (str. 130-189). Kadulja.

²¹ Erikson, E. H. (1968). *Identitet: Mladi i kriza*. W. W. Norton.

²² Zupančič, M. (2004). Razvoj identitete in poklično odločanje v mladostništvu [Razvoj identiteta i profesionalno odlučivanje u adolescenciji]. U L. Marjanovič, Umek & M. Zupančič (ur.), *Razvojna psihologija*, (str. 571-588). ZIFF & Založba Rokus.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

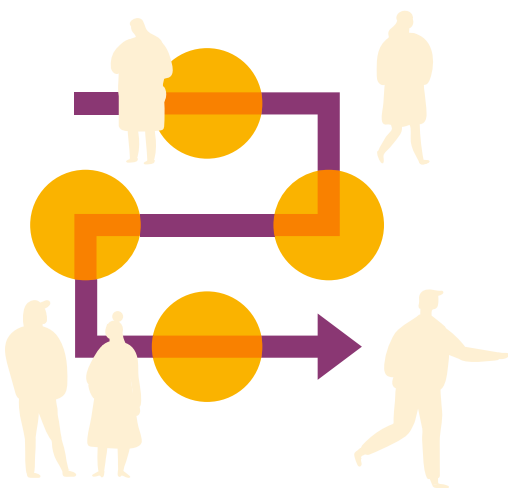
Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Proces istraživanja mogućnosti identiteta, poznat i kao kriza identiteta, prirodna je razvojno-psihološka tendencija među adolescentima. To uključuje usporedbu različitih identiteta, eksperimentiranje s različitim načinima života i predanost idealima. Taj je proces ključan dio formiranja koherentnog i dosljednog individualnog identiteta. **Postignuti identitet** karakterizira odluka pojedinca, nakon istraživanja različitih mogućnosti, da se posveti odabranom identitetu. Neki adolescenti postupno istražuju različite mogućnosti identiteta i odgađaju svoju konačnu odluku o identitetu do budućnosti, stvarajući ono što je poznato kao **"moratorij na identitet"**. Drugi se povlače iz istraživanja i donošenja odluka o svojem identitetu, što rezultira **"difuznim statusom identiteta"**. U tom stanju mogu pokazati malo nade za budućnost, pokazati pobunu ili odbiti konfrontacijski surađivati s roditeljima i školom. S druge strane, neki adolescenti usvajaju ciljeve, vrijednosti i način života drugih (obično roditelja, kultura ili ekstremističkih skupina) bez temeljitog istraživanja, što dovodi do **"zaključanog statusa identiteta"**. Često se adolescenti koji ne mogu prevladati difuzni ili ovršeni status identiteta susreću s poteškoćama u prilagodbi. Oni s difuznim statusom identiteta mogu postati rezignirani, apatični, slijediti gomilu ili pribjeći zlouporabi opojnih droga. U međuvremenu, pojedinci s zaplijenjenim statusom identiteta obično su nefleksibilniji od svojih vršnjaka, pokazuju netoleranciju i dogmatizam i usvajaju obrambeni stav.²³

U modernom i sve više multikulturalnom društvu **razvoj identiteta mladih iz svih manjina** predstavlja jedinstvene izazove, jer često prelaze granicu između toga da budu dio većinske kulture i vlastite manjinske (pod)kulture. Vrijednosti, norme, stilovi učenja, obrasci komunikacije i ponašanja unutar manjinske kulture mogu se razlikovati od onoga što se očekuje u školama i širem društvu. Prihvatanje vrijednosti većinske kulture ponekad može zahtijevati od pojedinaca da se distanciraju od vlastitih vrijednosti. Mladi iz svih manjina moraju se snaći u dva skupa kulturnih vrijednosti i mogućnosti identiteta kako bi uspostavili čvrst identitet. Stoga im je potrebno više vremena da istraže svoje mogućnosti. Ključno je promicati osjećaj nacionalnog ponosa među mladima iz manjinskih zajednica, **osiguravajući da ne internaliziraju poruku da su njihove razlike nedostaci**.

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

U procesu formiranja identiteta, mladi su pod utjecajem različitih društvenih okruženja, a **utjecaj vršnjaka je posebno značajan**. Dok traže identitete, samoopise i načine postojanja, adolescenti se uspoređuju s vršnjacima koji ih privlače, nastojeći steći prihvaćanje i podršku svojih prijatelja. Ta prijateljstva pružaju povratne informacije o tome mogu li se integrirati i biti prihvaćeni ili isključeni iz vršnjačkih skupina. U tom kontekstu, formiranje identiteta ostaje fluidno tijekom cijelog života dok se pojedinci prilagođavaju i uče iz odnosa i životnih iskustava s različitim skupinama ljudi.

Vršnjačke skupine postaju sve ekskluzivnije kako adolescenti stare. Prema tome, oni koji imaju raznolikije grupne odnose i prijateljstva imaju tendenciju da se bolje integriraju. Oni komuniciraju sa svojim vršnjacima u različitim okruženjima, kao što su sport i druge grupne aktivnosti, gdje razvijaju društveni identitet i stječu razumijevanje grupnih pravila i ponašanja. **Prijatelji** nude adolescentima osjećaj prihvaćanja na temelju zajedničkih interesa, omogućujući im pristup društvenim mrežama i vršnjačkoj validaciji. Tijekom ove faze života, biti popularan među vršnjacima je od značajne važnosti, a rodni stereotipi obično utječu na izbor prijatelja. **Roditelji** ili druge odrasle osobe od povjerenja mogu igrati umjerenu ulogu u procesu formiranja identiteta, jer se prijateljstva mogu brzo promijeniti, a odbijanje vršnjaka zajedničko je iskustvo.

Mladi ljudi koji slobodno vrijeme provode kod kuće bez kontakta s vršnjacima često doživljavaju niže samopoštovanje i samopouzdanje i mogu patiti od **usamljenosti**. Na njih utječe relacijska deprivacija, koja se manifestira kao pretjerano oslanjanje na prijatelje (visoko ih cijene i emocionalno su vezani za njih). Ovo oslanjanje može ograničiti njihovu samodefiniciju i izražavanje vlastitog identiteta među vršnjacima. Ti su mladi ljudi podložniji **pritisku vršnjaka, što može dovesti do rizičnih ponašanja** pod utjecajem grupnih normi i očekivanja o tome što je ispravno, a što pogrešno. Mladi

²³ Marcia, J. E. (1989). Identitet i intervencija. *Časopis za adolescenciju*, 12, 401-410.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

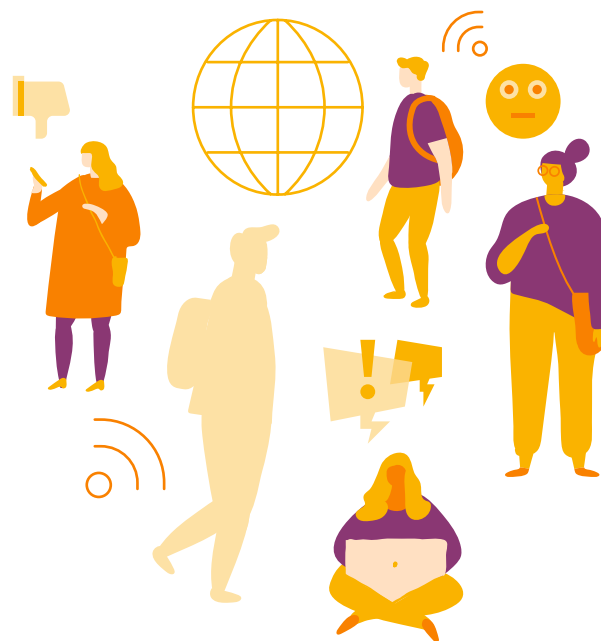
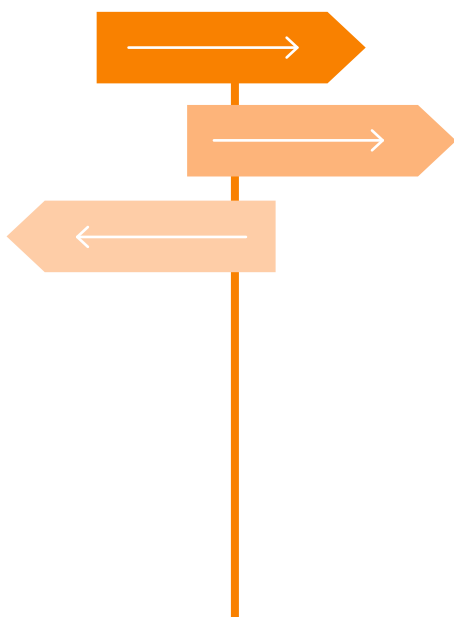
2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Ljudi međusobno utječu jedni na druge i lakše se bave raznim aktivnostima kada su u društvu svojih vršnjaka, uključujući eksperimentiranje s drogama, alkoholom i seksualnim iskustvima.

Utjecaj medija na formiranje identiteta mladih značajniji je u suvremenom društvu nego u prošlosti, posebno u području društvenih mreža i virtualne stvarnosti. Mediji predstavljaju i mogućnosti i rizike. Sloboda odabira digitalnog identiteta omogućuje mladima da se javno projiciraju u drugačijem svjetlu od svog pravog ja. Istovremeno, pruža idealnu platformu za eksperimentiranje s različitim identitetima, proširujući njihove putove za stjecanje znanja i ideja izvan njihovog neposrednog okruženja. To je posebno važno za mlade osobe s invaliditetom, kojima mnogi aspekti stvarnog svijeta mogu biti nedostupni. S druge strane, to izlaganje nosi rizik od uznemiravanja, iznude, ismijavanja i isključivanja iz internetske i izvanmrežne komunikacije za mladu osobu.

U suvremenom društvu **mnogi aspekti identiteta suočavaju se s izazovima i savitljiviji su** nego ikad prije. Profesionalni identiteti vezani uz ručni ili intelektualni rad unutar tradicionalnih institucija u stvarnom svijetu se smanjuju. **Rodni identiteti** su sve fluidniji. Svi ti čimbenici čine identitete prilagodljivijima, zamršenijima i zahtjevnijima. **Mentalna dobrobit mladih** također postaje eskalirajuća zabrinutost, koja bi mogla proizaći iz ovih društvenih izazova. Identiteti su podložni pregovorima, često pod utjecajem društvenih medija. Postmoderni, digitalno, konkurentno **društvo s uzvišenim očekivanjima** vrši znatan pritisak na mlade i njihove odnose (za što su potrebne specijalizirane vještine za zapošljavanje i znatni naponi za niske plaće). Mladi u institucionalnoj skrbi obično stječu neovisnost brže od svojih vršnjaka, ali primaju manju obiteljsku potporu i imaju ograničen pristup gospodarskim resursima. **Ova stanja čine mlade ljude podložnijima osjećajima** izolacije i stresa, potičući osjećaj zbunjenosti identiteta.

YouthReach

informiranje: uključivi i transformativni okviri za sve

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE: Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, Tečaj 3:
IDENTITETI MLADIH: SNALAZENJE
U STRUKTURNIM PROMJENAMA I
IZGRADNJA OTPORNOSTI

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Koje su primarne nade i težnje za budućnošću mladih s kojima radite? Koje su njihove najznačajnije brige u bliskoj budućnosti? Koje uvide možete steći o izazovima povezanim s identitetom s kojima se mladi trenutno suočavaju?
2. Koje su vrijednosti i uvjerenja vidljivi u svakodnevnom ponašanju i simboličkim izrazima mladih? Kako se njihove vrijednosti i uvjerenja usklađuju s vrijednostima njihovih prijatelja, članova obitelji, kolega iz razreda i suradnika? Što se može zaključiti o ideologijama koje podržavaju kao dio svog identiteta?
3. Kojim društvenim skupinama pripadaju mladi ljudi s kojima radite? Koje osobne karakteristike dijele s drugim članovima svake od tih društvenih skupina? Na koje se načine razlikuju od ostalih članova društvenih skupina kojima također pripadate?

Metode istraživanja za identificiranje koncepta:

Intervju o identitetu s mladom osobom:

Individualni intervju s mladom osobom strukturiran je oko tema svakodnevnog života (prijateljstva, roditelji, zanimanje i posao, rekreacija, politika, religija itd.) i osmišljen je kako bi otkrio proces formiranja identiteta, istraživanja i donošenja odluka. Ispitivanjem odgovora možete steći uvid u najznačajnije aspekte života mlade osobe u ovom trenutku i utvrditi jesu li donijeli odluku ili su još uvijek u fazi istraživanja. Također možete identificirati koji aspekti njihovog identiteta izazivaju zabrinutost i kako aktivno ili pasivno traže rješenja. Ovi uvidi mogu voditi vašu podršku mladoj osobi u učinkovitom definiranju vlastitog identiteta. Umjesto intervjua, mladoj osobi može se pružiti strukturirani upitnik koji mlada osoba može samostalno ispuniti.

Primjer: Marcijin intervju za identitet

<https://faculty.weber.edu/eamsel/Classes/Applying%20Psychology/Adolescence%203140/Marcia%20Identity%20Interview.rtf>

Izmijenjeni Marcijin upitnik o identitetu:

https://tompkinspage.weebly.com/uploads/8/6/3/9/8639873/modified_marcia_identity_questionnaire.pdf

Radionice o identitetu s mladima:

Nekoliko tehnika navedenih u predviđenim alatima ima za cilj potaknuti promišljanje o pitanjima povezanim s identitetom među mladim sudionicima tijekom radionica. To se postiže aktivnom suradnjom s vršnjacima i donošenjem propisanih scenarija. Radionice se bave i drugim temama važnim za samorefleksiju mladih, promišljanje o međuljudskim odnosima i društvenoj strukturnoj dinamici, uključujući svijest o pitanjima ljudskih prava.

Vijeće Europe (2002.). Kompas: Priručnik za obrazovanje o ljudskim pravima s mladima.
<https://www.coe.int/en/web/compass>

Gollob, R. & Krapf, P. (Ed.) (2008.). *Podučavanje demokracije. Zbirka modela za demokratsko građanstvo i obrazovanje o ljudskim pravima*. Izdavaštvo Vijeća Europe.

**POPIS REFERENCI ZA
DALJNJE ČITANJE**

→ **P82**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

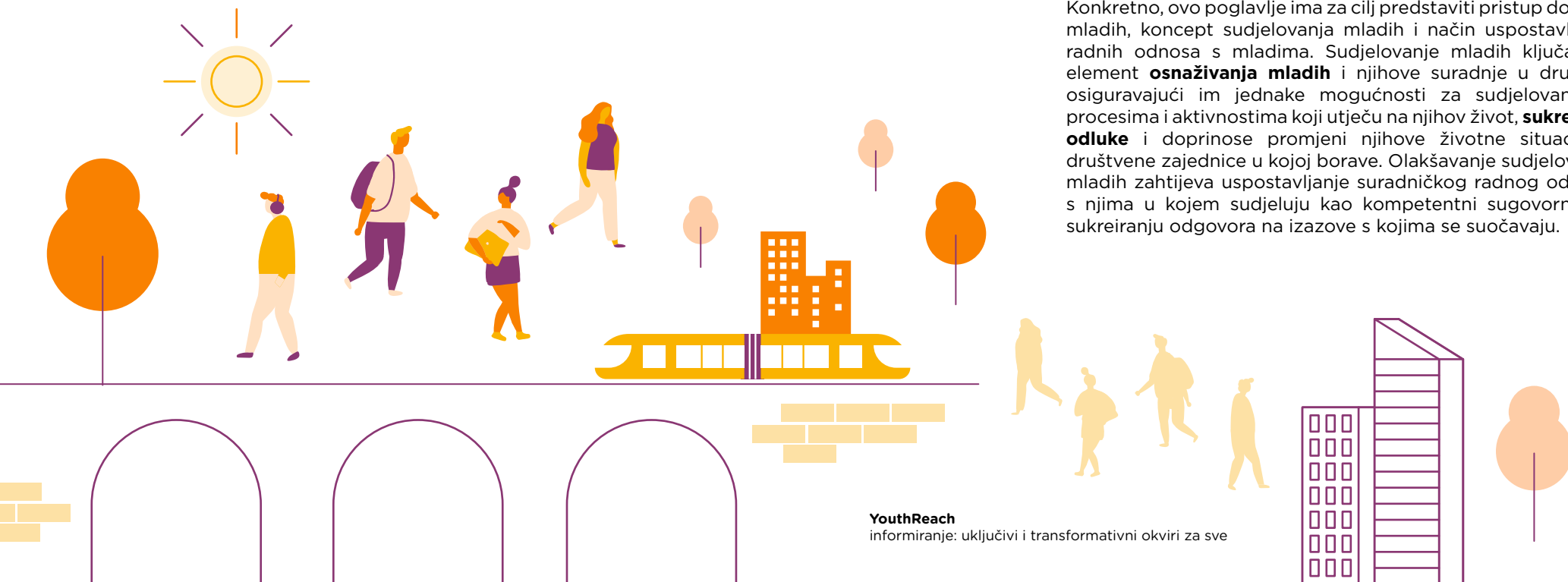
2. poglavlje: Izgradnja mostova između mladih i društva

Ovo poglavlje utjelovljuje višestruko putovanje u doseg, angažman mladih i težnju za uključivijim društvom. Unutar ovog poglavlja istražujemo različite pristupe i strategije koji zajedno postavljaju temelje za poticanje značajnih veza između mladih pojedinaca i šire zajednice. Ovdje se bavimo dvama potpoglavljima, od kojih se svako sastoji od skupa tema koje razjašnjavaju okvir pristupa za mlade i angažmana mladih, a istovremeno se usredotočujemo na pristupe zajednice u doseg mladih isticanjem posredovanja u izgradnji rješenja.

2.1: Individualni pristupi u doseg mladih

U širem kontekstu "Izgradnja mostova između mladih i društva", ovo potpoglavlje je istraživanje specifičnih metoda i strategija koje se koriste u radu s mladima. Zadiru u zamršenost interakcije s mladima, priznajući da **poticanje smislenih veza i razumijevanja između mladih i društva zahtijeva nijansirani pristup**.

Konkretno, ovo poglavlje ima za cilj predstaviti pristup doseg mladih, koncept sudjelovanja mladih i način uspostavljanja radnih odnosa s mladima. Sudjelovanje mladih ključan je element **osnaživanja mladih** i njihove suradnje u društvu, osiguravajući im jednake mogućnosti za sudjelovanje u procesima i aktivnostima koji utječu na njihov život, **sukreiraju odluke** i doprinose promjeni njihove životne situacije i društvene zajednice u kojoj borave. Olakšavanje sudjelovanja mladih zahtijeva uspostavljanje suradničkog radnog odnosa s njima u kojem sudjeluju kao kompetentni sugovornici u sukreiranju odgovora na izazove s kojima se suočavaju.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

²⁴ Andersson, B. (2013). Pronalaženje načina za teško dostupna razmatranja o sadržaju i konceptu rada na informiranju. *Europski časopis za socijalni rad*, 16. stavak 2., 171. – 186. <http://dx.doi.org/10.1080/13691457.2011.618118>

²⁵ Wakerman, J., Humphreys, J. S., Wells, R., Kuipers, P., Entwistle, P., & Jones, J. (2008). Modeli pružanja primarne zdravstvene zaštite u ruralnoj i udaljenoj Australiji - Sustavni pregled. *BMC Istraživanje zdravstvenih usluga*, 8 (1), 276. <http://dx.doi.org/10.1186/1472-6963-8-276>

²⁶ Pian, A., & Hoyez, A.-C. (2022.). Uravnoteženje lokalne pravde i prostorne pravde: mobilni doseg i odbijeni tražitelji azila. *Stanovništvo, prostor i mjesto*, 28 (1). <https://doi.org/10.1002/psp.2500>

²⁷ Payne, M. (2005). *Moderna teorija socijalnog rada*. Palgrave Macmillan

²⁸ Svenson, N. P. (2003). *Informiranje radi s mladima, mladim korisnicima droga i mladima u riziku*. Grupa Pompidou, Vijede Europe.

²⁹ Oslić B. J. (2014). "Približavanje učenja kući": razumijevanje "rada informiranja" kao strategije mobilizacije za povećanje sudjelovanja u obrazovanju odraslih. U: Zarifis G., Gravani M. (ur.), *Izazov "Europskom prostoru cjeloživotnog učenja"* (str. 251-264). Serija knjiga o cjeloživotnom učenju, svezak 19. Springer. https://doi-org.ore.uab.cat/10.1007/978-94-007-7299-1_22

³⁰ Jose, K.; Taylor, C. L.; Venn, A.; Jones, R.; Preen, D.; Wyndow, P.; Stubbs, M.; Hansen, E. (2020). Kako informiranje olakšava obiteljski angažman s univerzalnim uslugama ranog i predškolskog zdravlja i obrazovanja u Tasmaniji, Australija: etnografska studija. *Tromjesečno istraživanje u ranom djetinjstvu*, 53, 391-402. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ecresq.2020.05.006>

2.1.1: PRISTUP ZA MLADE I RAZUMIJEVANJE DOSEGA

Koncept informiranja u različitim područjima bio je predmet rasprave, obilježen nedostatkom jasne definicije i brojnim izazovima, što je dovelo do nepostojanja općeprihvaćene definicije onoga što čini «doseg», što dovodi do određene razine dvosmislenosti. Ta je dvosmislenost prepoznata u istraživanju dosega, naglašavajući bezbroj izazova i kontradikcija povezanih s konceptom. Slično tome, iz metodološke perspektive, ideja informiranja nedovoljno je istražena, što je izazvalo zabrinutost u pogledu njezine učinkovitosti.²⁴ Nadalje, neodgovarajuća metodološka istraživanja otežala su sveobuhvatnije razumijevanje dosega i njegove praktične koristi, dodatno naglašavajući oskudicu literature o teorijskim modelima informiranja.

Na konceptualnoj razini obično se pretpostavlja da "informiranje" **uključuje pružanje usluga izvan uobičajene lokacije te usluge**.²⁵ Tim se pristupom premošćuje jaz između humanitarne i socijalne pomoći usredotočujući se na dopiranje do pojedinaca koji obično ne surađuju s institucijama.²⁶ Njegovi korijeni mogu se pratiti do ranog rada socijalnih službi 20. stoljeća u Engleskoj i Sjedinjenim Državama. Tako je, povijesno gledano, doseg prisutan od osnutka socijalnog rada, ali je često bio zanemaren u osnovnim nastavnim knjigama o metodama društvenih znanosti u sveučilišnim programima.²⁷ Socijalni rad u početku je započeo s pojedincima koji rade na terenu i uspostavljaju izravan kontakt sa zajednicama, a ne uspostavljaju formalne urede za socijalnu skrb.²⁸

Međutim, definicije programa outreach često su specifične za kontekst i različito se primjenjuju u svim područjima. Na primjer, u obrazovanju odraslih informiranje se koristi za uključivanje ciljanih skupina kojima prijeti socijalna isključenost, s naglaskom **na povećanje dostupnosti mogućnosti učenja**.²⁹ Informiranje je također uključeno u univerzalne usluge osmišljene kako bi zadovoljile potrebe cjelokupnog stanovništva, s ciljem pružanja specijaliziranih zdravstvenih usluga ljudima u udaljenim područjima.

Zanimljivo je da se "informiranje" češće koristi u zdravstvenom i socijalnom sektoru, što znači da svi stručnjaci u socio-obrazovnim intervencijama ne nazivaju svoje strategije i pristupe "informiranjem".³⁰ Taj nedostatak priznanja komplicira utvrđivanje praksi, manifestacija i rezultata informiranja. Na primjer, nedostatak literature u obrazovnom sektoru o uslugama u kojima je informiranje ključna strategija može objasniti ograničene smjernice dostupne za informiranje u okvirima obrazovne prakse.

Varijabilnost u načinu na koji se pristupi informiranju provode u različitim zemljama ovisi o strukturi socijalnih politika, od institucionalizacije do pristupa u zajednici ili individualiziranih pristupa. Osim toga, informiranje se ponekad smatra podređenim širim kategorijama kao što su "odvojeni", "ulični" ili "preventivni" rad, što dodatno pridonosi njegovoj relativnoj nejasnoći.

S obzirom na tu složenost, informiranje zahtijeva tri razine djelovanja: (1) planiranje politika, (2) institucionalnu organizaciju i (3) profesionalnu intervenciju kako bi se odgovorilo na sve veću složenost potreba i hiperspecijalizaciju u socioobrazovnoj skrbi. Međutim, učinkovita provedba informiranja postaje izazovna zbog međusobne povezanosti tih dimenzija.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, Tečaj 6:
PRISTUPI I METODE U RADU
(MLADIH)

Metodološki vodič, prvi korak:
ODABIR CILJNE SKUPINE

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Rad na informiranju dinamičan **je i višestruk pristup** usmjeren na dosezanje pojedinaca s kojima je često izazovno surađivati. Iako se suočava s izazovima povezanim s definicijom, metodologijom i primjenom, i dalje je ključna strategija za rješavanje složenih potreba i promicanje socijalne uključenosti. Evo kako je rad na informiranju povezan i neophodan za programe programa Youthreach:

- **Dosezanje mladih:** programi informiranja mladih prvenstveno su usmjereni na mlade koji su izloženi riziku od socijalne isključenosti i nemaju pristup tradicionalnim uslugama. Radnici za informiranje mogu premostiti jaz odlaskom na mjesta na kojima se okupljaju ti mladi pojedinci, poput ulica, parkova ili skloništa.
- **Izgradnja povjerenja:** Mnogi teško dostupni mladi možda su doživjeli nepovjerenje ili negativne interakcije s institucijama ili vlastima. Radnici za informiranje svojom dosljednom prisutnošću i pristupom mogu izgraditi povjerenje s tim mladim pojedincima. Povjerenje je ključan element u učinkovitom uključivanju i pomaganju mladima.
- **Prilagođena podrška:** Rad na informiranju javnosti omogućuje personaliziran i fleksibilan pristup zadovoljavanju složenih potreba mladih. Situacija svake mlade osobe jedinstvena je, a radnici koji rade na informiranju mogu prilagoditi svoje metode kako bi odgovorili na određene izazove s kojima se suočavaju pojedini mladi.
- **Pristup uslugama:** Za mnoge mlade pristup uslugama poput stambene pomoći, podrške mentalnom zdravlju ili obrazovnih mogućnosti može biti zastrašujući ili naizgled nemoguć. Radnici za informiranje javnosti djeluju kao posrednici, usmjeravajući mlade prema tim uslugama, rušeći prepreke i osiguravajući mladima pristup potrebnim resursima.
- **Sprječavanje socijalne izolacije:** Teško dostupni mladi sve više doživljavaju socijalnu izolaciju, što može pogoršati njihove poteškoće. Radom na informiranju potiče se socijalna uključenost pružajući tim mladima

mogućnosti da se povežu s drugima, pristupe mrežama podrške i uključe u pozitivne aktivnosti. Ovaj socijalni aspekt od vitalnog je značaja za njihovu dobrobit i razvoj.

- **Preventivni i transformativni pristup:** Rad na informiranju u skladu je s preventivnim i transformativnim pogledom na pristup, koji dovodi u pitanje ne samo načelo univerzalnosti, već i "nas" u univerzalizmu. Aktivnom suradnjom s teško dostupnim mladima i njihovim uključivanjem u rasprave o njihovim potrebama i ciljevima, rad na informiranju osnažuje mlade i promiče demokratskiji i uključiviji pristup socijalnim uslugama.
- **Dugoročni učinak:** rad na informiranju javnosti ne odnosi se samo na hitnu pomoć, već može imati trajan utjecaj na živote mladih pojedinaca. Rješavanjem temeljnih uzroka njihove situacije, pružanjem stalne potpore i poticanjem procesa društvenih promjena, rad na informiranju mladih može pomoći u prijelazu s ranjivosti na veću stabilnost i socijalnu uključenost.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako nedostatak jasne definicije "informiranja" utječe na vašu provedbu i učinkovitost u kontekstima u kojima intervenirate?
2. Kako se načela informiranja mogu bolje integrirati u praksu socijalnog rada kako bi se bolje odgovorilo na potrebe teško dostupnog stanovništva?
3. Po čemu se doseg razlikuje kao metodologija za pristupanje potrebama pojedinaca u svakodnevnom radu, posebno onih koji su odvojeni od institucionalne skrbi?
4. Na koje načine informiranje stvara mogućnosti studentima, praktičarima i dionicima socijalnog rada da propituju konvencionalne prakse socijalnog rada?

**POPIS REFERENCI ZA
DALJNJE ČITANJE**

➔ **P83**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Rad na informiranju obuhvaća širok raspon intervencija, uključujući kliničku podršku, jačanje obiteljskih i društvenih veza, iskustva u zajednici, smanjenje rizika, obrazovni rad i još mnogo toga. U osnovi, "informiranje" se može shvatiti kao metodologija i model za pristup sveobuhvatnoj, integriranoj i trajnoj skrbi za pojedince odvojene od institucionalne skrbi i kojima prijeti socijalna isključenost. Da bi se to postiglo, potrebno je djelovati na tri razine – planiranju politika, institucionalnoj organizaciji i stručnoj intervenciji.

Čimbenici koji utječu na angažman ili isključivanje usluga informiranja razlikuju se ovisno o razini pojedinca, usluga i sustava.³¹ Pojedinačni čimbenici uključuju uvjerenja, psihosocijalne elemente i percepciju potrebe. Uslužni čimbenici obuhvaćaju promaknuće, pristup, vještine osoblja i kapacitete. Čimbenici na razini sustava uključuju zakazivanje, ciljanje i okvire politika.

Rad na informiranju zahtijeva **izgradnju odnosa povjerenja**, uspostavljanje kontakta s pojedincima u njihovom okruženju i pružanje organizacijske pomoći usmjerene na podršku. Također uključuje **povezivanje pojedinaca s uslugama i sustavima podrške, olakšavanje pristupa društvenim resursima i pokretanje procesa društvenih promjena**. Osim toga, rad na informiranju usmjeren je na pružanje stalne potpore i uključivanje strategija angažmana u sustave i programe.

Uključivanje refleksivnosti u prakse informiranja ključno je jer se njime od radnika zahtijeva da se stalno prilagođavaju svojim metodama i pristupima i razmišljaju o njima. Iako možda ne postoji standardni način za obavljanje aktivnosti informiranja, predanost holističkim odgovorima usmjerenima na osobu i dalje je temeljno načelo. Informiranje uključuje niz pristupa prilagođenih specifičnim kontekstima, naglašavajući fleksibilnost i prilagodljivost. Potrebna je stalna predanost izgradnji povjerenja, olakšavanju pristupa i pružanju potpore

pojedincima na njihovu putu prema pozitivnim ishodima.

Na primjer, **metoda "Coaching (trening) mladih"** pristup je informiranju mladih, usmjeren na podučavanje mladih pojedinaca za snalaženje u životnim izazovima i stjecanje osnovnih životnih vještina. Primarni je cilj osnažiti te mlade ljude, omogućujući im da se samostalno suoče sa svojim problemima, potičući samorefleksiju i promičući osobni rast. U nastavku je vodič o tome kako implementirati ovu metodu:

1. **Uspostavite kontakt:** Početni korak je uspostavljanje kontakta s visokorizičnim mladim osobama. To se može postići različitim načinima kao što su informiranje ulica, usluge pomoći mladima, angažman u školama ili suradnja s agencijama za provedbu zakona. Ovdje je cilj pokrenuti vezu i izgraditi povjerenje.
2. **Određivanje ciljeva:** nakon uspostavljanja kontakta ključno je istražiti i utvrditi konkretne ciljeve na kojima mladi žele raditi. Ti bi ciljevi trebali biti vođeni vlastitim ciljevima i težnjama pojedinca.
3. **Prikupljanje podataka:** Kako biste stekli dublji uvid u potrebe i težnje mlade osobe, prikupljajte osobne podatke različitim metodama. Ove metode mogu uključivati testove osobnosti, SWOT analizu i razgovore jedan na jedan:
- 4.

a. Testovi osobnosti: Koristite testove osobnosti kao što su test socijalne orijentacije, test osobnih vrijednosti, test samopouzdanja, test tipkanja jezgre i test profesionalne osobnosti. Ove procjene pružaju vrijedne informacije o osobinama i sklonostima ličnosti pojedinca.

³¹ Slee, P. (2006). *Obitelji u opasnosti: Učinci kroničnog i višestrukog nedostatka*. <http://ehlt.flinders.edu.au/education/FamilyNeeds/families%20at%20risk%20online.pdf>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

b. SWOT analiza: Provedite SWOT analizu kako biste identificirali snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje pojedinca. Ova analiza pomaže u prilagođavanju podrške i intervencija specifičnim okolnostima osobe.

c. Razgovori jedan na jedan: uspostavite odnos kroz razgovore jedan na jedan. Te rasprave stvaraju siguran prostor za otvorene i iskrene dijaloge o različitim aspektima života mlade osobe, uključujući izazove i težnje.

5. Daljnji proces: Budući da mlada osoba surađuje s raznim uslugama podrške kao što su socijalni rad, savjetovanje o dugovima ili programi obveznog obrazovanja, osoba koja radi s mladima ima ulogu u koordinaciji i suradnji s relevantnim partnerima. Time se osigurava holistički i sveobuhvatan pristup podrške koji se bavi svim aspektima potreba pojedinca.

6. Prikladno okruženje: Metoda "Coaching mladih" može se primijeniti u različitim okruženjima, ovisno o željama i udobnosti mlade osobe. To može uključivati vanjska okruženja poput parkova i javnih prostora ili strukturiranije postavke kao što su uredski prostori.

PRAKTIČNI PRIMJER: Individualni detaljni plan³²

Pojedinac je u ugovoru postavio cilj potražiti pomoć u rješavanju svoje financijske situacije zbog neplaćenih naknada za svoje zdravstveno osiguranje. Spomenuli su i mogućnost nepodmirenih dugova kod svoje telefonske tvrtke i pružatelja usluga javnog prijevoza. Interventni tim priznao je da je to područje u kojem mogu pružiti pomoć.

Otpriblike tjedan dana kasnije, dok su se susretali s pojedincem na ulicama, postalo je očito da su od osiguravajućeg društva primili obavijest o zatvaranju bankovnog računa zbog nepodmirenog duga. Osjećajući se preopterećeno, pojedinac je izrazio nesigurnost kako dalje. Tijekom intervencije fokus je bio na razumijevanju perspektive pojedinca i željenog načina djelovanja.

Pojedinac je spomenuo mogućnost rješavanja svojih dugova, ali je izrazio nesigurnost odakle početi. Interventni tim pozitivno je prihvatio ovu inicijativu i raspravljao o potencijalnim strategijama. U suradnji su počeli osmišljavati detaljni plan za rješavanje svoje financijske situacije. Zadaci su dodijeljeni među članovima tima, a pojedinac je obaviješten da će proces biti dugotrajan. Početni korak uključivao je identificiranje svih nepodmirenih dugova, uključujući one s osiguranjem, telefonskom tvrtkom i javnim prijevozom. Zatim je tim imao za cilj konsolidirati sve te dugove pod jednim vjerovnikom. Nakon toga su razvili raspored otplate i naveli potrebne radnje.

Tijekom tog nastojanja tim je pažljivo dokumentirao svaki korak, uključujući savjetovanja i sve potrebne situacijske intervencije. Detaljna evidencija vođena je unutar profila pojedinca u registru tima. Plan je naslovljen 'Novac koji duguje', a svaki korak unutar plana označen je jedinstvenim identifikatorom, poput 'Novac koji duguje 1', 'Novac koji duguje 2' i tako dalje.

³² Praktični primjer: Segulin, A. M., Vodeb, N. A., Rodman, S., Spruk, T., & Babić, B. (2021). *Čarobni štapić*. Zavod Bob. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-RTPX6LS8>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

2.1.2: SUDJELOVANJE MLADIH

Sudjelovanje mladih važan je aspekt osnaživanja mladih i njihova uključenosti u društvo (npr. aktivno građanstvo), osiguravajući im jednake mogućnosti za sudjelovanje u procesima i aktivnostima koji utječu na njihov život, zajednički stvaraju odluke i doprinose promjeni njihove životne situacije i društvene zajednice u kojoj borave.³³ Ključni uvjeti za sudjelovanje su sloboda izbora i aktivno sudjelovanje u provedbi aktivnosti ili donošenja odluka putem dijaloga, kao i osiguravanje jednakih mogućnosti za sve bez diskriminacije.³⁴ Jednaka prilika za sve da sudjeluju u kolektivnom odlučivanju o svojim životima i pitanjima zajednice temeljna je vrijednost modernih demokratskih društava. Pravo na sudjelovanje sadržano je među temeljnim ljudskim pravima u Konvenciji o pravima djeteta (1989.), posebno u članku 12., kojim se jamči pravo na slobodno izražavanje mišljenja o svim pitanjima koja se na njih odnose, članku 13., kojim se štiti pravo na slobodu izražavanja u bilo kojem obliku i na način po izboru djeteta, Članak 14., kojim se štiti pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti, te članak 31., kojim se podupire pravo svakog djeteta na slobodno vrijeme, odmor, igru i pravo na sudjelovanje u kulturnim i kreativnim aktivnostima.

Sudjelovanje mladih obuhvaća širok raspon vrsta, metoda i razina suradnje i donošenja odluka. Danas se mladi manje-više smatraju ravnopravnim partnerima u odlukama o svom ponašanju i aktivnostima unutar obitelji, a školski kurikulumi također propisuju uključivanje učenika u zajedničko odlučivanje o nastavi i školskoj zajednici. Mladi također sudjeluju u raznim organiziranim aktivnostima u slobodno vrijeme. Socijalni rad s mladima temelji se na etičkim načelima koja uključuju poštivanje glasova mladih i osiguravanje njihovog sudjelovanja u zajedničkom stvaranju rješenja u svim aktivnostima koje uključuju mlade. To je zato što se istinske prilike za mlade da utječu na svoje životne situacije stvaraju samo dijalogom.³⁵ Iz brojnih participativnih iskustava koja mladi tijekom odrastanja imaju u različitim društvenim kontekstima, stječu potrebne kompetencije za sudjelovanje u

širem društvu, bilo u političkim, društvenim ili humanitarnim aktivnostima. Sudjelovanje u kolektivnim aktivnostima omogućuje mladima da steknu izravno iskustvo međuljudskih odnosa i društvenih procesa, nudeći im priliku da vježbaju vještine suradnje u grupi i ojačaju komunikacijske vještine (sve su to ključne sastavnice građanskih kompetencija bitnih za demokratsko sudjelovanje). Osim toga, takvo sudjelovanje značajno potiče mlade da definiraju vlastiti identitet i pronađu svoje mjesto u društvu.³⁶

Unatoč važnosti sudjelovanja u psihosocijalnom razvoju mlade osobe, stvarno **ostvarenje sudjelovanja mladih u praksi otežano je širokim rasponom prepreka**, od situacijskih uvjeta konkretnih aktivnosti (npr. fizičke ili kulturne nepristupačnosti) do neznanja, nesposobnosti ili nesprenosti odraslih da slušaju, čuju i uzimaju u obzir mišljenja mladih. Na ovu prepreku mogu utjecati i kulturne norme i vrijednosti, kao i dinamika moći i društvene nejednakosti u društvu i unutar institucionalnih okruženja.³⁷

Potreba za osiguravanjem smislenog sudjelovanja mladih očituje se u svakom društvenom okruženju u koje su uključeni. Smisleno sudjelovanje trebalo bi biti etičko (transparentno, pravedno i pouzdano, jamčeći poštovanje i dostojanstvo), sigurno (osiguravanje prava djece na zaštitu), nediskriminirajuće (pružajući svim mladima jednake mogućnosti za angažman) i prilagođeno mladima (omogućujući pojedincima da sudjeluju najbolje što mogu). Osim toga, potrebno je osigurati prisutnost odraslih osoba koje su predane načelima sudjelovanja: mlade treba informirati o cilju i procesu aktivnosti te načinu na koji će se njihov glas koristiti, kao i o svim mogućim preprekama; moraju dobrovoljno odlučiti sudjelovati bez ikakvog pritiska; trebalo bi osigurati siguran prostor i različite mogućnosti za različite načine izražavanja ideja i mišljenja te aktivnosti razvoja; njihova mišljenja treba slušati, saslušati i uzeti u obzir; i povratne informacije o učincima njihovih doprinosa trebale bi im se pružiti nakon aktivnosti.³⁸ Sudjelovanje mladih trebalo bi se provoditi u skladu sa standardnim etičkim

³³ Barrett, M. & Zani, B. (2015). *Politički i građanski angažman, multidisciplinarnе perspektive*. U Routledge.

³⁴ Lansdale, G. (2010). Ostvarivanje prava sudjelovanja djece, kritička promišljanja. U B. Percy-Smith & N. Thomas (ur.), *Priručnik o sudjelovanju djece i mladih, perspektivama iz teorije i prakse* (str. 11-23). U Routledgeu.

³⁵ Čačinović Vogrinčić, G. (2013). Spoštovanje otroštva. In T. Kodele & N. Mešl (ur.), *Otrokov glas u procesu učenja in pomoći, Priručnik za vrtce, škole in starše* (str. 11-40). ZRSŠ.

³⁶ Flanagan, C. A., Lonnie, R., & Sherrod, L. R. (1998). Politički razvoj mladih. *Časopis za socijalna pitanja*, 54, 3, 447-627.

³⁷ Rutar, S. (2013). Participacija kot pravica in pogoji demokracije [Sudjelovanje kao pravo i uvjet demokracije]. In, V. S. Rutar, *Poti do participacije v vzgoji*, (str. 71-97). Univerzitetna založba Annales.

³⁸ Harris, P., & Manatakis, H. (2013). *Dječji glasovi: Principijelni okvir za sudjelovanje djece i mladih kao cijenjenih građana i učenika*. Sveučilište Južne Australije, Južnoaustralski odjel za obrazovanje i razvoj djece.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, Tečaj 8:
PRAVA MLADIH I ETIČKO
SUDJELOVANJE U RADU
PROGRAMA OUTREACH
Metodološki vodič, Korak 4:
SREDNJI, SURADUJTE I
DIZAJNIRAJTE

načelima u socijalnom radu, npr. iskazivanjem poštovanja prema mladima i osiguravanjem njihovih prava, promicanjem dobrobiti i sigurnosti mladih, promicanjem socijalne pravde i sprečavanjem diskriminacije mladih i u društvu, osiguravanjem dijaloga, preuzimanjem odgovornosti za mladu osobu i prepoznavanjem granica između profesionalnog i privatnog života.³⁹

Najčešće korišteni heuristički alat za razumijevanje kvalitete sudjelovanja je **Hartova ljestvica sudjelovanja**,⁴⁰ koja se sastoji od osam razina. Prve tri razine smatraju se lažnim sudjelovanjem (1 – manipulacija, 2 – dekoracija, 3 – tokenizam), a sljedećih pet razina priznaje se kao istinsko sudjelovanje (razine od 4 do 8). Na tim istinskim razinama sudjelovanja povećava se uključenost mladih u donošenje odluka i provedbu aktivnosti, od informiranja o sudjelovanju do preuzimanja inicijative i vodstva mladih. Ovakav opseg sudjelovanja omogućuje nam da identificiramo marginalizaciju i neetično postupanje prema mladima u aktivnostima s odraslima, kao i poštivanje prava djece na sudjelovanje, izražavanje mišljenja te da se njihov glas čuje i razmatra. Razine nesudjelovanja odražavaju nedostatak povjerenja u kompetencije djece i snishodljiv odnos prema njima. Možemo govoriti o **istinskom** sudjelovanju kada mladi ljudi razumiju svrhu projekta ili aktivnosti, znaju tko je donio odluke o njihovom sudjelovanju i zašto su uključeni, imaju značajnu ulogu u aktivnosti, uključeni su i razumiju tijek procesa.

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Sudjelovanje mladih u bilo kojoj akciji ili aktivnosti koja se odnosi na sebe ili svoj život nije samo etički čin, već **neizbježno polazište za omogućavanje njihovog utjecaja na odluke i promjene u njihovom životu**. To je proces kroz koji mogu izraziti svoje mišljenje, susresti se s stavovima drugih, uključiti se u potragu za međusobnim razumijevanjem i planirati akcije za promjene, što se može postići suradnjom s drugima. Slušajući glasove mladih, odrasli mogu pružiti podršku u nedonošenju odluka ili rješenja koja bi bila protivna njihovim interesima. Sudjelovanje utječe **na suradničke kompetencije i osjećaje prihvatanja od vršnjaka i odraslih**, kao i na individualnu i kolektivnu učinkovitost mladih, a sve je to ključno za subjektivnu dobrobit i izgradnju sposobnosti za promjenu životnih uvjeta.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako ćete potaknuti mlade s kojima radite da daju svoje mišljenje o nekom pitanju raspravi?
2. Koje korake možete poduzeti kako biste podržali realizaciju ideje koju su pokrenuli mladi ljudi s kojima radite?
3. Po vašem mišljenju, koji bi argumenti uvjerali lokalne vlasti da se prije donošenja odluke konzultiraju s mladima s kojima radite o planu obnove javnih prostora u gradu?

**POPIS REFERENCI ZA
DALJNJE ČITANJE**

→ **P83**

³⁹ Act Kodeks etičke prakse rada s mladima (2021). <https://www.youthcoalition.net/wp-content/uploads/2022/04/ACT-Youth-Work-Code-of-Ethical-Practice-DRAFT-for-consultation.pdf>

⁴⁰ Hart, R. (1992). *Sudjelovanje djece: od tokenizma do državljanstva*. UNICEF.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

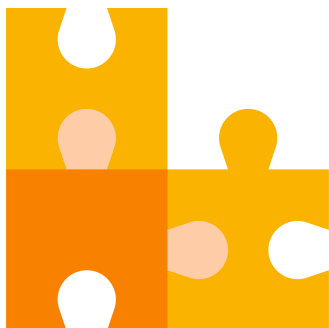
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Planiranje događaja u lokalnoj zajednici⁴¹ participativna je metoda usmjerena na osnaživanje mladih u dobi od 14 do 29 godina da preuzmu aktivnu ulogu u svojoj lokalnoj zajednici planiranjem i izvršavanjem događaja u zajednici. Promiče uključenost zajednice, potiče rad na projektima i gradi grupnu dinamiku uz jačanje socijalnih i komunikacijskih vještina, suradnje i inicijative među sudionicima. Razina sudjelovanja u planiranju događaja može ovisiti o nekoliko čimbenika, poput povjerenja uspostavljenog između uličnih radnika i mladih ljudi koji stvaraju događaj. Također ovisi o tome jesu li mladi samo dali ideju za događaj ili su bili aktivno uključeni u planiranje i pripremu. Neki dijelovi također mogu potrajati dulje nego što je opisano.

Ova metoda obuhvaća nekoliko sesija, od kojih svaka ima specifične ciljeve:

Sesija 1: Generiranje ideja i postavljanje inicijative. Na početnoj sjednici, koja je trajala otprilike 2 sata, street workers - stručnjaci koji rade na terenu surađuju s cilnom skupinom kako bi odredili potrebe zajednice i identificirali nedostatke. Sudionici aktivno raspravljaju o potencijalnim rješenjima i izražavaju spremnost na preuzimanje inicijative. Odgovornosti za organizaciju događaja delegiraju se sudionicima dok traje početni razgovor o konceptima događaja i zadacima. Osim toga, uspostavlja se jasan raspored koji obuhvaća datum sljedećeg sastanka i sam događaj.

Sesija 2: Detaljno planiranje i dodjela zadatka. U sljedećoj sesiji, koja je trajala oko 2 sata više, sudionici se sastaju kako bi se pozabavili praktičnošću organizacije događaja. Uz smjernice street worka sudionici raspoređuju posebne odgovornosti povezane sa sadržajem i logistikom. Sesije brainstorminga održavaju se kako bi se osmislile strategije za promicanje događaja unutar lokalne zajednice. Rješava se potrebna papirologija događaja, a street workers - stručnjaci koji rade na terenu pružaju podršku po potrebi. Utvrđuju se pojedinosti koje se odnose na koordinaciju na dan događaja, uključujući vrijeme sastanka.

Sesija 3: Izvršenje događaja, koje označava stvarno izvršenje događaja, tijekom kojeg se sudionici okupljaju kako bi izvršili svoje određene zadatke na temelju svojih uloga.

Sesija 4: Procjena, razmišljanje i slavlje. Na kraju, u sesiji 4, koja traje najmanje 1 sat, sudionici sudjeluju u promišljanju i procjeni cijelog procesa planiranja i izvršenja događaja. Svaka faza planiranja i provedbe kritički se ocjenjuje, a sudionici dijele svoja iskustva. Program kulminira slavljem postignuća i prekretnica, jačajući osjećaj postignuća. Mjesta događaja mogu se razlikovati i mogu uključivati vanjske lokacije kao što su parkovi, školska dvorišta ili gradski trgovi, ovisno o prirodi događaja.

Ulični radnici igraju uloge voditelja i mentora, pružajući smjernice i podršku sudionicima. Oni osnažuju i potiču sudionike da preuzmu vodstvo i preuzmu odgovornost za događaj. Ulični radnici rade na njegovanju okruženja suradnje, izgradnje povjerenja i učinkovite komunikacije unutar grupe. Važno je napomenuti da, iako nude podršku, ne preuzimaju kontrolu nad planiranjem ili izvršenjem događaja.

Ključna načela:

Programom se naglašava usmjeravanje mladih sudionika u procjeni izvedivosti njihovih ideja u okviru dostupnih resursa i vremenskih ograničenja. Pravednost i poštovanje sastavni su dio evaluacije realizma prijedloga. Osim toga, suradnja, izgradnja povjerenja i učinkovita komunikacija unutar grupe dosljedno se ističu kao bitne komponente procesa. Postignuća i prekretnice tijekom cijelog putovanja slave se, jačajući osjećaj postignuća i motivacije.

Primjenom ove metode planiranja događaja u participativnoj zajednici, ulični radnici mogu učinkovito uključiti i osnažiti mlade pojedince da pokrenu pozitivne promjene unutar svoje lokalne zajednice. Ovaj proces njeguje osjećaj vlasništva i građanske odgovornosti među sudionicima.

PRAKTIČNI PRIMJER:

Praktičan primjer za to je nogometni turnir koji je organizirala

⁴¹ Segulin, A. M., Vodeb, N. A., Rodman, S., Spruk, T., & Babić, B. (2021). *Čarobni štapić*. Zavod Bob. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-RTPX6LS8>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

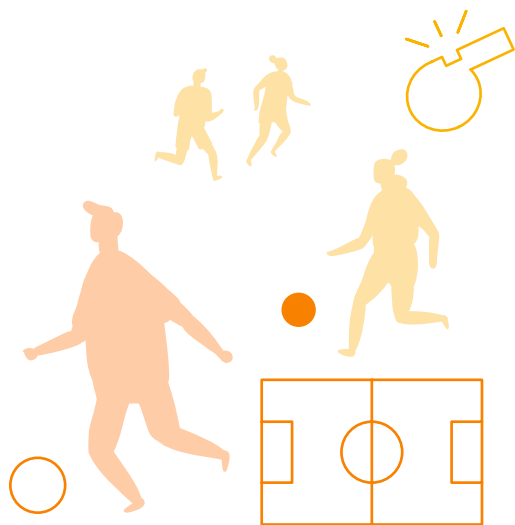
Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

➤ 2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

⁴² Lüssi, P. (1991). *Systemische Sozialarbeit: Praktisches Lehrbuch der Sozialberatung [Sistemski socijalni rad: praktični udžbenik socijalnog savjetovanja]*. Verlag Paul Haupt.

⁴³ Vries, S. de, & Bouwkamp, R. (1995). *Psihosocijalna društvena terapija [Psihosocijalna obiteljska terapija]*. Firis

⁴⁴ Saleebey, D. (Ed.) (1997). *Perspektiva prednosti u praksi socijalnog rada*. Longman.

skupina mladih ljudi koji su često bili označeni kao nepovoljni u zajednici u kojoj su djelovali ulični radnici. Ulični radnici angažirali su se s grupom i podržali njihovu ideju organiziranja nogometnog turnira. Ulični radnici pružili su smjernice i resurse, ali su omogućili skupini da preuzme vodeću ulogu u organizaciji i provedbi turnira, što je zajednica dobro prihvatila. Također je inspirirao mladu djecu da izraze interes za sudjelovanje u sličnim događajima s uličnim radnicima u budućnosti. Ovaj primjer pokazuje kako participativni događaji mogu osnažiti ciljnu skupinu, poboljšati njihov odnos sa zajednicom i stvoriti mogućnosti za daljnji angažman.

2.1.3: RADNI ODNOS U SOCIJALNOM RADU MLADIH

Koncept **zajedničkog stvaranja** razvijen je u socijalnom radu i za njega. Ovaj koncept značajan je za rad s mladima jer definira **profesionalce i mlade kao suradnike** u zajedničkom projektu zaduženom za zajedničko stvaranje aspekata za postizanje željenih ishoda.

Elementi radnog odnosa zajedničkog stvaranja su sljedeći:

- Radni odnos započinje **dogovorom o suradnji** kao ključnom početnom pozivu. Ovaj ritualni sporazum doprinosi osjećaju sigurnosti u prostoru koji je otvoren za razgovor. Profesionalci i mladi dogovaraju se o tome kako će surađivati i koliko će vremena morati surađivati. Profesionalac objašnjava svoju ulogu, a to je stvaranje i zaštita sigurnog radnog prostora u kojem svatko može izraziti svoje mišljenje, te ulogu mladih u projektu, koji je opisan kao odgovoran za njihovu ulogu u sukreiranju rješenja.
- **Instrumentalna definicija problema i zajedničko stvaranje rješenja:**⁴² U tom procesu svaka mlada osoba doprinosi svojoj definiciji problema, stručnjak dodaje svoje mišljenje i može početi stvaranje željenog ishoda. Ključno je istinski slušati mišljenja i stavove mladih, shvaćati ih ozbiljno, aktivno slušati, sažimati i provjeravati njihova tumačenja. Profesionalci bi trebali

koristiti otvorena pitanja, a ne zatvorena. Kada su zatvorena pitanja neizbježna, nakon njih treba slijediti "daljnja" pitanja kako bi se osiguralo da naši sugovornici ne nagađaju samo odgovore na naša pitanja. Tijekom intervjua profesionalci bi također trebali obratiti pozornost na svoju neverbalnu komunikaciju, poput održavanja kontakta očima, klimanja glavom i izraza poput 'mm' ili 'stvarno'. Osim toga, trebali bi promatrati neverbalnu komunikaciju drugog, kao što su izbjegavanje pogleda, nemir i brzo disanje. Profesionalci bi također trebali biti pažljivi na verbalne reakcije adolescenata, npr. iznenadne tišine u razgovoru, brze promjene teme itd. Uzvici profesionalaca poput "sjajno", "sjajno", "super" i "cool" možda nisu prikladni jer mogu spriječiti mlade da podijele cijelu priču, uključujući manje pozitivne aspekte. Često je mladima izazovno izraziti riječima ono što žele prenijeti. Stoga bi profesionalci trebali koristiti izražajno-kreativne medije, kao što su slike, fotografije, kreativno pisanje, ples, glazba, lopte, glina, igračke itd., Prilikom suradnje s njima.

— **Osobno vodstvo:**⁴³ Uloga stručnjaka je voditi mlade prema željenim ishodima. U razgovorima rade na formuliranju potencijalnih željenih ishoda, pružanju relevantnih informacija, razmatranju provjerenih rješenja i predlaganju novih rješenja za istraživanje. Radni odnos podrazumijeva i osobnu vezu, gdje profesionalac osobno odgovara, dijeli vlastita iskustva ili priče i pokazuje empatiju.

— **Koncept perspektive snaga:**⁴⁴ Ovaj koncept omogućuje profesionalcima da pomognu mladima da istraže svoje snage, talente, vještine, podršku zajednice, pozitivna prošla iskustva itd., Kako bi im olakšali postizanje željenih ishoda.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program obuke, Tečaj 7:
IZGRADNJA ODNOSA POVJERENJA U PRAKSI INFORMIRANJA: ANALIZA I PROMISLJANJE O VASOJ PRAKSI UKLJUCIVANJA MLADIH IZ MULTIREFERENTNE PERSPEKTIVE

— **Koncept etike sudjelovanja:**⁴⁵ Profesionalci se zalažu za slušanje glasova mladih u radnom odnosu. Hoffman jasno kaže da se profesionalac odriče pozicije moći koja im ne pripada, uključujući moć posjedovanja istine i rješenja. Delikatna suradnička potraga, istraživanje i zajedničko stvaranje novih ideja zamjenjuje tu moć. Slušajući druge, profesionalci prenose poštovanje, sigurnost, brigu i istinski interes za svoja iskustva. Suzdržavaju se od donošenja presude ili pokušaja promjene pojedinaca i umjesto toga usredotočuju se na pružanje pomoći.

— **Radni odnos usmjeren je na suočavanje sa sadašnjnošću.** Zaštićen je zbog suradnje i neizvjesnosti koju ona donosi, jer proces ne uključuje davanje prijedloga ili uvjeravanje ljudi u rezultate koje želimo i zahtijeva zajedničko stvaranje. U razgovorima o socijalnom radu vrijeme je zaštićeno kako bi se omogućilo odvijanje, razvijanje i zaključivanje razgovora, čime se može krenuti dalje. Iako je prošlost priznata, primarni cilj je zajedničko stvaranje rješenja. Kada se raspravlja o prošlosti, fokus je na iznimkama i pozitivnim iskustvima unutar procesa pomoći.

— **Djelotvorno znanje:**⁴⁶ Stručnjaci koji koriste koncept djelotvornog znanja mogu uspostaviti i održavati radni odnos za zajedničko stvaranje rješenja i dijeljenje svoje stručnosti s mladima na načine koji su im razumljivi.

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Koncept sukreativnog radnog odnosa vrlo je važan za doseg mladih jer **naglašava značaj uspostavljanja odnosa s mladima u kojem su priznati kao kompetentni partneri.** Mladim pojedincima mora se pružiti prilika da izraze vlastite želje, potrebe i izazove, a također, poštujući svoje inherentne snage, dobiju podršku u prepoznavanju i radu na željenim ishodima..

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Što podrazumijeva zajedničko stvaranje s mladima s kojima radite?
2. Koje aspekte treba uzeti u obzir pri uspostavljanju radnog odnosa s mladima s kojima radite?
3. Koje izvore snage prepoznajete kod mladih ljudi s kojima radite i kako ih možete iskoristiti za rješavanje njihovih poteškoća i izazova?
4. Kako osigurati da je glas mlade osobe uključen u oblikovanje željenih ishoda?

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P84**

⁴⁵ Hoffman, L. (1994). Refleksivan stav za obiteljsku terapiju. U Sh. McNamee, & K.J. Gergen (ur.), Terapija kao socijalna konstrukcija (str. 7–24). Kadulja.

⁴⁶ Rosenfeld, I. (1993). *Sažeci*. Konferencija EASSW-a.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Korištenje ekomapa⁴⁷ vrijedna je metoda za mlade i profesionalce da surađuju i iskoriste resurse i mogućnosti u svom životnom okruženju kako bi postigli određene ciljeve. Taj pristup postaje posebno važan kada obje strane uspostave izričit dogovor o ciljevima svojih zajedničkih napora.

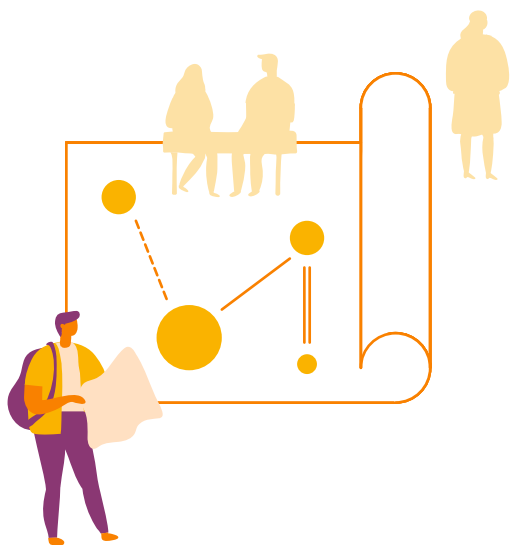
Ekomapa se koristi kao alat za pomoć mladima u postizanju postavljenih ciljeva istraživanjem potencijala i resursa u njihovom životnom okruženju. Ekomapa se primjenjuje kada mladi i stručnjaci postignu izričit dogovor o svrsi zajedničkog rada. Proces stvaranja ekomapa:

- 1. Dogovor o suradnji:** Stručna i mlada osoba prihvaćaju ugovor o suradnji, a stručnjak objašnjava svrhu ekomapa.
- 2. Način rada i alati za zajedničko stvaranje željenog cilja:** Tko stvara mapu stvar je dogovora; to mogu učiniti sami mladi, profesionalci ili zajedno. Da biste napravili mapu, potreban vam je veliki list papira i olovke u (barem) tri različite boje. Pomoglo bi kada biste imali poticaj i za istraživanje životnog okruženja mlade osobe (vidi dolje). Započnite pisanjem cilja mlade osobe u središte papira; To će biti osnova za istraživanje potencijala i resursa u njihovom životu. Neka mlada osoba otkrije i identificira dostupne resurse. Tek kada iscrpe svoje ideje o dostupnim resursima, trebali biste im pomoći s pitanjima kako bi im potaknuli pamćenje, ako je potrebno.
- 3. Procijenite dostižnost i snagu cilja mladih:** Nakon što je karta stvorena, sudionici zajedno gledaju i procjenjuju predstavljenu situaciju. Koriste novu boju kako bi ukazali na značajan potencijal i resurse u životu mladih, a zatim koriste drugu kontrastnu boju kako bi istaknuli ili preispitali neiskorištene ili nezapažene resurse i alternativne mogućnosti.

- 4. Akcijski plan:** Akcijski plan mora detaljno opisati svaki zadatak, navesti što treba učiniti, tko će to učiniti, kako će izvršiti taj zadatak, kakav će potencijal ili resurse koristiti u tome, tko će im pomoći (ako je potrebno) i kada zadatak mora biti dovršen. Planom bi se trebalo obuhvatiti i tko, kada, gdje i kako preispitati provedbu dogovorenih aktivnosti. Ako je potrebno, ekološki plan će se preispitati i označiti zajednički nakon određenog razdoblja, što uključuje evaluaciju promjena potrebnih za dovršetak akcijskog plana.
- 5. Legenda** o početnom označavanju odnosa ili dostupnosti resursa u životu mlade osobe: Odnosi između mladih i ljudi, potencijali, resursi, usluge, grupe u njihovom životnom okruženju ili dostupnost i pristup potencijalima i resursima mogu se označiti sljedećim simbolima. Oni se mogu nadopuniti, ako je potrebno, strelicama koje označavaju smjer odnosa. Jednostrane strelice ili orijentacija pokazuju da mladi imaju interes za odnos s izvorom. Nasuprot tome, dvostrane strelice ukazuju na obostrani interes, a izvor je također zainteresiran:

- — — — — manje važan odnos, potencijal ili koristan resurs za mlade osobe
- ===== smislen odnos ili važan, pristupačan, vrijedan resurs
- stresan, konfliktan odnos ili pristup usluzi, potencijalu, resursu

Ekomapa se može stvoriti na različite načine. U svom radu koristimo metodu koja se osjeća najprikladnijom ili najkorisnijom u određenom trenutku. I profesionalci i mladi mogu biti vrlo kreativni u razvoju ekomapa. Ključno je osigurati da mapa bude transparentna i razumljiva.

⁴⁷ Šugman Bohinc, L., & Rapoša Tajnšek (2007). *Življenjski svet uporabnika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo. (Saželi i adaptirali Tadeja Kodele i Klavdija Kustec.)

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

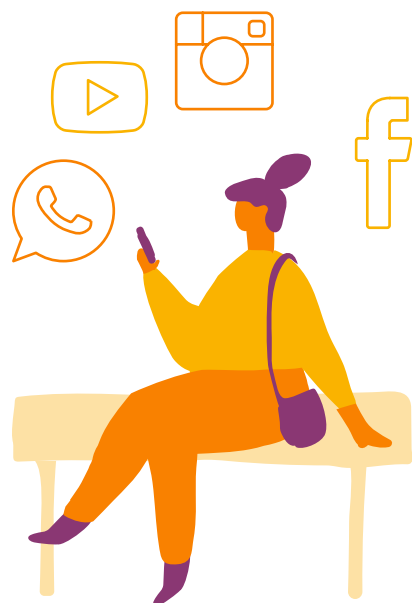
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

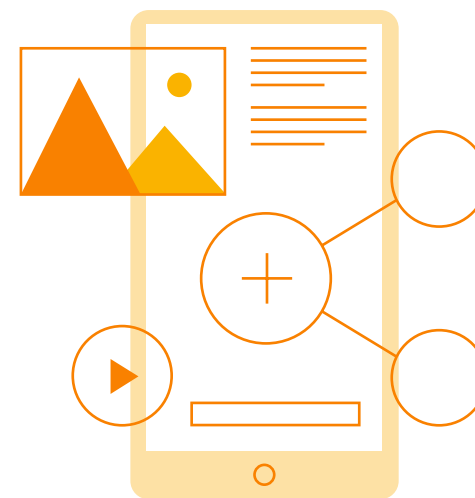

Podsjetnik za istraživanje resursa u životu adolescenta

Ne koristimo podsjetnike u obliku pitanja za intervju ili unaprijed napisanih pitanja. Umjesto toga, potičemo mlade da prepoznaju i istraže potencijal i resurse u svom životu. Podsjetnik koristimo tek pred kraj kada razmišljamo jesmo li možda previdjeli nešto važno.

- Osnovni materijalni resursi: Gdje i kako mladi pojedinac živi i čime se bavi (stanovanje; dohodak – novac, rad, neformalni rad, stipendija, financijska i socijalna potpora itd.; hrana i odjeća; mobilnost).
- Društvene uloge, status i vještine (obrazovanje; interesi i hobiji; znanje, vještine i sposobnosti koje imaju ili žele steći; osobne i društvene vještine, kao što su upravljanje vremenom, upravljanje stresom, sposobnost traženja pomoći, samokontrola, dopiranje do drugih, učinkovita i osjetljiva komunikacija, humor; samopoštovanje (samopoštovanje, samopoštovanje, samoprocjena); tipični prošli pristupi rješavanju problema i rješenja.
- Pomoć i podrška na društvenim mrežama: *Neformalne društvene mreže* (obitelj, šira rodbina, prijatelji, susjedi, suradnici, cimeri, drugi značajni kontakti): s kim adolescent živi i provodi vrijeme; u kojim se prilikama susreću; što misle o tim kontaktima; što im nude (novac, materijalna dobra, savjeti, opuštanje, emocije); što pružaju tim kontaktima; osjećaju li se ograničeno na bilo koji način u tim kontaktima.

- *Formalne i poluformalne mreže* (javne i privatne usluge koje pružaju usluge u području socijalne sigurnosti, zdravstva, obrazovanja i drugih područja, nevladine organizacije i druge formalne organizacije s kojima su mladi povezani, poluformalne skupine za potporu itd.).
- Pristup pravima, imovini i uslugama (koji se odnose na društveno, političko, gospodarsko, organizacijsko i kulturno okruženje).
- Životni događaji i obrasci ponašanja, vizije: Što im je važno u životu, što žele; kako zamišljaju svoj život tijekom nekoliko godina (jedna, tri, pet, deset itd.); životna povijest; pozitivna i negativna prošla iskustva: što donosi sreću, bol ili tugu.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PRAKTIČNI PRIMJER:

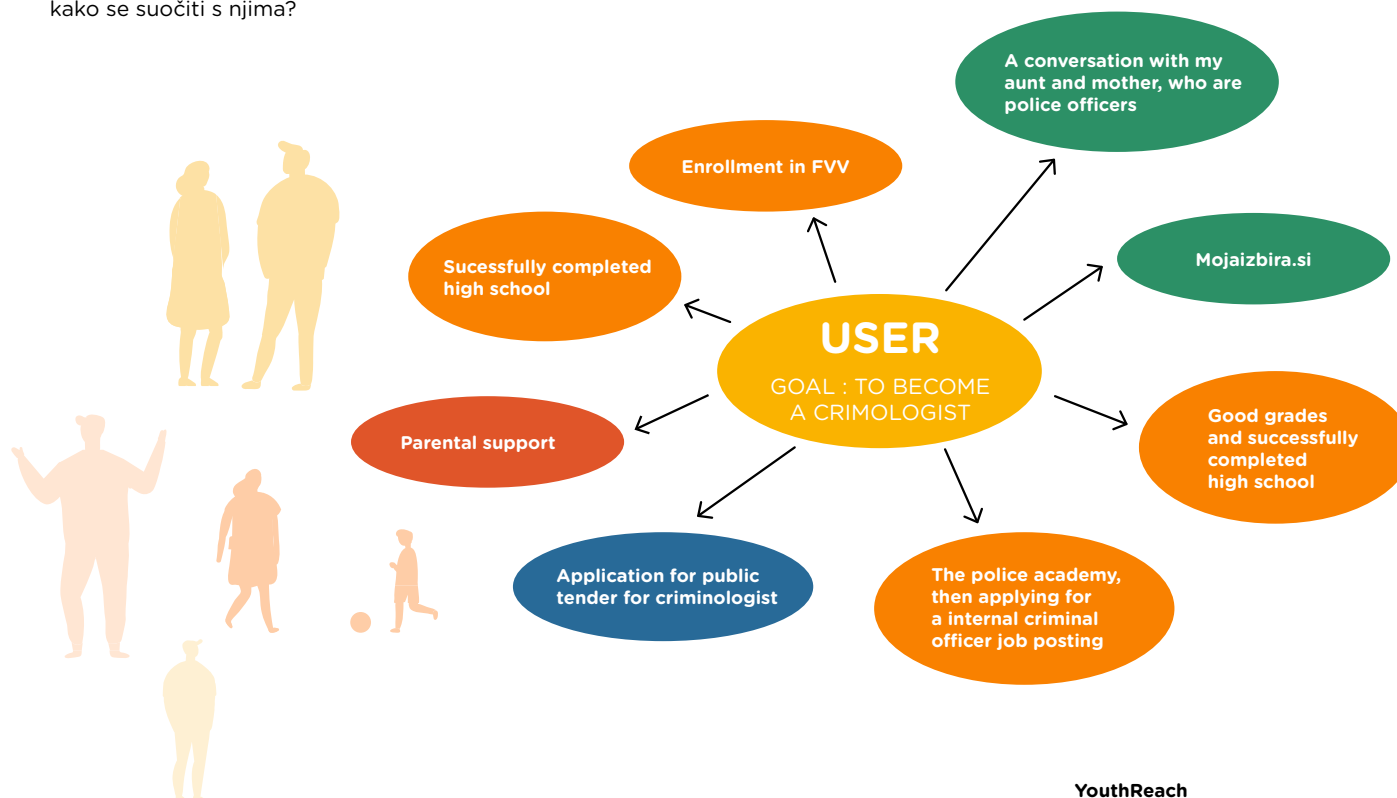
Mlada žena koja je na pragu završetka srednje škole teži postati kriminalistički istražitelj. Stoga smo, nakon uvođenja ekomapa, objašnjavanja njezine svrhe i postizanja dogovora o suradnji, ispitali mogućnosti i resurse koji su joj bili dostupni i stvorili ekomapu.

Legend:

- Narančasta – glavni koraci
- Crvena – izvori snaga
- Zeleno – mjere koje mogu poduzeti danas
- Plava – potencijalna, ali ne i zajamčena kretanja

Plan:

1. Završite srednju školu.
2. Razgovarajte s mojom majkom i tetom, oboje policajci, kako biste saznali više o njihovim profesijama.
3. Prikupite informacije o ulozi kriminalističkog istražitelja na web stranici Mojaizbira.si.
4. Upisati i uspješno diplomirati na Fakultetu za kazneno pravosuđe i sigurnost (FVV).
5. Prijavite se za interno radno mjesto kriminalističkog istražitelja i završite tečaj kriminalističkog istražitelja.

☒
☐

☒
☐

☒
☐

☒
☐

Uvod

Dijelovi Youthreacha

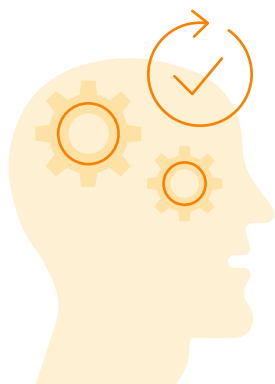
Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

➤ 2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih
i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i
kako se suočiti s njima?

⁴⁶ Freire u svojoj Pedagogiji potlačenih (2019., str. 67–69) tvrdi sljedeće: 'Kada otkrijemo riječ, sredstva koja omogućuju dijalog, moramo uzeti u obzir više od toga pri analizi dijaloga, moramo tražiti njegove druge sastavne elemente. (...) Jer u dijalogu percipiramo dvije dimenzije: djelovanje i razmišljanje. (...) Ne postoji prava riječ koja nije praksa u isto vrijeme. (...) Ako ljudi promijene svijet izgovarajući riječ koju koriste kako bi je nazvali, dijalog se uspostavlja kao način da ljudi imaju smisla za sebe kao ljude. Zato je dijalog nužnost. (...) Imenovanje svijeta kao čina «stvaranja» i «rekreacije» nije moguće ako nema ljubavi koja bi nadahnula taj čin.'

⁴⁹ Vidjeti npr. Brookfield, S. D. (2017.). *Postati kritički reflektirajući učitelj* (2. izdanje). Jossey Bass.

2.2: Pristupi zajednice u dosegu mladih

Kao što je ranije spomenuto, ovo potpoglavlje ulazi u pristupe zajednice u dosegu mladih. Ispituje i ističe važnost pristupa zajednice u informiranju mladih, koji mladima mogu pomoći u njegovanju vještina kritičkog razmišljanja, jačanju otpornosti i poticanju snažnijih odnosa s institucijama i politikama. U biti, cilj je tih pristupa **premostiti razlike među njima, olakšavajući otkrivanje rješenja i rješavanje postojećih izazova.**

2.2.1: POTICANJE KRITIČKOG MIŠLJENJA KOD MLADIH I PROMICANJE JAVNOG ZAGOVARANJA

Kritičko razmišljanje je, s jedne strane, **kognitivni proces koji zahtijeva stjecanje vještina**. S druge strane, **isprepletena je stavovima, načelima, vrijednostima i uvjerenjima**, koji su aspekti našeg socijalno-emocionalnog ponašanja koji su već ukorijenjeni. Potonji aspekti također zahtijevaju kontemplaciju, prepoznavanje i, ako je potrebno, promjenu. Razmotrimo primjer za pojašnjenje ovog koncepta.

'Kritičko razmišljanje je sposobnost jasnog i racionalnog razmišljanja, razumijevanja logičke veze između ideja. To uključuje objektivnu analizu i evaluaciju pitanja ili situacije kako bi se donijela presuda. Kritički mislioci mogu razlučiti valjane i nevažne argumente, prepoznati logičke zablude i donositi odluke na temelju dokaza i obrazloženih argumenata.'

ChatGPT je generirao gornju definiciju. Koje su bile vaše početne misli nakon čitanja? Je li došlo do nesigurnosti? Da li biste radije dekonstruirali ovo zamršeno objašnjenje u probavljivije komponente ili ga usporedili s prethodnim razumijevanjem kritičkog mišljenja i drugih definicija? Možda biste željeli sudjelovati u razgovorima s kolegama ili prijateljima? Sve ove dimenzije su kritične u kontekstu

kritičkog razmišljanja. Međutim, oni nisu jedini aspekti koje treba uzeti u obzir. Bi li vaša reakcija bila ista da niste svjesni da je ChatGPT odgovoran za definiciju? Nesumnjivo, na vaš odgovor utječe vaše postojeće znanje kritičkog mišljenja, osobnih gledišta i svih prethodnih interakcija s ChatGPT-om. Vaša razina povjerenja može varirati ovisno o tome je li definicija ChatGPT-a u skladu s vašim razumijevanjem ili odstupa od njega.

Literatura ne nudi niti jedan konačan odgovor na pitanje što čini kritičko razmišljanje. Međutim, među različitim konceptualizacijama postoje neke sličnosti koje dijele različiti autori, što nam omogućuje da ih kategoriziramo u nekoliko teorijskih perspektiva. S obzirom na ograničen prostor ovdje, usredotočit ćemo se na dvije posebno relevantne perspektive: kritičku pedagogiju i samorefleksivni pristup.

Kritička pedagogija: Autori koji slijede ovu perspektivu nude **društveno angažiranu interpretaciju** kritičkog mišljenja. Stavljaju ga u kontekst obrazovanja (mladih) pojedinaca za dijalog, demokratsko građanstvo i konstruktivno sudjelovanje u raznolikom društvu. U tom pogledu **dijalog** obuhvaća više od puke verbalne razmjene ili pažljivog slušanja; također **uključuje kritičko promišljanje i naknadno djelovanje**.⁴⁸ Prema Freireu, jedno od ključnih pitanja nametnutih potlačenima dominantnim ideologijama je njihova pasivnost. Ta ideologija često pristupa obrazovanju potlačenih na uzvišen i doktrinaran način, koji je obično predodređen za neuspjeh. Freire tvrdi da je ključno započeti s perspektivom samih potlačenih, premošćujući jaz između aktivnih učitelja i pasivnih učenika ili između aktivnih donositelja odluka i pasivnih izvršitelja. Pitanja koja postavljaju mogu osporiti institucionalne norme i osloboditi socijalne radnike od podređenosti instituciji i hijerarhiji. Međutim, da bi se to dogodilo, institucija mora biti otvorena za prihvaćanje neovisnog i autonomnog razmišljanja.

Kritičko razmišljanje je **proces samorefleksije**. Prema tim znanstvenicima,⁴⁹ samorefleksija i ispitivanje vlastitih pretpostavki i vrijednosti leže u središtu kritičkog razmišljanja.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

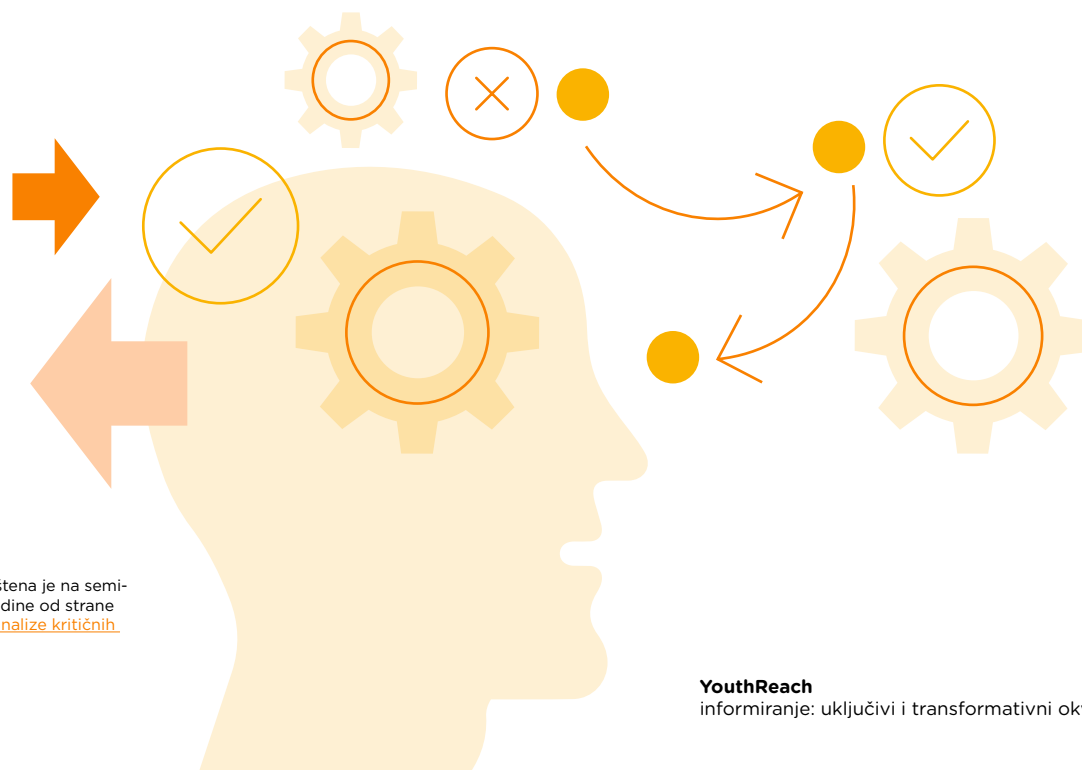
3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Samorefleksija uključuje **svjesno i sustavno istraživanje osobnih uvjerenja i vrijednosti**. Ovaj proces omogućuje pojedincima da duboko zarone u svoje osobne vrijednosti, uvjerenja i pretpostavke koje su temelj njihovih misli, iskustava i postupaka. Također potiče razmišljanje o moralnim i etičkim implikacijama nečijeg djelovanja, pomažući u razumijevanju nečije uloge u našim pitanjima i olakšavajući dobro informirano donošenje odluka. To uključuje ispitivanje stajališta koja nisu nužno dogovorena a priori bez pretpostavke sporazuma ili neslaganja. Međutim, ovaj proces **uključuje osporavanje i destabilizirajuće prividne i očite istine** i oslanja se na pojedince na poziciji treninga **koji su sposobni za neovisnu misao, bez utjecaja uspostavljenih modela ili uputa**.

Karakteristike kritičkog mislioca

Kritički mislioci razvijaju **stavove i vještine koje im omogućuju donošenje odluka ili zauzimanje stava o problemu**. Svjesni su da za određeno pitanje postoje različite perspektive i rješenja. Sljedeće karakteristike mogu identificirati kritičke mislioce: postavljaju pitanja za provjeru i razumijevanje vlastitih i tuđih tvrdnji, sustavno istražuju stvarnost, odmjeravaju dokaze za tvrdnje, identificiraju i osporavaju pretpostavke (i vlastite i druge), procjenjuju događaje, procese i pojave, donose informirane odluke, istražuju različite perspektive, koriste jasan i precizan jezik, svjesni su vlastitih vrijednosti i uvjerenja, prepoznati kognitivne pristranosti (kognitivne zablude) koje bi mogle utjecati na njihovo razmišljanje, razmišljati o njihovim misaonim procesima, samoispravljati se, razlikovati činjenice i tumačenja i naginjati dijalogu i djelovanju nakon razmišljanja.

⁵⁰ Ovdje predstavljena metodologija korištena je na seminaru za mentore PLYA-e u rujnu 2023. godine od strane dr. Tanje Rupnik Vec; vidi više u [Metodi analize kritičnih incidenata \(metoda incidenta\)](#)

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program obuke, TECAJ 11:
INFORMIRANJE I TRANSFORMACIJA
USMJERENO NA ZAJEDNICU (MLADI)
Metodološki vodič, KORAK 3:
RAZUMIJEVANJE I ANALIZA

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

U suvremenom svijetu, gdje postoje različiti i suprotstavljeni pogledi i perspektive o zajedničkim problemima, (mladim) pojedincima je izazov formirati vlastito mišljenje i poduzeti mjere. Ogromna količina informacija, zajedno s privremenom prirodom, dovodi do osjećaja nesigurnosti i osjećaja nemoći u formiranju autentičnih gledišta i donošenju autonomnih odluka. Da bismo postigli mir i samopouzdanje, potrebno nam je okruženje, zajedno s vještinama i stavovima, **koje nam omogućuje da istražujemo svijet iz više perspektiva**, a da pritom ostanemo svjesni svoje međusobne povezanosti unutar njega. Nitko ne postoji izolirano, stoga moramo **stvoriti siguran prostor za zajedničko promišljanje** o svakodnevnom pitanjima, uključujući što više ljudi koji su pogođeni tim problemima.

Kako bismo transformirali okvire za uključivanje za sve, vjerujemo da je ključno započeti s perspektivama i doprinosima ljudskih i društvenih znanosti, kritičkom sociologijom, psihoanalizom i institucionalnom analizom. Ove discipline mogu nam pomoći kritički ispitati stvarnost u određenom društvenom kontekstu s jedne strane i razmišljati o sebi kao pojedincima koji teže samostalnom razmišljanju s druge strane. Iako se određena razina slobode govora i mišljenja potiče tijekom početne ili trajne obuke, moramo razmotriti kako možemo istinski omogućiti drugima da misle svojom glavom. Kako možemo izbjeći uvjetovanje da razmišljaju poput nas u unaprijed definiranom okviru? Čini se nužnim da, **ako želimo obučiti praktičare da budu okrenuti prema van, moramo ih osnažiti da samostalno razmišljaju**. Lajtmotiv "umjesto da mi dajete ribu, naučite me pecati" trebao bi voditi naš pristup.

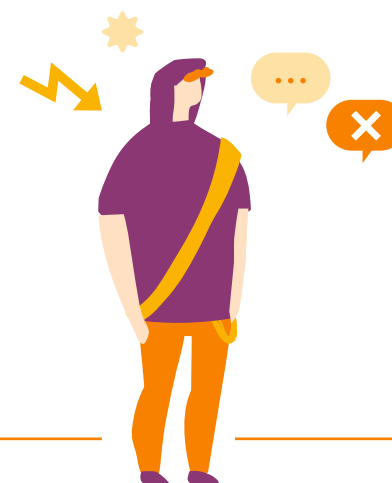
PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako možemo integrirati vještine kritičkog razmišljanja u naše programe informiranja kako bismo osnažili mlade ljude da analiziraju i procjenjuju informacije s kojima se susreću u svom životu?
2. Njeguju li naši naponi informiranja kulturu otvorenog istraživanja, potičući mlade ljude da postavljaju pitanja, osporavaju pretpostavke i kritički razmišljaju o svijetu oko sebe?
3. Nudimo li smjernice o tome kako se kretati i kritički procijeniti informacije povezane s važnim temama kao što su mentalno zdravlje, odnosi i izbor karijere?
4. Kako možemo prilagoditi svoje strategije informiranja kako bismo odgovorili na jedinstvene potrebe i interese različitih skupina mladih, prepoznajući da se razvoj kritičkog mišljenja može razlikovati među pojedincima?

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P84**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

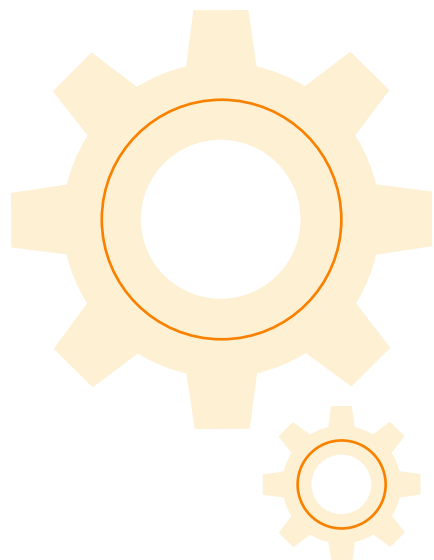
Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Često metode koje potiču kritičko razmišljanje i podržavaju javno zagovaranje u vezi s promicanjem reflektirajućih praksi, obično u grupnim okruženjima. Jedna od takvih metoda je Metoda analize kritičnih incidenata (metoda incidenta), čiji je cilj uključiti sudionike u smisleno promišljanje.⁵⁰ Ova metoda je korisna kada želimo uključiti razmišljanje, znanje i iskustvo sudionika događaja kroz spontano izražene probleme. To mogu biti čisto spontani događaji, koji se događaju u malim, zatvorenim skupinama ili planiranim događajima gdje pojedinci postavljaju vlastita pitanja i traže stavove drugih sudionika. U kontekstu projekta YouthReach, ova se metoda primjenjuje za rješavanje pitanja koja izražavaju mladi, kao i zabrinutosti koju izražava institucionalno osoblje. Važno je napomenuti da je ova metoda dostupna i prilagođena korisnicima, ne zahtijeva nikakvo specijalizirano znanje ili prethodno iskustvo. Materijali potrebni za ovaj proces su minimalni, a sastoje se od papira (post-it note) i olovaka.

Metodologija

1. Grupiranje: najviše 7 osoba u svakoj skupini (voditelj + 6 članova; jedan od članova ima slučaj).
2. U preliminarnoj plenarnoj fazi voditelj ukratko postavlja pitanje vezano uz temu, odnosno stvarni problem, te poziva članove skupine (stol) da u nekoliko rečenica podijele slučaj iz vlastite prakse.
3. Svaka grupa odabire jedan slučaj.
4. Voditelj skupine vodi proces u skladu s fazama navedenim u donjem okviru.
5. Skupina se slaže oko toga što prijaviti velikoj skupini.
6. Iskustva i zaključci dijele se na plenarnoj sjednici s velikom skupinom. Voditelj događaja sažima nalaze svih skupina u zaključak sinteze koji se može koristiti kao osnova za djelovanje u rješavanju problema.

Okvir grupnog promišljanja

Prva faza: Informacije (10 min)

- Pojedinaac s problemom nudi sažet uvod u to pitanje, uključujući okolnosti u kojima je nastao.
- Ostali članovi grupe doprinose formuliranjem pitanja koja imaju za cilj poboljšati razumijevanje problema. Svaki član može napisati do tri pitanja na post-it bilješku.
- Ta se pitanja postavljaju pojedincu s problemom, koji nudi kratke odgovore.
- Rasprava mora biti zabranjena tijekom ove faze.

Druga faza: formuliranje mišljenja (10 min)

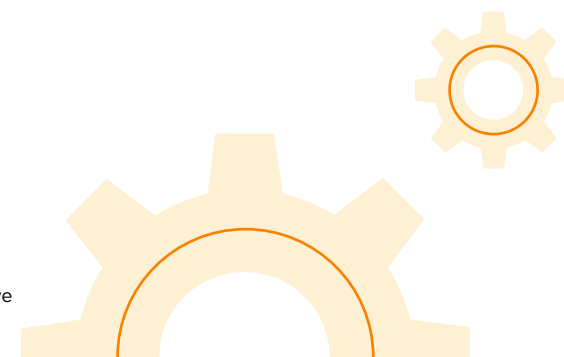
- Sudionici pojedinačno artikuliraju ono za što vjeruju da je temeljna bit problema, imajući na umu izraziti svoja stajališta kao osobna tumačenja, umjesto da ih predstavljaju kao nepobitne istine.
- Svaki član verbalno dijeli svoju perspektivu bez uključivanja u rasprave.

Treća faza: Rješavanje problema (15 min)

- Članovi grupe pojedinačno predlažu svoja rješenja za rješavanje predstavljenog problema.
- Oni verbalno izražavaju svoja predložena rješenja.
- Osoba s problemom dijeli kako bi osobno pristupila problemu, ocrtavajući što joj je prihvatljivo, a što nije.

Četvrta faza: evaluacija (15 min)

- Svaki član grupe razmišlja o tome kako se osobno može odnositi prema predstavljenom problemu.
- Sudionici dijele svoje emocije, uvide stečene tijekom procesa i ono što namjeravaju komunicirati tijekom plenarne sjednice veće skupine.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PRAKTIČNI PRIMJER:

U redovitoj edukaciji mentora PLYA-e u službi⁵¹ pozabavili smo se temom socijalno-emocionalnog učenja i načinom na koji mentori mogu pristupiti tome. Željeli smo stvoriti iskustvo ovog učenja s mentorima, pa smo odabrali metodu incidenta.

Prva faza

Mentori su se podijelili u dvije manje skupine. U jednom od njih, jedan od mentora opisao je njezin trenutni problem s jednim od sudionika PLYA. Opisala je svoje osjećaje prema sudioniku. Djevojka je napustila strukovnu školu kako bi se školovala za frizera. Kako je rekla svojim mentorima, ovo je jedina profesija kojom se želi baviti, ali nije navela razloge za odustajanje. Kada su zajedno otišli u školu na raspravu kako bi se raspitali o mogućnostima ponovnog upisa i završetka školovanja, mentor je iz razgovora sa savjetnikom stekao dojam da škola nije zainteresirana za ponovni upis djevojke.

Ima atopijski dermatitis, koji bi se zasigurno pogoršao radom u frizerskom salonu, jer rad uključuje vodu i kemikalije. Prema mentoru, atopijski dermatitis također je uvijek bio izgovor djevojke kada je morala učiniti nešto u programu PLYA što joj nije odgovaralo. Uvijek je počela grebati i pokazivati prištiće koji su joj se pojavili na koži. Djevojka je rekla da je njezin otac nasilan prema njoj kod kuće. Otac i majka su joj razdvojeni; Živi s ocem i vikendom s majkom koja živi u drugom selu. Majka joj dopušta slobodu i ne sprječava je da se zabavlja, što uključuje uzimanje lijekova. Međutim, ona se ne želi preseliti kod svoje majke.

Djevojčina prijateljica iz PLYA-e rekla je mentoricama da je njezin otac strog, ali ne i nasilan te da djevojka često izmišlja stvari. Mentorica je rekla da su je, kad je stigla, svi mentori ohrabрили i pokušali stvoriti okruženje u kojem će se uklopiti. Međutim, većinu stvari je odbila, ali je izvršno obavila neke administrativne poslove gdje je morala točno unositi podatke. Mentorica vidi mogućnost upisa u upravnu školu umjesto frizerske škole. Međutim, djevojka trenutno ne želi razgovarati o tome. Mentorica ne zna kako joj pristupiti. Ona misli da djevojka treba profesionalnu terapiju, što ona odbija,

rekavši da 'nije ljuta'. Mentorica više ne zna u što vjerovati; Djevojka traži izgovore i mentorica primjećuje da djevojka reagira zapovjednim tonom, što mentorici ne daje nikakvo zadovoljstvo, jer osjeća da gradi na argumentu snage, a ne na snazi argumenta. Smatra da je rad sa sudionikom naporan i gubi strpljenje, jer često osjeća da djevojka nije iskrena s mentorima. Pita što treba poduzeti kako bi se potaknulo barem malo motivacije djevojke na rad.

Vršnjački mentori napisali su različita pitanja: npr. koliko djevojka ima godina? Jeste li kontaktirali roditelje? Ima li neka od tri mentorice više razumijevanja za sudionika? Razumiju li je bolje? Ima li sudionik prijatelje u grupi? Koje hobije ima sudionik? Što ti se sviđa kod nje? Koliko dugo je uključena u PLYA? Šiša li se ili se bavi frizerstvom u slobodno vrijeme ili šiša/radi frizerstvo za svoje vršnjake u PLYA programu? Što bi mentori smatrali napretkom u njenom slučaju? Jeste li razgovarali o njenom slučaju u mentorskoj grupi itd.?

Odgovori: Ima 19 godina i punoljetna je, pa se mora složiti da kontaktira svoje roditelje. Za sada, ona to odbija učiniti. Nova je u programu (otprilike mjesec dana). Radije provodi vrijeme na društvenim mrežama, gdje također ima prijatelje; ona također ima prijatelje u PLYA grupi, ali čini se da to nisu istinska prijateljstva. Ne radi frizure za prijatelje ili sudionike PLYA-e. Da, mentori su razgovarali o njezinom slučaju, ali do sada joj se nitko nije uspio približiti i uspostaviti istinski međuljudski odnos s njom. Najbliža tome je savjetnica za obrazovanje odraslih u našoj organizaciji, koja joj je predložila da se pridruži programu PLYA. Mentori će razmišljati o tome što bi se smatralo napretkom jer se nismo pitali o tome.

⁵¹ Projekt Učenje za mlade odrasle osobe

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

▶ **2. POGLAVLJE:**
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Druga faza

Su-mentorovo razmišljanje išlo je u smjeru u kojem djevojka ne osjeća pripadnost ili odgovornost jer je u stvarnosti nitko ne treba i ne računa na nju. Otac joj možda naređuje, pa sluša zapovijedi čak i s mentorima. Vjerojatno su njezina samosvijest, slika o sebi i misija nedefinirani, pa se drži frizerske profesije i istovremeno svoj atopijski dermatitis naziva izgovorom kada joj nešto ne odgovara. Atopijski dermatitis također može biti psihološka reakcija. Djevojka ne zna što je čini sretnom jer možda nikada nije probala nešto slično - nema hobija. Roditeljski model njezina oca i majke je drugačiji; Ona nema jasnu predodžbu o tome što njezini roditelji očekuju od nje. Također nije imala podršku učitelja u školi. Nema podršku prijatelja, pa se ne osjeća željenom među svojim vršnjacima; Društvene mreže na Internetu ne zahtijevaju duboke odnose, ali omogućuju komunikaciju. Nesvjesno se boji promjena u svom životu jer se boji da će joj biti bolne dok se navikla na život koji trenutno živi. Može odbiti terapijsku pomoć jer sumnja u sebe ili prihvaća 'krivnju' koju su joj drugi vjerojatno stavili - lijenost, nedostatak interesa, možda joj netko kaže da je 'luda' ili 'luda' itd.

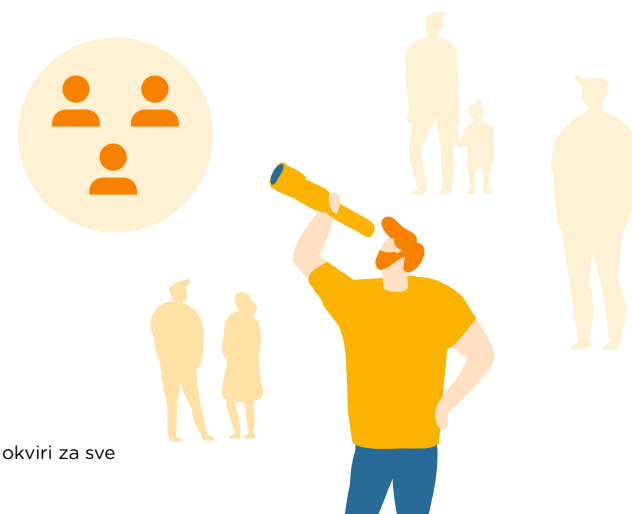
Treća faza

Vršnjački mentori imali su različita mišljenja - u smislu da bih, da sam u ovoj situaciji, pokušao itd. Promišljanje je išlo u smjeru stvaranja poticajnog i, što je još važnije, sigurnog okruženja za učenje - projekta učenja u kojem bi mogla iskoristiti svoje vještine, znanje i kreativnost za stvaranje frizura (npr. projekti učenja: izrada modne revije, kazališta, filma itd.), ali i u smjeru povremenog traženja pomoći od nje u administrativnim zadacima unutar organizacije, dodijeliti joj povremenog mentora, npr. tajnicu koju je mogla pratiti i učiti (metoda sjenčanja) i uključiti savjetnika za obrazovanje odraslih u pojačani stručni tim. Na taj bi način mogla bolje upoznati administrativne profesije i povezati se s nekim tko se bavi ovom profesijom - jačajući svoju društvenu mrežu i stječući više povjerenja u druge. Druga linija razmišljanja bila je govoriti o njezinim teškoćama - govoriti o tome tko je 'lud/lud' i što joj znači biti pomalo 'luda/luda' osoba (npr. rasprava o tome tko je 'lud/lud'). Mogao bi biti pozvan terapeut koji bi

sa svim polaznicima odradio zanimljivu radionicu, gdje bi se mogla lakše otvoriti i prihvatiti terapijsku pomoć. Predložili su viziju i nadzor mentorskoj skupini itd.

Četvrta faza

U posljednjoj fazi provedenoj u skupini i na plenarnoj sjednici obje su skupine donijele slične nalaze. Važni uvidi išli su u smjeru u kojem se mentori suočavaju sa sličnim problemima; Ponekad mentori projiciraju svoje potrebe i očekivanja na sudionike. Potrebno je sustavno promatrati sudionike, pažljivo ih slušati i postavljati strukturirana pitanja. Prije svega, polaznicima trebaju pristupiti s poštovanjem, ljubavlju (budite empatični prema njima) i povjerenjem. Korištenje osobnog plana učenja i djelovanja zajedno s učenikom vrijedno je za svakog mentora da razmisli o svom radu, zapiše svoje misli i osjećaje i razmisli o njima s kolegama mentorima i pod nadzorom. Također, prihvatite činjenicu da mentori ne mogu doći do dna svih situacija, da i oni mogu pogriješiti i, nakon razmišljanja, oprostiti sebi (budite suosjećajni prema sebi). Potrebno je uspostaviti mrežu s drugim stručnjacima i institucijama koje mogu pomoći njima i njihovim studentima itd.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

2.2.2: JAČANJE OTPORNOSTI MLADIH

Ovdje prikazana otpornost ne skriva važnost društvene dinamike. Individualna autonomija koju otpornost cijeni mora se shvatiti kao dio očekivanih transformacija, a druga je društvena transformacija.

Otpornost je **spособnost 'oporavka' tijekom ili nakon teških vremena** i povratka osjećaju dobrog osjećaja kao i prije. To je također **spособnost prilagodbe izazovnim okolnostima** koje ne možete promijeniti i nastaviti napredovati. Zapravo, kada ste otporni, često možete učiti iz teških situacija. Otpornost djeteta može ići gore-dolje u različito vrijeme. A vaše bi dijete moglo biti bolje odskakanje od nekih izazova od drugih. Svi tinejdžeri mogu izgraditi otpornost razvijanjem osobnih stavova poput samopoštovanja i samosažaljenja, socijalnih vještina, navika pozitivnog razmišljanja i vještina za obavljanje stvari.

Pojam otpornost odnosi se na različite aspekte:

- Dobri razvojni ishodi unatoč visokorizičnoj situaciji (*npr. prevladavanje kumulativnog rizika*).
- Održavanje nadležnosti u prijetećim situacijama ili kriznim situacijama (*npr. učinkovito rješavanje razvoda roditelja*).
- Uspješan oporavak od traume (*npr. u slučajevima zlostavljanja*).

Otpornost je **rezultat interakcija između rizika i zaštitnih čimbenika i njihove relativne ravnoteže u sustavu na više razina**. Udaljeni čimbenici, odnosno oni udaljeniji od djeteta/adolescenta, utječu na njih manje od bliskih osoba. Dakle, *siromaštvo je daleki donositelj rizika, ali može dovesti do čimbenika rizika bliže djetetu, kao što su razdražljivost roditelja, sukobi između roditelja ili iscrpljenost samohrane majke*. Uvijek bismo trebali imati na umu **višeslojnu ekološku perspektivu** kada gledamo djetetovu situaciju.

Danas znamo da čimbenici koji doprinose razvoju otpornosti uključuju:

- Stabilan emocionalni odnos s barem jednim roditeljem ili drugom značajnom osobom (emocionalna briga i toplina).
- Socijalna podrška unutar i izvan obitelji (otvorenost i prihvaćanje).
- Emocionalno pozitivna, otvorena i podržavajuća klima u školi.
- Dostupnost društvenih modela koji potiču konstruktivno suočavanje.
- Ravnoteža između zahtjeva za postignućem i društvene odgovornosti (orijentacija postignuća).
- Kognitivna kompetencija.
- Karakteristike temperamenta koje doprinose učinkovitom suočavanju.
- Iskustvo osobne učinkovitosti koje odgovara pozitivnom samopoimanju (neovisnost, ali sa strukturom i promatranjem roditelja / skrbnika).
- Samopouzdanje.
- Aktivne vještine suočavanja sa stresorima.
- Osjećaj značenja i strukture tijekom osobnog razvoja (razvoj odgovarajućih normi i vrijednosti).

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

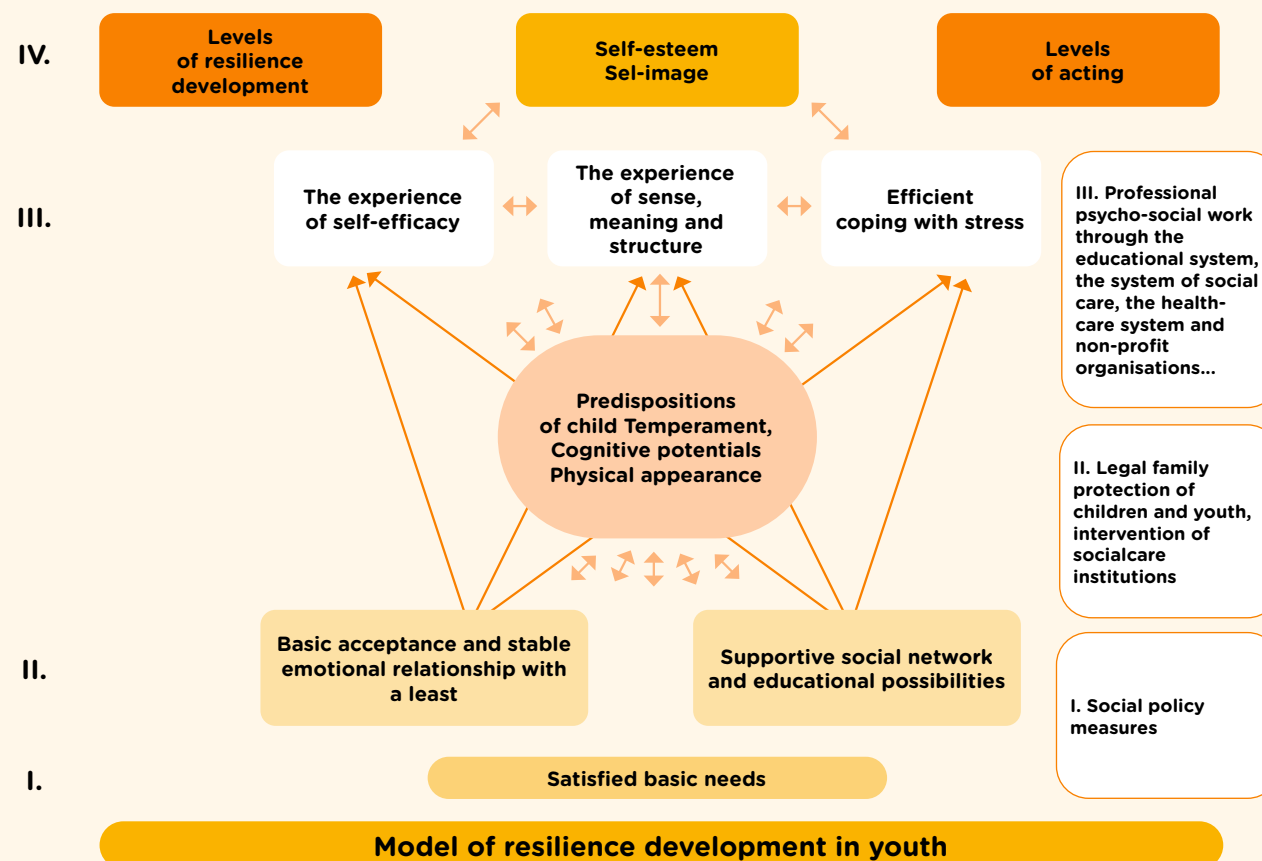
▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Slijedi shema modela razvoja otpornosti mladih:

⁵² Losel, F., Bender, D. (2001) Otpornost i zaštitni čimbenici. U: Farrington, D. P. i Coid, J. (Eds) Prevencija antisocijalnog ponašanja odraslih. Cambridge: Cambridge University Press.

Losel, F., Bender, D. (2001) *Model razvoja otpornosti mladih*⁵²

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program obuke, TECAJ 7:
IZGRADNJA ODNOSA POVJERENJA
U PRAKSI INFORMIRANJA: ANALIZA
I PROMISLJANJE O VASOJ PRAKSI
UKLJUCIVANJA MLADIH IZ
MULTIREFERENTNE PERSPEKTIVE

Doprinos koncepta otpornosti u planiranju preventivnih programa i programa liječenja odražava se u:

1. Pružanje nade i stručnjacima i korisnicima – usredotočenost na ono što je dobro i zdravo u djetetu i njegovoj okolini (razvojno razmatranje čimbenika rizika i čimbenika zaštite pokazuje da je moguće djelovati u kasnijim razdobljima djetetova života).
2. Optimalan proces socijalizacije ne znači da dijete treba zaštititi od svih problema, poteškoća i gubitaka, već ga treba naučiti kako se nositi s njima koristeći vlastite resurse i ekološke resurse.
3. Učimo ne samo od obitelji i djece koja pokazuju probleme u ponašanju, već i od onih koji su uspjeli sačuvati mentalno zdravlje unatoč poteškoćama.
4. Izazov je, zajedno s djetetom ili njegovom obitelji, proširiti niz strategija za rješavanje teških situacija i problema i razviti nove vještine, ali istovremeno krenuti od onoga što dijete i obitelj već znaju i žele.
5. Koncept otpornosti potiče nas da učinkovito iskoristimo potencijale djetetovog neposrednog i šireg okruženja kako bismo bolje razumjeli mrežu suradnje i podrške koja se može razviti u djetetovom okruženju.

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Stručnjaci koji rade s mladima moraju biti u stanju otkriti i procijeniti razinu rizika, kao i zaštitne čimbenike i razinu otpornosti. To je potrebno za cijeli proces rada i liječenja, koji će, među okolišnim čimbenicima, ovisiti i o razini otpornosti.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Koje su mjere socijalne politike dostupne na prvoj razini Modela otpornosti za suočavanje s problemima vezanim uz zadovoljavanje osnovnih potreba mladih?
2. Koje su zakonske mjere i intervencije zaštite obitelji u slučaju pojave problema na drugoj razini osnovnog prihvatanja i stabilnog emocionalnog odnosa dostupne u vašoj zemlji?
3. Koje su mogućnosti profesionalnih psihoaktivnih mjera u vašoj zemlji u slučaju da postoje problemi na trećoj razini u pogledu samoefikasnosti i suočavanja sa stresom?

METODA:

U radu s mladima potrebno je izraditi popis rizičnih i zaštitnih čimbenika za mladu osobu na različitim razinama okoline. Stoga bi se popis trebao sastojati od tri indeksa:

1. **Čimbenici rizika zbog obiteljskog okruženja i obilježja roditelja** (obiteljski kontekst, objektivna ograničenja roditelja, roditeljske kompetencije, poteškoće s mentalnim zdravljem/mentalni poremećaji, društveno neprihvatljiva rizična ponašanja, nepovoljna povijest roditelja).
2. **Čimbenici rizika zbog karakteristika djeteta i njegovog ponašanja** (fizički i kognitivni razvoj, privrženost, internalizirani i eksternalizirani problemi, poteškoće u obrazovanju, komunikaciji i socijalnim vještinama itd.).
3. **Popis obiteljskih snaga.**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PRAKTIČNI PRIMJER:

Sljedeći primjer bavi se ključnom zadaćom procjene situacija, posebno u obiteljskom i školskom okruženju, kako bi se utvrdila sigurnost i dobrobit mladih. Postupak procjene vrti se oko procjene prisutnosti ili odsutnosti prijetnji sigurnosti osobe i dostatnosti zaštitnih mjera u obiteljskom kontekstu.

Procjena stanja u obitelji:

- Prvi zadatak procjene u zaštiti je utvrditi je li dijete sigurno ili nije.
- Sigurnost ili nesigurnost je stanje u kojem (ne) postoji prijetnja sigurnosti (opasnosti) ili zaštitne sposobnosti u obitelji (ne) dovoljne za zaštitu djeteta.
- Dobrobit djeteta uključuje mnoge elemente, pri čemu je sigurnost jedan od njih, ali dobrobit i sigurnost djeteta nisu sinonimi.
- Tradicionalni stav bio je da ako dijete nije sigurno, treba ga odvojiti od obitelji. Ipak, s obzirom na poznate posljedice odvajanja djece od obitelji, takvo razmišljanje je na štetu djeteta i obitelji.
- U okruženju u kojem se procjenjuje da dijete nije sigurno, nešto opasno za djetetov život i zdravlje ne mora se nužno dogoditi, pa se stoga procjenjuje da je dijete danas sigurno; Međutim, ne može se unaprijed znati da se nešto opasno za život i zdravlje djeteta sutra neće dogoditi.
- Na temelju procjene pokazatelja potrebno je odrediti sigurnost djeteta u određeno vrijeme na određeni datum i u skladu s tim djelovati prema smanjenju rizika u okviru mogućeg i vjerojatnog.
- Profesionalni postupak dokumentiran je na jedinstvenom popisu za procjenu sigurnosti.
- Prije svega, da ili ne određuje postojanje ili odsutnost određene prijetnje sigurnosti.
- Prijetnje sigurnosti ili dobrobiti djeteta mogu se razlikovati u različitim obiteljskim okruženjima. Oni su posebni i sugeriraju brigu za djetetov život; U obiteljskom okruženju ne postoji treća strana koja bi nadgledala liječenje djeteta, a bez intervencije vjerojatno će doći

do ozbiljne štete za dijete. Obitelj u određenoj mjeri ima pravo odabrati način obiteljskog života sve dok ne uključuje pitanja sigurnosti djece, što znači da djetetov život nije ugrožen.

- Kada postoji jedna ili više sigurnosnih prijetnji, a roditelj ne štiti dijete, dijete se smatra nesigurnim, a provode se analize kako bi se utvrdilo koje su intervencije potrebne i moguće za uklanjanje prijetnje ili zaštitu djeteta kada do nje dođe (prema Ontario Safety Assessment Tool, 2007).

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Procjena situacije vezane uz školu:

- Loši školski rezultati i rizično ponašanje djece.
- Neuključivanje roditelja u obrazovanje djeteta, nedovoljna higijena i slabija socijalna uključenost djece.
- Dugotrajno neriješen proturječan odnos između roditelja, opetovane adrese Centra za socijalnu skrb zbog poteškoća u pogledu kontakta s djetetom.
- Nasilje u obitelji (između roditelja ili članova obitelji).
- Zanemarujući emocionalne potrebe djeteta.
- Nasilne obrazovne akcije.

Što stručnjak treba znati:

- Ako su prisutni jedan ili dva čimbenika rizika, njihov učinak na razvoj djeteta je mali i može se lakše nadoknaditi čimbenicima zaštite.
- Povećanjem broja čimbenika rizika na tri ili četiri, rizik brzo raste. Međutim, daljnje povećanje broja rizičnih čimbenika starijih od pet samo neznatno doprinosi složenosti i ozbiljnosti manifestacije poremećaja ponašanja djece/adolescenata.
- Nijedna pojedinačna nepovoljna okolnost sama po sebi ne dovodi do negativnog ishoda, ali proces interakcije oblikuje ponašanja i stvara probleme tijekom vremena.
- Koristi ga stručni tim kada ima dojam da ukupna procjena rizika za roditelj/obitelj ili dječji faktor ne odražava stvarnu razinu rizika.
- Može ići u smjeru niže razine rizika ako se procijeni da zaštitni čimbenici ili snage roditelja i okoliša značajno kompenziraju rizik.
- Može ići u smjeru više razine rizika ako stručni tim procijeni da postoje neke ključne okolnosti čija prisutnost sama po sebi uvelike ugrožava dijete.
- Za ispravljanje brojčano dobivene razine rizika potrebno je obrazloženje ili razlog.

POPIS REFERENCI ZA
DALJNJE ČITANJE

→ P85

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

► 2. POGLAVLJE:
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, TECAJ 10:
POSREDOVANJE I SURADNJA
Metodološki vodič, KORAK 4:
SREDNJI, SURADUJTE I
DIZAJNIRAJTE

⁵³ De Maeyer, E., & Grymonprez, H. (2020.). Korištenje dosega za situacije ekstremne društvene marginalizacije: socijalni učinci područja prakse socijalnog rada. *Revue française des affaires sociales*, 2, 117-136. <https://doi.org/10.3917/rfas.202.0117>

⁵⁴ Marchand, A. (2002). L'intermédiation sociale, complexité et enjeux [Društveno posredovanje, složenost i izazovi]. *Journée du Diplôme d'études supérieures spécialisées (DESS)*. Université Paul Valéry-Montpellier 3. [Neobjavljeni tekst].

⁵⁵ Lorenz, Grymonpres & Roose in De Maeyer, E., & Grymonprez, H. (2020). Korištenje informiranja za situacije ekstremne društvene marginalizacije: socijalni učinci područja praksi socijalnog rada. *Revue française des affaires sociales*, 2, 117-136. <https://doi.org/10.3917/rfas.202.0117>

2.2.3: POSREDOVANJE – OBJEDINJAVANJE POTREBA MLADIH I INSTITUCIJA

Primarni cilj socijalnog posredovanja odnosi se na proces **premošćivanja jaza između javnih politika**, pružatelja usluga, kao što su socijalni radnici ili radnici za informiranje, te pojedinaca ili zajednica kojima žele služiti. Možemo govoriti o **"ulozi premošćivanja"** socijalnih radnika, što znači da oni imaju ulogu izgradnje mostova između društva i njegovih margina i *"postizanja međusobne prilagodbe između ciljanog stanovništva, njegove mreže, ponude socijalnih usluga i društva u cjelini"*⁵³ Oni djeluju kao "prevoditelj" različitih gledišta uključenih aktera. Alain Marchand predložio je koncept društvenog posredovanja.⁵⁴ Postavio je nekoliko pitanja za razmišljanje koja nam mogu pomoći da bolje razumijemo njegovu svrhu (razvoj javne konstrukcije odgovora na društvene potrebe):

- **Želja za traženjem jedinstva u rješavanju društvenog pitanja:** *otklanjanje nedostataka, ujedinjenje onoga što je dezintegrirano i fragmentirano, individualizirano i antagonističko*, bilo na razini stanovništva u različitim modalitetima suza i ruptura, društvenim vezama ili na razini javnih i privatnih, kolektivnih i pojedinačnih aktera.
- **To je dio izuma:** Konstrukcija objekta 'posredovanje' može se temeljiti na etimologiji: **zamisliti, izmisliti, uokviriti i imati dizajne i misli.**
- **Povratak određenom poretku:** Radi se o identificiranju, problematiziranju i otklanjanju manifestnog poremećaja i pronalaženju "prave mjere" stvari sa stajališta i strategija aktera uključenih u posredovanje.
- **Intermedijacija nije medijacija:** Više od privremenih dogovora, cilj mu je povratak socijalnog pakta o konkretnom predmetu upisivanjem u uređaj, nadilazeći početne interese i položaje aktera. Ne radi se samo o obnavljanju prekinutih veza i obnavljanju društvenih mreža, već o izgradnji zajednice.
- **Stav koji definira stručnjaka za posredovanje: neutralan** (u sredini), **položaj treće strane, posrednik** (može

se izgraditi interno u organizaciji - tutor, referent ili u outsourcingu (revizija, savjet, posrednik), **posredujuća-"mjera", usmjeravanja** (prikladno za osiguravanje ili uspostavljanje reda, jedan je od onih "vođa i moderatora" koji u svim okolnostima znaju poduzeti dokazane mjere koje su potrebne, **Ne instruktor treće strane** (nužno uključen kao glumac) koji svoje djelovanje upisuje **u izum, dizajn, eksperimentiranje**, kao i svaki socijalni radnik u srcu, **otkrivač nevidljivog, pripovjedač neizrecivog, a da nije glasnogovornik**. Pretpostavlja razmišljanje o etici osobe koja ga čini svojom profesijom, koja čini **vezu i daje značenje** sferi.

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Pristup sustava potreban je za razvoj inovativne i kreativne rezolucije kako bi se istražile strategije alternativnih usluga i pristupi koji se nude najisključenijima. *"Informiranje" utjelovljuje ideju univerzalnog pristupa socijalnim uslugama i njezinu ulogu posrednika između pojedinca i društva s ciljem preobrazbe socijalnih usluga.*⁵⁵ Stoga je **rehabilitacija funkcije socijalnog posredovanja** za stručnjake u socijalnom radu sada ključna kako bi se osigurao razvoj javne izgradnje odgovora na socijalne potrebe.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Koji su uvjeti potrebni za okupljanje svih dionika i poticanje zajedničke kulture?
2. Koja je zajednička tema koja može olakšati postupnu konvergenciju kultura?
3. Kako možemo raditi na prihvatanju promjene u držanju socijalnog radnika?

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P85**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

▶ **2. POGLAVLJE:**
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Socijalno povezivanje : promatranje i olakšavanje za sudjelovanje u odustajanju

Socijalno povezivanje ima za cilj poticanje uspostave "mostova veze" s pojedincima koji su udaljeni od usluga, mreža podrške i institucija. To se postiže promatranjem i olakšavanjem sastanaka između pojedinaca koji se suočavaju s poteškoćama i načina na koje dotične institucije ili službe rješavaju te poteškoće. Cilj nije njihova reintegracija u sustav, već zajednička izgradnja odgovarajućih rješenja za "univerzalan pristup socijalnim uslugama".

APLIKACIJA

Metoda uključuje provedbu postupnog niza koraka koji uključuju sve potencijalne sudionike unutar mreže kontakata ili aktera prisutnih u kontekstu informiranja. Prije početka aktivnosti kontakta i angažmana mladih, stručnjaci prolaze obuku. Tijekom ovog treninga raspravljaju o tome kako provesti promatranje sudionika i uspostaviti strategije kontakta, kao i strategije odnosa s mladima, pružateljima usluga i institucijama.

Promatranje sudionika ključna je početna faza rada stručnjaka, tijekom koje prakticiraju opisivanje različitih elemenata koji su u igri u specifičnoj "situaciji" u kojoj su odlučili intervenirati (poput trga, ulice ili određene lokacije u gradu) kako bi razumjeli pitanja različitih dionika i što je na kocki kada je cilj pronaći zajednička rješenja. Koristeći empatiju kao metodološki alat,⁵⁶ osiguravaju opis bez tumačenja.

"Situacija" obuhvaća tri ključne komponente: i. akcijski prostor uključenih aktera (mapiranje područja), ii. same aktere i iii. ponavljajuće pojave koje karakteriziraju specifičnu situaciju.

Sudjelujući u *promatranju djelovanja sudionika*, praktičari uranjaju u situaciju, istovremeno razmišljajući o svojim postupcima. Tim se pristupom od subjekata zahtijeva da

ostave po strani svoje osobne predrasude, obustave prosudbu i koriste strogu, neinterpretativnu metodu kako bi opisali ono što promatraju.

Analiza situacije podrazumijeva opisivanje različitih sustava reprezentacije uključenih u djelovanje. Ti sustavi uključuju one mlade ljude s kojima je uspostavljen kontakt, značajne odrasle osobe koje su na neki način povezane s njima, pojedince prisutne u kontekstu djelovanja, uključene institucije i subjekte koji postupno surađuju s mladima. Složenost ovih faza zahtijeva **kontinuiran superviziju** od strane specijalističkih osoba (supervizora) koje pomažu praktičarima u dešifriranju različitih promatranih aspekata. Oni pomažu identificirati potencijalne strategije za postizanje ciljeva intervencije i olakšati samoanalizu tijekom procesa.

RADNI ALATI

Kako bi se promicale učinkovite "mjere informiranja", praktičari moraju razviti najmanje dvije kompetencije⁵⁷ koje će se koristiti kao radni alati: **empatija i rasterećenje**.

Empatiju, kao metodološko sredstvo, razvio je prof. Leonardo Benvenuti, utemeljitelj socioterapijskog pristupa. Osnovna ideja je da u empatično-instrumentalnom odnosu praktičar ili terapeut ostavi po strani svoje znanje, kognitivno i emocionalno, tako da se osoba ispred njih ne ocjenjuje simpatičnom ili nevjerojatnom, niti se razmatra njihov spol. Temeljni koncept je da empatija omogućuje operateru ili terapeutu da razumiju nevolju osobe iz svoje perspektive. To se razumijevanje temelji na profesionalizirano pristupu tehnikama slušanja, koji može biti pasivan, poput tihog slušanja ili aktivan, gdje operater u potpunosti shvaća verbalne i neverbalne znakove druge osobe. Metoda uključuje stvaranje okvira koji pomaže operateru ili odgajatelju da točno shvate zastupljenost druge osobe. Ovo razumijevanje zatim informira osmišljavanje socio-terapijske intervencije koja je uključiva i u skladu s načelima informiranja o izgradnji mostova i postizanju zajedničkog razumijevanja između društva i njegovih margina.

⁵⁶ Benvenuti L. (2018). *Lezioni di socioterapia [Lekcije iz socijalne terapije.]*. U Baskervilleu.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Rasterećenje uključuje stvaranje komunikativnog kanala (jezičnog, vizualnog, pisanog itd.) koji može prenijeti potrebe, misli, želje i osjećaje jednog pojedinca drugom, vraćajući tako "jasnu i učinkovitu komunikaciju". Ovaj aspekt ne dovodi nužno do "rješavanja problema", već služi kao preduvjet da se svaki akter suzdrži od tvrdnje da se nametne kao "jedinstveni", "nepogrešivi" ili "na pravu stranu". Umjesto toga, potiče ih da budu otvoreni za slušanje perspektive drugoga i razmatranje različitih strategija za postizanje vlastitih ciljeva (na primjer u slučaju mladih) ili profesionalnih ciljeva (u slučaju institucija). Rasterećenje olakšava komunikaciju između aktera koji su udaljeni jedni od drugih, suočavaju se s izazovima u odnosima ili koji su prekinuli svoje veze.

PRAKTIČNI PRIMJER:

Tijekom pandemije bolesti COVID-19 osobe koje rade s mladima u socijalnoj zadruzi "Cantiere Giovani", u Frattamaggioreu, izmijenile su svoju ulogu osoba koje rade s mladima i koje su zadužene za rad u teritorijalnom socijalnom centru. Postali su aktivne, fleksibilne i pokretne antene na teritoriju, čija je zadaća pratiti mlade ljude kojima prijeti prekid školovanja, napuštanje, izolacija i društveno-kulturna marginalizacija u nekim gradskim područjima Napulja, uključujući Frattamaggiore, Frattaminore i Caivano.

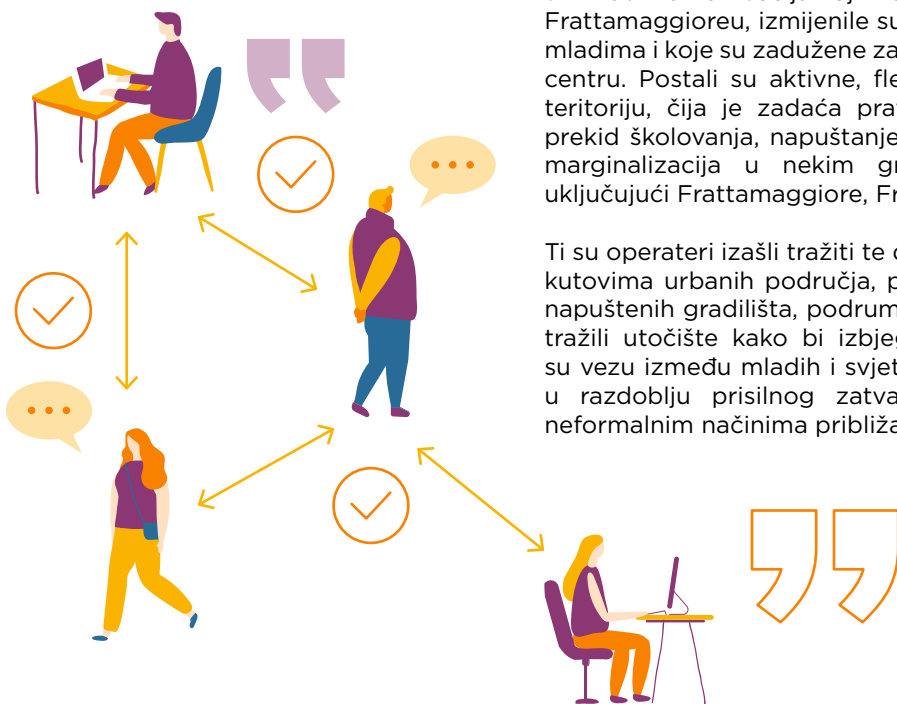
Ti su operateri izašli tražiti te dječake i djevojčice u skrivenim kutovima urbanih područja, poput uličica, zatvorenih cesta, napuštenih gradilišta, podruma i kamenoloma, gdje su često tražili utočište kako bi izbjegli policijski nadzor. Potaknuli su vezu između mladih i svijetova koji nisu bili lako dostupni u razdoblju prisilnog zatvaranja uličnim aktivnostima i neformalnim načinima približavanja skupinama mladih.

Osobe koje rade s mladima djelovale su kao antene, veze i mostovi, strateški orijentirane kako bi spriječile mlade da izgube kontakt s prilikama u tom području, što je često predstavljalo jedina moguća rješenja za krizne situacije i marginalnosti. Olakšali su pristup centrima za socijalizaciju, sportskom i psihofizičkom zdravlju, pomagali i podržavali prostore te pomagali dječacima i djevojčicama u zadržavanju tih mogućnosti unatoč izazovima koje predstavlja pandemija. Nakon zatvaranja povezanih s COVID-om, tim Cantiere Giovani proveo je fizičko izviđanje popularnih mjesta za druženje mladih. Izradili su kartu tih mjesta i identificirali ključne dionike pomoću promatranja sudionika i analize konteksta (izradom ekološke mape). Kao tim osmislili su strategije, vremenske rokove, metode i posebne mjere za izgradnju odnosa s tim kontekstima, uzimajući u obzir nepovjerenje, zatvaranja i strahove s kojima se mladi suočavaju zbog društvene i kulturne klime pandemije.

Subjekti su poduzeli nekoliko koraka za suradnju s mladima i njihovom zajednicom:

- Stvorili su informativne letke koji su se distribuirali na ulicama o temama od interesa za mlade.
- Nadalje, uspostavili su odnose s ključnim dionicima u tom području kako bi povećali interes građana za dobrobit mladih i eventualno osigurali sredstva za obrazovne aktivnosti.
- Osim toga, operateri su stvorili neformalne i neformalne veze s mladima kako bi bolje razumjeli njihove potrebe, emocije i mentalno stanje.

U međuvremenu, tim YW-a, zajedno s profesionalcima koji nisu izravno povezani s mladima na ulicama, obratio se predstavnicima socijalne službe, Socijalnih zdravstvenih službi za adolescente i mlade i određenih školskih službenika. Njihov je cilj bio identificirati mlade koji su najugroženiji, podijeliti njihove kontakt podatke i uspostaviti učinkovite načine za njihovo povezivanje s ključnim institucionalnim osobama koje igraju ulogu u njihovom rastu i razvoju

Uvod

Dijelovi Youthreacha

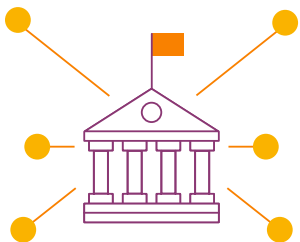
Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

► **2. POGLAVLJE:**
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

⁵⁸ Glaser-Segura, D., & Anghel, L. D. (2002). *Institucionalna teorija suradnje*. 11. IPSERA konferencija 2002., Sveučilište u Twenteu. <https://mpira.ub.uni-muenchen.de/9158/>.

⁵⁹ Mack, J., Wanderer, S., Köhl, M., & Roessner, V. (2019). Spojite se: međuinstitucijska suradnja službi za dobrobit mladih i psihijatrije djece i adolescenata. *Dječja i adolescentna psihijatrija i mentalno zdravlje*, 13, 1-13.

⁶⁰ Bülow, B. (2012). Suradnja kao rad na granici. Primjer socijalnog rada praksa između službi za dobrobit mladih i psihijatrije mladih u Njemačkoj (istok/zapad). *Socijalni rad i društvo*, 10(2).

⁶¹ Atabekova, A. (2020). Jezična zastupljenost koncepta zdravlja mladih u međunarodnom institucionalnom diskursu. *Sustavni pregledi u farmaciji*, 11 (12), 1417-1427. Krutko, I. S., Masalimova, A. R., Ponomarev, A. V., Popova, N. V., Senuk, Z. V., & Osipchukova, E. V. (2019). Međunarodna suradnja u osposobljavanju osoblja za rad s mladima. *Zbornik radova SOCIOINT-a*, 113, 1159.

2.2.4: SURADNJA NA RAZVOJU POLITIKA ZA MLADE

Politike za mlade obuhvaćaju širok raspon područja, uključujući obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvo, socijalnu uključenost i sudjelovanje u postupcima donošenja odluka. Suradnja za razvoj politika za mlade ključna je kako bi se mladima osigurao pristup mogućnostima, resursima i potpori za napredak i doprinos društvu. Zajednički naponi vlada, organizacija civilnog društva, organizacija mladih i drugih dionika ključni su za stvaranje učinkovitih politika za mlade.

Sva su ta područja značajna za razvoj institucionalne mreže i aktivnosti suradnje između institucija u različitim sektorima kako bi se doprlo do mladih koji nisu uključeni u obrazovni sustav, osposobljavanje ili zapošljavanje, omogućavajući im politike za mlade i podržavajući ih.

Teorija institucionalne suradnje općenito,⁵⁸ kao i politike informiranja mladih, odnosi se na koncept suradnje i koordinacije među različitim institucijama i organizacijama kako bi se odgovorilo na potrebe i brige populacije mladih. U toj se teoriji prepoznaje da dobrobit i razvoj mladih zahtijevaju zajednički napor više dionika, uključujući vlade, nevladine organizacije, obrazovne ustanove, zajednice i druge relevantne aktere.⁵⁹

Institucionalna suradnja u području politika informiranja mladih ima za cilj stvoriti sveobuhvatan i holistički pristup razvoju mladih udruživanjem resursa, stručnosti i perspektiva. Teorija naglašava da nijedna organizacija ili sektor ne može na odgovarajući način odgovoriti na različite izazove s kojima se suočavaju mladi, kao što su obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvo, socijalna uključenost i građanski angažman.

Ova teorija sugerira da je učinkovita institucionalna suradnja ključna za osmišljavanje i provedbu cjelovitih, integriranih i održivih politika youthreach-a. Uključuje uspostavljanje suradničkih mreža, partnerstava i mehanizama za razmjenu

informacija, zajedničko donošenje odluka i raspodjelu resursa. Okupljanjem različitih aktera s različitim znanjem i kapacitetima institucionalna suradnja može povećati učinkovitost, djelotvornost i učinak politika za mlade.

Štoviše, teorija prepoznaje važnost sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka. Naglašava da bi mladi trebali imati glas u oblikovanju politika koje izravno utječu na njihov život. Institucionalnom suradnjom u području politika informiranja mladih nastoji se uključiti perspektive mladih i aktivno ih uključiti u osmišljavanje, provedbu, praćenje i evaluaciju politika i programa.

Općenito, teorija institucionalne suradnje u politikama informiranja mladih naglašava važnost suradnje, partnerstva i uključenosti u rješavanju složenih izazova s kojima se suočavaju mladi.⁶⁰ Promiče koordiniran i višedimenzionalni pristup kojim se prepoznaje međusobna povezanost različitih područja, kao što su obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvo, socijalna skrb i građanski angažman, u olakšavanju pozitivnog razvoja mladih.

Međunarodna suradnja doprinosi razvoju politika razmjenom najboljih praksi i učenjem iz iskustava drugih zemalja i međunarodnih organizacija. Suradnja na regionalnim i globalnim inicijativama kojima se podupire razvoj mladih dodatna je razina koja je važna u smislu što korisnije i primjenjivije provedbe politike za mlade.⁶¹

Suradnja za razvoj politika za mlade trebala bi biti proces koji je u tijeku, uz redovita preispitivanja i ažuriranja kako bi se prilagodila promjenjivim okolnostima i promjenjivim potrebama. Suradnjom u različitim sektorima i uključivanjem mladih u ovaj proces razvoja politika društva mogu stvoriti uključive i učinkovite politike kojima se promiče dobrobit i osnaživanje mladih.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, TECAJ 4:
PREMOSIVANJE PUTOVA
IZMEĐU MLADIH I DRUŠTVA: RAZINE
DOSEGA (MLADIH) I TECAJ 9:
PLANIRANJE, PRACENJE I EVALUACIJA
PROJEKATA U ZAJEDNICI U
INFORMIRANJU MLADIH

Metodološki vodič, Korak 4:
SREDNJI, SURADUJE I DIZAJNIRAJTE

RELEVANTNOST ZA YOUTHREACH:

Institucionalna suradnja ključna je za rad s mladima i u području informiranja kako bi se regulirale i planirale aktivnosti potrebne za ponovno povezivanje mladih s obrazovanjem, osposobljavanjem i radom. Bez institucionalne suradnje informiranje mladih nije moguće, posebno u pogledu suradnje između nevladinih organizacija i centara za socijalnu skrb. Osim toga, analiza i istraživanja o informiranju mladih ključni su za razvoj učinka na dionike kako bi se promijenila ili poboljšala politika za mlade na lokalnoj i nacionalnoj razini. Stoga suradnja između akademika i praktičara može utjecati na razumijevanje statusa stanovništva NEET-a i poboljšati pristup informiranja mladih

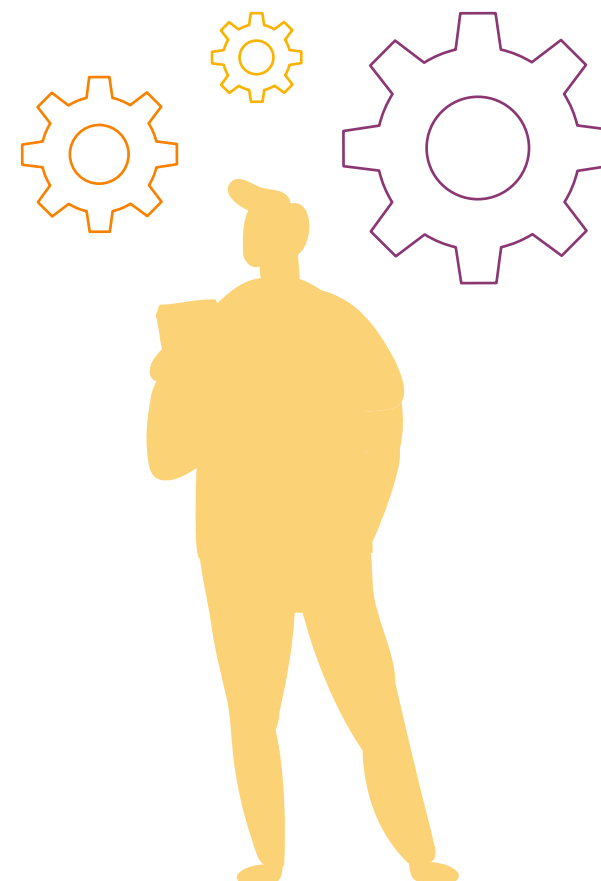
PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Koji je osnovni temelj za uspostavljanje i održavanje institucionalne suradnje u radu s mladima?
2. Kako institucije mogu poboljšati svoj rad kako bi motivirale mlade da započnu programe prekvalifikacije/re edukacije i podrže ih dok ne završe program?
3. Kako institucije mogu raditi na informiranju mladih i kako bi trebala izgledati struktura aktivnosti? Koja bi institucija trebala biti ta koja ih sve povezuje?

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P86**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

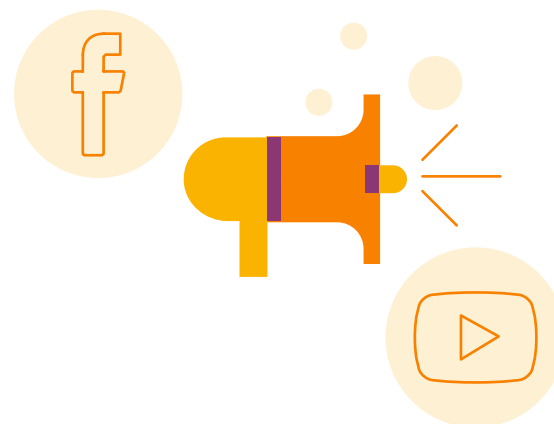
METODA:

Postoji nekoliko metoda za suradnju kako bi se promijenile politike za mlade. Evo nekoliko najčešće korištenih pristupa:

- 1. Zagovaranje i lobiranje:**⁶² Organizacije mladih i aktivisti mogu se uključiti u zagovaranje i lobiranje kako bi podigli svijest o potrebi promjene politike. To može uključivati organiziranje kampanja, sastanak s tvorcima politika i mobilizaciju javne potpore kako bi se utjecalo na procese donošenja odluka.
- 2. Istraživanje i analiza podataka:** prikupljanje podataka i provođenje istraživanja o pitanjima povezanim s mladima može pružiti dokaze koji podupiru promjene politike. Suradnja s istraživačima, skupinama za strateško promišljanje i akademskim institucijama može pomoći u stvaranju pouzdanih podataka, provođenju analize politika i predstavljanju preporuka kreatorima politika.
- 3. Angažman dionika:** suradnja s različitim dionicima, uključujući vladine agencije, nevladine organizacije, skupine civilnog društva i predstavnike mladih, ključna je za učinkovitu promjenu politike. Suradnički dijalozi, savjetovanja i partnerstva s dionicima mogu potaknuti bolje razumijevanje izazova i razviti uključiva politička rješenja.
- 4. Izgradnja kapaciteta i osposobljavanje:** Izgradnja kapaciteta organizacija mladih i aktivista ključna je za učinkovito zagovaranje. Pružanjem osposobljavanja, radionica i resursa o analizi politika, komunikacijskim vještinama i strateškom planiranju mladima se može osnažiti da se uključe u rasprave o politikama i učinkovito promiču promjene.
- 5. Umrežavanje i savezi:** Suradnja s drugim organizacijama i sklapanje saveza s istomišljenicima može pojačati utjecaj zagovaračkih napora. Izgradnja mreža na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini može olakšati razmjenu znanja, mobilizaciju resursa i koordinirano djelovanje kako bi se utjecalo na politike za mlade.

- 6. Participativni pristupi:** Poticanje sudjelovanja mladih u procesima razvoja politika ključno je. Vlade mogu uspostaviti mehanizme kao što su vijeća mladih, savjetodavni odbori ili savjetovanja kako bi se osiguralo da se glasovi mladih čuju i razmatraju u donošenju odluka.
- 7. Mediji i komunikacija:** Učinkovite komunikacijske strategije, uključujući kampanje na društvenim mrežama, priopćenja za medije i javna događanja, mogu pomoći u podizanju razine osviještenosti, mobilizaciji potpore i oblikovanju javnog mnijenja o pitanjima povezanim s mladima. Suradnja s medijima također može olakšati širenje informacija i privući pozornost na promjenu politike.

Posebne metode suradnje mogu se razlikovati ovisno o kontekstu, dostupnim resursima i posebnim pitanjima politike koja se rješavaju. Ključno je prilagoditi strategije lokalnim okolnostima i surađivati s relevantnim dionicima kako bi se maksimalno povećale šanse za uspjeh u promjeni politika za mlade.

⁶² U sklopu europskog projekta CETAL izrađena je detaljna metoda: <https://www.ieris.org/?cat=26>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

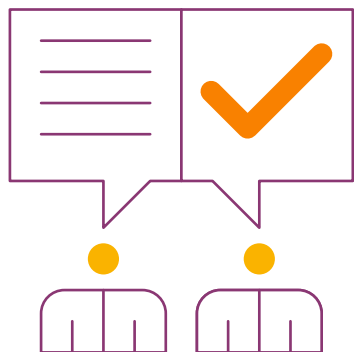
Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PRAKTIČNI PRIMJER:

U Hrvatskoj je bilo nekoliko primjera dobre prakse u suradnji za promjenu politika za mlade. Evo nekoliko primjera:

- **Nacionalno vijeće mladih Hrvatske (NNVH):** NNVH je krovna organizacija koja predstavlja udruge mladih i organizacije u Hrvatskoj. Radi na osiguravanju sudjelovanja mladih u postupcima donošenja odluka i zalaže se za politike prilagođene mladima. Vijeće sudjeluje u redovitom dijalogu s vladinim institucijama, organizira savjetovanja i daje doprinos razvoju politika.
- **Sudjelovanje mladih u lokalnoj upravi:** Mnoge hrvatske općine uvele su mehanizme za uključivanje mladih u lokalnu upravu. Primjerice, Grad Zagreb osnovao je Vijeće mladih Grada Zagreba, koje služi kao savjetodavno tijelo gradskom vijeću. Omogućuje mladima da izraze svoja mišljenja i ideje, utječući na lokalne politike i inicijative.
- **Razvoj politike za mlade:** Hrvatska ima Nacionalnu strategiju za mlade koja pruža okvir za politike i programe za mlade. Razvoj strategije uključivao je opsežna savjetovanja s mladima, organizacijama mladih i stručnjacima. Takav participativni pristup osigurao je da strategija odražava potrebe i težnje hrvatske mladeži.
- **Centri za mlade:** Hrvatska ima mrežu centara za mlade koji služe kao središta za aktivnosti mladih, obrazovanje i angažman. Ti centri pružaju prostor mladima za okupljanje, sudjelovanje na radionicama i događanjima te izražavanje mišljenja o raznim pitanjima. Često surađuju s lokalnim vlastima i organizacijama mladih kako bi riješili probleme s mladima i založili se za promjene politika.
- **Kampanje zagovaranja pod vodstvom mladih:** Hrvatske organizacije mladih pokrenule su uspješne zagovaračke kampanje za podizanje svijesti i promicanje promjena politike. Na primjer, kampanje usmjerene na mentalno zdravlje, reformu obrazovanja i zapošljavanje mladih stekle su značajnu pozornost i utjecaj. Te kampanje koriste društvene medije, javna događanja i suradnju sa stručnjacima i dionicima kako bi se učinkovito zalagale za promjene.

Ovi primjeri ističu važnost sudjelovanja mladih, suradnje između organizacija mladih i institucija te korištenja različitih strategija zagovaranja za ostvarivanje promjena politike u Hrvatskoj. Važno je napomenuti da se okruženje politika i praksi za mlade s vremenom može razvijati, stoga je ključno biti u toku s najnovijim razvojem događaja i inicijativama u zemlji.

2.2.5: MOSTOVI ZA RJEŠENJA

'Svijet koji omogućuje emancipaciju nije svijet bez pravila. Ali to je svijet u kojem je pravilo stalno otvoreno tumačenju i raspravi' ⁶³

Danas postoji mnogo alata dostupnih za informiranje koji mogu podržati one koji se žele što više približiti ljudima koji su nevidljivi socijalnim službama i udrugama. Cilj nije pružiti više alata za zadovoljavanje te potrebe, već pronaći načine, na temelju tih praksi informiranja, kako bismo obnovili svoje odgovore na te potrebe. To znači započeti s izražavanjem potreba samih ljudi i raditi na oblikovanju javnih politika i promjeni odgovora. Pristup "informiranja" stoga nije ograničen samo na "dosezanje" socijalno isključenih pojedinaca, već uključuje i "dosezanje" institucija koje mogu utjecati na socijalne politike i izmijeniti ih.

Da bismo to učinili, moramo iskoristiti institucionalne i tehničke procese koji mogu potaknuti transformaciju javne politike na temelju uvida iz procesa informiranja. Cilj je opremiti stručnjake vještinama za uključivanje u "umjetnost spora" s institucijama koje ih nadziru. Zapravo, riječ je o posredovanju, koje nastojimo razviti kroz različite pristupe kako bi stručnjaci za socijalni rad mogli povratiti sposobnost djelovanja. S obzirom na osjećaj nemoći i gubitka smisla s kojim se suočavaju mnogi socijalni radnici, javna konstrukcija odgovora na socijalne potrebe mora se razvijati.

⁶³ Boltanski L., 2009, De la critique. Précis de sociologie de l'émancipation Gallimard, 2009., str.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

DODATNE INFORMACIJE O PROGRAMU YOUTHREACH

Program osposobljavanja, TECAJ 4: PREMOSCIVANJE PUTOVA IZMEĐU MLADIH I DRUŠTVA; RAZINE DOSEGA (MLADIH) I TECAJ 9: PLANIRANJE, PRACENJE I EVALUACIJA PROJEKATA U ZAJEDNICI U INFORMIRANJU MLADIH
Metodološki vodič, KORAK 4: SREDNJI, SURADUJTE I DIZAJNIRAJTE

⁶⁴ [La disputatio : une méthode intellectuelle pour notre temps](#), 2022

⁶⁵ Benasayag, M., del Rey, A. (2012). *Éloge du conflit*. La Découverte. <https://doi.org/10.3917/dec.benas.2012.01>

⁶⁶ [La disputatio : une méthode intellectuelle pour notre temps](#), 2022

⁶⁷ 'osoba koja živi u gradu.' Definicija: u primarnom smislu, građanin je netko tko pripada gradu, priznaje njegovu nadležnost i ima pravo uživati pravo građanstva na svom teritoriju. Internetske stranice dostupne na http://lettres.tice.ac-orleans-tours.fr/php5/coin_eleve/etymon/hist/citoy.htm (stranica konzultirana 3. rujna 2023.)

⁶⁸ Douard O., 2014, « L'émancipation comme condition du politique », Séminaire de LERIS.

Socijalni radnici često se nađu u slijepoj ulici kada je u pitanju podrška ljudima koje susreću zbog standarda i pravila koja strukturiraju njihov rad. Ti standardi pak ovise o okvirima koje predlažu nacionalne i europske javne politike. Razvoj javnog poretka i njegova provedba na terenu često su podijeljeni i sektorski utemeljeni, zbog čega je teško na odgovarajući način odgovoriti na potrebe ljudi.

Zajedničko pravo služi kao neizbježan standard, ali je proizvod povijesti i kao takvo se s vremenom razvija. **Sustavi nisu ništa drugo nego alati u službi stanovništva i mogu se prilagoditi prema potrebi.** Brojni primjeri pokazuju da se u istom slučaju unutar iste zemlje mogu pojaviti različiti tretmani ovisno o prevladavajućim pravilima na određenoj lokaciji, kao što su različite provedbe između odjela ili regija.

Strah od propitkivanja, koji se ponekad smatra izazovom, često je temelj mnogih prepreka. Međutim, ispitivanje može otvoriti nove mogućnosti, poboljšati i ponovno izmisliti postojeće prakse te raspetljati "čvorove" koji nas ometaju u radu na postizanju primarnih ciljeva naših misija. U tu svrhu, **"umjetnost osporavanja"** alat je koji nam omogućuje da **"njegujemo sumnju suočeni sa sigurnošću i cijenimo slobodu svakog pojedinca da razmišlja drugačije, a da se nijedno gledište ne predstavi kao konačno."**⁶⁴

S obzirom na razne izazove s kojima se danas suočavamo, ključno je **stvoriti prostore koji potiču raspravu o 'iritantnim temama' bez straha da će izražavanje mišljenja dovesti u pitanje nečiji karakter.** U biti, to znači promatranje sukoba kao prilike za rješavanje nezadovoljavajućih situacija.⁶⁵ Ti prostori omogućuju "razmišljanje, analizu, implementaciju ili kontradikciju ideja. Cilj je formulirati pitanja i tražiti različite načine odgovora na njih, pa čak i otvoriti nove načine istrage. **Cilj nije pronaći istinu, već tražiti opće dobro kroz dobru volju sudionika.**"⁶⁶

Za uspostavu tih prostora potreban je novi pristup, koji ćemo opisati kao **"posrednika za prevođenje"**. Cilj je **postupno zbližiti kulture i dijeliti zajedničku osnovu za djelovanje**

na izgradnji mostova i pronalaženju kolektivnih rješenja. Omogućuje da stvarnost i ograničenja svake strane izađu na vidjelo i uzmu se u obzir. Moramo raditi na međusobnim vrijednostima jer to čini osnovu za suradnju i pomaže u utvrđivanju uzajamnih očekivanja. Tako definirana suradnja vraća značenje djelovanja u središte projekata, pri čemu administrativni i tehnički mehanizmi nisu ništa više od potpore. Tim se radom ne uklanjaju identiteti i načini rada svakog entiteta, već se, iako ih se navodi, omogućuje njihovo dijeljenje i vraćanje zajedničkog cilja u središte.

Istodobno, cilj je učiniti diskurs institucija razumljivim udrugama (pomažući im da razumiju temelje odluka, na primjer, ili imperative administrativnog formalizma). S druge strane, to posredovanje čini diskurs udruga ne samo razumljivim institucijama, već i "prihvatljivim".

Čini se da je transformacija okvira za uključivanje svih sada imperativ ako ljudi koji su najudaljeniji od mainstreama žele vratiti svoje državljanstvo i pravo "živjeti u gradu".⁶⁷ Važno je pronaći zajedničku javnu akciju koja će biti izgrađena zajedno s ljudima koji se prvenstveno tiču. Sociolog Olivier Douard dobro sažima problem: "Ovdje postoji veliki izazov: oblikovanje društvene intervencije koja je relevantna za poteškoće ljudi kojima je namijenjena, a istovremeno ih prepoznaje prije svega kao građane koji su već uključeni u društvenu transformaciju."⁶⁸

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P85**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Mostovi za rješenja: kooperativni pristup rješavanju izazova informiranja ciljnih skupina

To je korak po korak pristup za suradnju s mladima i institucijama. Glavni je cilj utvrditi i riješiti nezadovoljavajuće situacije koje utječu na mlade suradničkim osmišljavanjem odgovarajućih odgovora na njihove potrebe ili poboljšanjem postojećih. Ovaj je pristup osmišljen kako bi pružio potporu mladim pojedincima i javnim i privatnim institucijama koje djeluju u tom području. Predstavlja ne samo metodološki okvir, već i etičko stajalište, ono koje je dobilo podršku svih partnera projekta YouthReach. U središtu ovog etosa je naglasak na pravednom pristupu pravima i socijalnoj pravdi. Štoviše, osnažuje mlade ljude da razumiju i utječu na sustave koji ih obavijaju.

Taj se proces odvija kroz pet koraka, svaki sa svojim specifičnim ciljevima, a to su:

KORAK 1: ODABERITE CILJNU SKUPINU I IDENTIFICIRAJTE PRAZNINE I AKTERE

1. Odaberite ciljnu grupu.
2. Utvrditi nezadovoljene potrebe, nedostatke, poteškoće u pristupu socijalnim uslugama i pravima te poluge za pristup tim potrebama.
3. Identificirati aktere (mlade, udruge mladih i druge organizacije, donositelje odluka, istraživače, izabrane dužnosnike itd.).

KORAK 2: INFORMIRANJE RADI PROCJENE UTVRĐENIH NEDOSTATAKA S MLADIMA I MOBILIZACIJE DIONIKA I DONOSITELJA ODLUKA

1. Procijeniti utvrđene nedostatke, dionike i donositelje odluka s mladima.
2. Cilj za mlade: potaknuti ih da preuzmu aktivnu ulogu, promicati svijest, naučiti ih kako dešifrirati informacije, razumjeti ekosustav aktera.
3. Izgraditi argument i strategiju za mobilizaciju.
4. Mobilizirati dionike i donositelje odluka te pojasniti ulogu i očekivanja svakog od njih.

KORAK 3: RAZUMJETI I ANALIZIRATI: ANALIZIRATI SITUACIJE I NEZADOVOLJENE POTREBE

1. Razviti reflektirajući pristup usmjeren na problem (a ne na ljude) prema sociološkom pristupu.
2. Cilj donositelja odluka i dionika: analizirati i promišljati o neugodnim situacijama.
3. Podijelite problematične situacije (one ne pripadaju samo profesionalcima koji rade s mladima ili mladima).

KORAK 4: POSREDOVANJE, SURADNJA I OSMIŠLJAVANJE: OKUPLJANJE I SURADNJA S INSTITUCIJAMA OKO "PROBLEMATIČNIH SITUACIJA" I STVARANJE ZAJEDNIČKIH RADNIH TEMELJA

1. Stvorite prostor za suradnju i odredite njegove konture.
2. Definirajte sadržaj i oblik akcije.
3. Graditi mostove između različitih aktera.
4. Stvorite akcijski plan.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

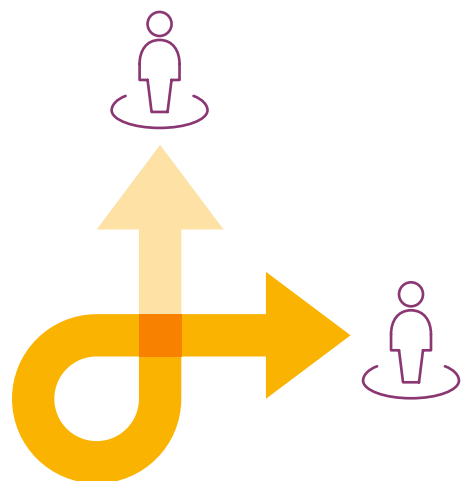
Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

KORAK 5: PROVEDBA, PROMATRANJE I ŠIRENJE: PROVEDBA NOVIH INICIJATIVA, REFLEKTIRAJUĆA ANALIZA I STRATEGIJA ŠIRENJA KAKO BI SE OSIGURAO KONTINUITET

1. Provedite i promatrajte odabranu radnju.
2. Prepoznajte lekcije naučene promjenom usluge i podržite te promjene.
3. Upoznajte učinke uočene na mlade i prakse podrške.
4. Izradite strategiju proširenja kako biste osigurali kontinuitet.

PRAKTIČNI PRIMJER:

KORAK 1: ODABERITE CILJNU SKUPINU I IDENTIFICIRAJTE PRAZNINE I AKTERE

Ovaj je korak bio važan za razumijevanje ciljne skupine mladih s kojom bi akteri uključeni u eksperimentiranje željeli raditi, kao i za razumijevanje pitanja koja se rješavaju u vezi s postojećim uslugama. Stručnjaci uključeni u eksperiment dobro su razumjeli potencijalne ciljne skupine i izazove s kojima su se suočili. To je znanje olakšalo utvrđivanje nezadovoljenih potreba i nedostataka u postojećim uslugama. Dobro razumijevanje ciljne skupine od strane praktičara ključno je za izgradnju povjerenja s mladima kako bi se mogle identificirati stvarne potrebe i nedostaci u pratnji osoba u najnepovoljnijem položaju. Međutim, to znanje mora biti ukorijenjeno u primarnim izrazima samih mladih (npr. primjer odabira mentalnog zdravlja iz parlamenta mladih u Sloveniji), umjesto da se tumači isključivo iz perspektive socijalnih radnika. Znati da vjerujete stavu praktičara ključno je jer ova metoda zahtijeva kritički i etički pristup i ne bi trebala uzimati prethodno znanje zdravo za gotovo.

Nakon što su utvrđeni ciljna skupina i nedostaci u potpori, Sud je utvrdio ključne lokalne aktere (dionike i donositelje odluka) koji bi mogli biti zainteresirani za rješavanje tog problema. Proučavali smo njihovo područje intervencije kako bismo razumjeli njihove potencijalne motivacije za sudjelovanje u procesu. Utvrđivanje pravih aktera s kojima će se baviti ključno je jer može znatno utjecati na uspjeh pristupa. U ovom koraku utvrđen je i detaljan raspored provedbe eksperimenta, uključujući datume svih planiranih sastanaka i radionica, što se pokazalo vrlo učinkovitim.

KORAK 2: INFORMIRANJE RADI PROCJENE UTVRĐENIH NEDOSTATAKA S MLADIMA I MOBILIZACIJE DIONIKA I DONOSITELJA ODLUKA

Cilj ovog koraka bio je ispitati utvrđene nedostatke, dionike i donositelje odluka s mladima. Nakon identifikacije skupine zainteresiranih mladih, predviđene su radionice za definiranje nezadovoljavajućih situacija vezanih uz usluge, kako postojeće tako i nepostojeće, iz perspektive mladih. Taj je proces uključivao rad na utvrđivanju zabrinutosti, težnji i potencijalnih rješenja mladih za rješavanje nezadovoljavajućih situacija.

Kako bismo mogli mobilizirati dionike i donositelje odluka utvrđene u prethodnom koraku, morali smo izraditi argumente i strategiju kako bismo im omogućili potporu pristupu i pronašli njihov interes za njih. U projektnom eksperimentu bile su uključene različite javne i privatne organizacije. Najvažnije je da su uključeni svi dionici i donositelji odluka koji su zabrinuti zbog tog pitanja kako bi mogli imati sve ključeve za pronalaženje rješenja. Nakon toga kontaktirali smo dionike i donositelje odluka kako bismo objasnili naš pristup i pozvali ih da surađuju s nama sudjelovanjem na različitim radionicama. Cilj je zajedno ispitati interese svake organizacije i institucije koji različito djeluju kako bi sukonstruirali rješenja situacija s kojima se mladi susreću i identificiraju.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:
Mladi i društvo

► **2. POGLAVLJE:**
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Pojašnjenje uloga i očekivanja svakog uključenog aktera također je od temeljne važnosti. Jedna od skupina koja je provela eksperimentiranje bojala se da će već postojeća suradnja koju su imali s institucijama biti ugrožena ako se uvede treća strana (uključeni istraživači). Za to je bitno na početku objasniti ulogu i držanje ljudi koji vode radionice. Radi se o propitivanju funkcioniranja postojećih usluga, a ne uključenih organizacija i institucija. To je ključno kako bi se uspostavile zajedničke osnove za učinkovitu suradnju i ima funkciju rada na pitanjima bez zauzimanja strana.

KORAK 3: Razumjeti i analizirati: analizirati situacije i nezadovoljene potrebe

U ovom smo koraku uključili dionike i donositelje odluka. Odlučili smo ne uključiti mlade u ovaj dio, već raditi na temelju onoga što su identificirali. Cilj je bio podijeliti zabrinutost u vezi s problematičnim temama koje su mladi utvrdili s dionicima i donositeljima odluka.

Proces je započeo predstavljanjem problema i nezadovoljavajućih situacija koje su identificirali mladi, kao i mapiranjem aktera i identifikacijom poluga i kočnica koje su radile s njima. Sudionici su ohrabreni da razmisle o predstavljenim pitanjima i izazovima u trenutačnim postupcima sanacije. Nakon toga pokušali smo razumjeti postojeće manevarske staze. U tu smo svrhu prvo radili na promišljanju o neugodnim situacijama za donositelje odluka. To je zahtijevalo promatranje onoga što funkcionira, a što ne u terenskom radu, počevši od "aranžmana" koji se mogu ugraditi u akciju.

Rukovoditelji Odjela za Hérault (javnu ustanovu) koji su bili uključeni pomogli su razumjeti probleme utvrđene s njihove točke gledišta. To je omogućilo dublje razumijevanje ograničenja u pružanju potpore mladima i postojećim uslugama, kao i utvrđivanje postojećih poluga unutar institucija koje nisu nužno bile poznate terenskim stručnjacima. Rizik u ovom koraku je da promijenimo problematične teme u usporedbi s onim što su u početku identificirali mladi. Važno

je biti oprezan kako bi se zadržala početna crvena nit kako bi "doseg" ostao prevoditelj i posredovanje između mladih i institucija.

KORAK 4: Posredovanje, suradnja i osmišljavanje: okupljanje i suradnja s institucijama oko "problematičnih situacija" i stvaranje zajedničkih radnih temelja

Cilj ovog koraka bio je uključiti se u kolektivno propitivanje: Koje se praktične perspektive mogu identificirati za poboljšanje sustava i praksi? Koje bi prilagodbe trebalo prilagoditi praksama i alatima za osnaživanje stručnjaka, volontera i javnosti? Koje promjene treba napraviti kako bi ih se poboljšalo? Kako možemo osigurati da sustav potiče razvoj građanstva, vještina i autonomije javnosti? Kako se sustav može dalje integrirati na svoj teritorij? Kako promičemo usvajanje alata i inicijativa od strane ljudi?

Tijekom prethodnog koraka utvrđene su poteškoće u slobodnom izražavanju u prisutnosti različitih hijerarhijskih razina unutar jedne od institucija. Kako bismo to riješili, organizirali smo ravnopravne skupine kako bismo olakšali otvorenu komunikaciju, a zatim usporedili rezultate, što je u konačnici dovelo do istih zaključaka. Nakon toga predložili smo zajednički sastanak na kojem su svi nastavili surađivati. Stvaranje prostora za bolji dijalog u kojem se svi osjećaju slobodnima ponekad uključuje "odvojene" prostore kao međukorak, što u konačnici dovodi do učinkovite suradnje.

Nakon toga počeli smo raditi na osmišljavanju sadržaja i oblika akcije kao i akcijskog plana. Skupina se odlučila usredotočiti na stvaranje nove usluge koja pruža sveobuhvatnu podršku mladim odraslim osobama koje napuštaju sustav socijalne pomoći za djecu dok prelaze prema neovisnosti. To je uključivalo uspostavu platforme za personaliziranu globalnu potporu. Nakon odabira mjere Sud je procijenio njezinu izvedivost uzimajući u obzir raspoloživa sredstva. Izazov je bio u važnosti njegova zajedničkog razvoja s dionicima i donositeljima odluka kako bi se osiguralo da se može provesti uzajamnim dogovorom.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

▶ 2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

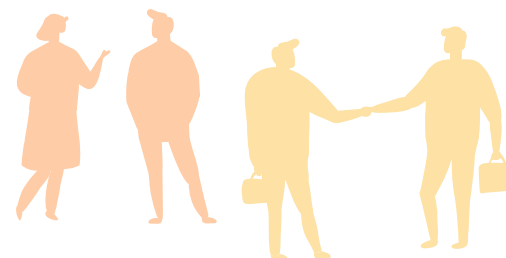
3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

KORAK 5: Provedba, promatranje i širenje: provedba novih inicijativa, reflektirajuća analiza i strategija širenja kako bi se osigurao kontinuitet

Provedba mjere trajala je tri mjeseca, tijekom kojih su se redovito preispitivali akcijski plan i potrebni aranžmani.

Nakon završetka djelovanja organiziran je sastanak sa svim uključenim akterima, uključujući dionike i donositelje odluka. Taj je korak bio ključan za razumijevanje prepreka i mogućnosti povezanih s provedbom djelovanja jer je cilj bio njegovo trajno uspostavljanje kao nove službe. Naučene lekcije pomogle su nam da razvijemo strategiju za njezinu daljnju provedbu, a svi dionici uključeni u taj proces sudjelovali su u tom procesu. Mora postojati određena predanost svih uključenih aktera koji se slažu s provedbom strategije. U tu svrhu može se uspostaviti međusobni sporazum.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

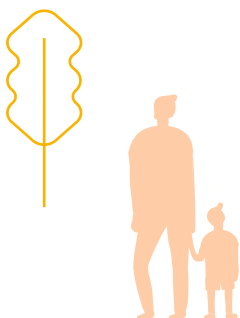
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Poglavlje 3: Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Cilj je ovog poglavlja usredotočiti se na različite izazove s kojima se socijalni radnici suočavaju u radu s mladima u kontekstu informiranja.

3.1: ŠTO UČINITI AKO NEŠTO POĐE PO ZLU I KAKO TO SPRIJEČITI?

Rad na ulici kao socijalni radnik može biti i koristan i izazovan. Imamo uzbudljive trenutke upoznavanja novih ljudi i pomaganja njima. Međutim, postoje i slučajevi kada se osjećamo zabrinuti zbog izazova s kojima bismo se mogli suočiti. Na temelju Praktičnog vodiča za nove radnike na društvenim ulicama od strane Iavinga i Whitmorea,⁶⁹ dodatno ćemo opisati najčešće strahove i zabrinutosti s kojima se mogu susresti novi ulični radnici.

Jedan od značajnih razloga za našu zabrinutost je taj što radimo izvan našeg ureda ili organizacije. Kako bismo učinkovito obavljali svoj posao, moramo razgovarati o svojim zabrinutostima i potražiti podršku. To uključuje razgovor s našim kolegama, učenje od onih s više iskustva i stjecanje dodatne obuke.

Evo nekoliko uobičajenih nedoumica koje bismo mogli imati:

- **Strah od odbijanja:** Ponekad ljudi kojima želimo pomoći možda to ne žele. Zbog ovoga se možemo osjećati kao da im se ne sviđamo.
- **Uznemirivanje ljudi:** Mogli bismo se zabrinuti da ćemo reći ili učiniti nešto što uznemiruje ljude kojima pomažemo.

- **Zaboravljanje imena:** Normalno je zaboraviti imena ljudi, ali to nas još uvijek može zabrinuti.
- **Nemamo prave vještine:** Možda ćemo se osjećati kao da ne znamo dovoljno ili posjedujemo potrebne vještine za pružanje pomoći.
- **Ne znati kako se ponašati:** Prikladno djelovanje tijekom rada na ulici može biti izazovno. Možda nismo sigurni što učiniti u određenim situacijama.
- **Suočavanje s ilegalnim stvarima:** Ako naiđemo na nešto ilegalno, možda nećemo znati kako odgovoriti.
- **Osjećaj usamljenosti:** Ponekad se može osjećati kao da nema nikoga tko bi nam pomogao.
- **Razgovor s mladima:** Pokretanje razgovora s mladima moglo bi biti zastrašujuće.
- **Bojimo se agresivnih reakcija:** Mogli bismo se zabrinuti da će mladi reagirati agresivno.

Cilj nam je napraviti pozitivnu razliku u životima ljudi koji žive ili provode vrijeme na ulicama, iako to može biti rizično. Naš posao može uključivati pomaganje korisnicima droga, seksualnim radnicima, mladima u bandama, beskućnicima i mnogim drugima na javnim mjestima.

⁶⁹ Iaving, D., & Whitmore, S. (2013). Na ulici: Praktični vodič za nove radnike na društvenim ulicama. Preuzeto 8. veljače 2014, od <https://www.socialstreetwork.com/wp-content/uploads/2013/02/On-the-Street.pdf>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Bez obzira gdje radimo, sigurnost je ključna. Evo nekoliko praktičnih savjeta kako ostati siguran:

- **Radite u parovima:** Ne idite sami; uvijek imajte kolegu sa sobom.
- **Upoznajte svoje granice:** U redu je ostaviti situacije koje se osjećaju opasno, poput tučnjava.
- **Držite razmak:** Izbjegavajte fizički kontakt s osobama kojima pomažete kako biste spriječili nesporazume.
- **Provjerite opasnosti:** Budite oprezni zbog potencijalnih opasnosti u svom radnom području.
- **Ostanite zajedno:** Uvijek ostanite u vidokrugu svojih kolega.
- **Imajte plan izlaska:** Planirajte sa svojim kolegama kako otići ako situacije postanu teške.
- **Kontakti za hitne slučajeve:** Držite značajne telefonske brojeve pri ruci za hitne slučajeve.
- **Planiranje različitih situacija:** razmotrite i razgovarajte o odgovarajućim odgovorima na različite scenarije sa svojim timom.
- **Nosite osobnu iskaznicu:** Pobrinite se da imate svoju identifikacijsku značku sa sobom u svakom trenutku.
- **Obavijestite nadležna tijela:** obavijestite policiju i društvene skupine o svom radu.
- **Redovita obuka i obrazovanje:** Pohađajte česte treninge kako biste poboljšali svoje vještine i bili u toku s najboljim praksama. Odgovarajuća sigurnosna obuka, protokoli i oprema ključni su, poput korištenja sustava prijatelja, provedbe postupaka prijave i nošenja sigurnosnih predmeta poput zviždaljki ili suzavca.

Osim fizičke sigurnosti, suočavamo se i s izazovnim moralnim i etičkim pitanjima zbog složenosti našeg posla. Evo kako im se obraćamo:

- **Nema osuđivanja:** Ne osuđujemo ljude kojima pomažemo.
- **Bez tajni:** Održavamo transparentnost s našom organizacijom.
- **Pridržavajte se pravila:** Pridržavamo se pravila naše organizacije, uključujući povjerljivost informacija.
- **Izbjegavajte sukobe:** Oprezno provodimo sukobe interesa, posebno kada radimo u vlastitoj zajednici.
- **Sigurnost na mreži:** imajte na umu što dijelite na mreži jer bi to mogli vidjeti pojedinci na ulici.
- **Poštujte kulture:** Pokažite osjetljivost prema različitim kulturama i religijama prilikom pružanja pomoći. Također, imajte na umu jezik koji koristite.
- **Dužnost skrbi:** Imamo odgovornost brinuti se za sve kojima pomažemo.
- **Budite dosljedni:** Uvijek podržavajte pouzdanost i marljivo obavljajte svoj posao.

U svakom slučaju, jedna od najvažnijih stvari koje treba zapamtiti je sljedeća: ako ste ikada nesigurni u situaciju, nemojte je zadržati za sebe. Razgovarajte s kolegom ili upraviteljem. Jedna od briga koju često previdimo je rizik od izgaranja, stresa i umora od suosjećanja, što može utjecati na mentalno i fizičko zdravlje radnika koji rade na informiranju. To možemo spriječiti davanjem prednosti brizi o sebi i traženjem stručne pomoći kada je to potrebno. To uključuje postavljanje granica, upravljanje vremenom, vježbanje tehnika opuštanja i pridruživanje grupi za podršku kolegama, preglede, nadzore itd.

Rad na informiranju može biti koristan, ali dolazi i s rizicima. Ostati siguran i profesionalan je od ključne važnosti.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PRAKTIČNI PRIMJER:

Prije početka prakse uličnog rada ili upoznavanja novog osoblja s radom na informiranju, preporučljivo je uzeti u obzir gore spomenute strahove i metode. U Sloveniji se, primjerice, ova tema bavi uličnim radnicima tijekom osnovne obuke u uličnom radu. Osnovna obuka obuhvaća i teorijske i praktične komponente. U teorijskom dijelu istražujemo teoriju koja stoji iza uličnog rada. U praktičnom segmentu usredotočujemo se na to kako uspostaviti kontakt s mladima i riješiti strahove i brige sudionika. Treneri su dostupni sudionicima i nakon treninga, nudeći proces mentorstva u kojem sudionici mogu razgovarati o svojim situacijama i trenucima učenja. Dva puta godišnje mreža organizacija organizira posjete uličnim radnicima mrežnih organizacija, pružajući platformu za razmjenu iskustava i zabrinutosti. Intervizija unutar organizacija također je uobičajena praksa u Sloveniji među uličnim osobama koje rade s mladima. Ishodi iz vizija i izazovnih situacija često služe kao osnova za tematsko obrazovanje u uličnom radu s mladima (npr. utvrđivanje relevantnih psihoaktivnih tvari među mladima, rješavanje pitanja kao što su seksualno uznemiravanje, policijska nadležnost itd.).

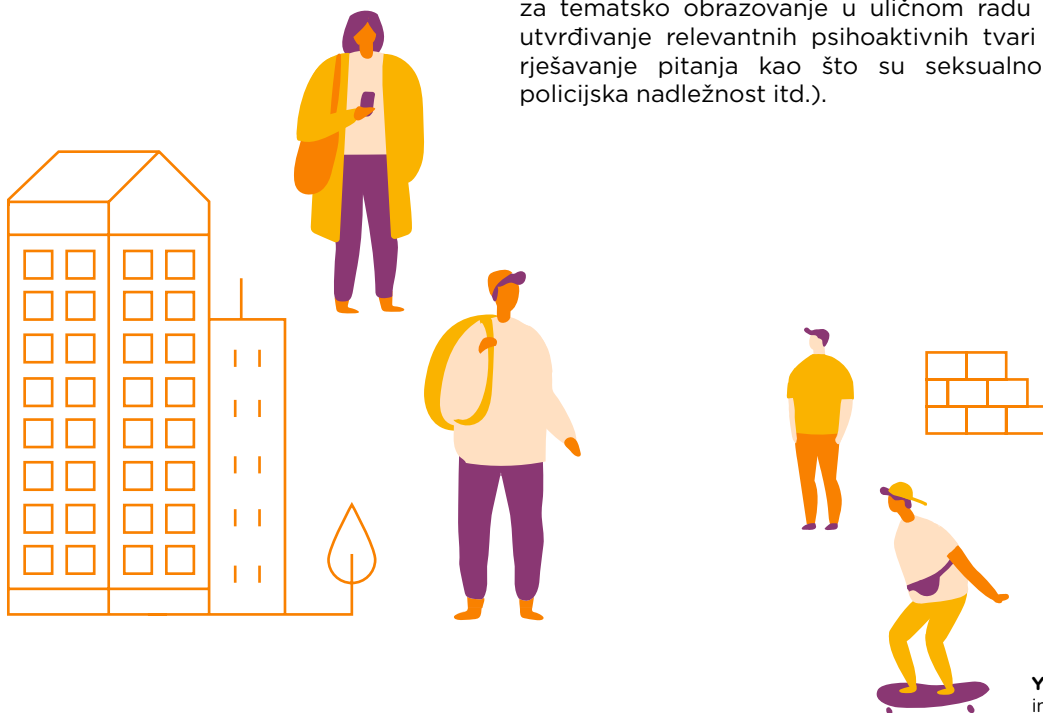
PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako nagrade i izazovi rada kao radnika na ulici utječu na vašu motivaciju i predanost poslu?
2. Razmotrite zabrinutost zbog mogućeg uznemiravanja ljudi dok nudite pomoć. Koje strategije koristite kako biste osigurali da su vaše interakcije pune poštovanja i osjetljive na potrebe onih kojima pomažete?
3. Razmislite o strahu od osjećaja izoliranosti u određenim situacijama. Kako možete uspostaviti mrežu podrške ili pristupiti pomoći kada je to potrebno, posebno kada radite na javnim mjestima?
4. Razmislite o izazovima pokretanja razgovora s mladima tijekom vaših napora za informiranje. Koje strategije možete koristiti za uspostavljanje odnosa i učinkovitu interakciju s njima?

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P87**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

3.2: NEFORMALNA PODRŠKA

Radnici za informiranje javnosti stručnjaci su koji pomažu pojedincima sa socijalnim ili psihološkim izazovima olakšavajući programe životnog stila i nudeći im potrebnu podršku. Neformalna potpora radnicima za informiranje građana odnosi se na **moгуćnosti učenja i resurse koji im pomažu da razviju svoje vještine i kompetencije te poboljšaju svoju dobrobit i otpornost.**

Neformalna potpora ključna je za ulične socijalne radnike **kako bi se osiguralo da potpora koju nude mladima bude učinkovita i uspješna.** Stoga je potrebno da se ulični socijalni radnici osjećaju podržano, a ta bi potpora trebala biti u tijeku i dostupna kada je to potrebno. To je posebno važno za nove ulične socijalne radnike zbog nedostatka iskustva na terenu.

‘U kojem god okruženju radili, vaša sigurnost je najvažnija. Provjerite jeste li pročitali i razumjeli sigurnosnu politiku i postupke svoje organizacije. Obavijestite nadređenog o svim promjenama u obrascima rada. Uvijek osigurajte da radite s drugim kolegom; pokušajte izbjeći rad sam.’⁷⁰ Kada radite u parovima, možete razmišljati na kraju ulice raditi s kolegom i razgovarati o potencijalnim dilemama, poboljšanjima, specifičnim trenucima i razgovorima koje ste vodili sa sudionicima. Ključno je imati granice kako bi se izbjegle moguće neprofesionalne situacije.

Radnici za informiranje na ulicama trebali bi imati **neformalnu potporu kako bi mogli učinkovito obavljati svoj posao.** To može uključivati osposobljavanje, resurse i suradnju s drugim organizacijama. Radnici za informiranje na ulicama trebali bi redovito osposobljavati prakse utemeljene na dokazima, uključujući skrb utemeljenu na traumi. Osim toga, trebali bi imati pristup resursima kao što su pomoć pri preživljavanju, pojedinačne procjene, kao i liječenje i savjetovanje utemeljeno na traumi.

Radnici za informiranje na ulicama moraju razumjeti potrebe i izazove ljudi s kojima rade te resurse i usluge kojima imaju pristup. To se može postići suradnjom s drugim organizacijama i agencijama.

Neki od potrebnih neformalnih načina potpore radnicima za informiranje su:

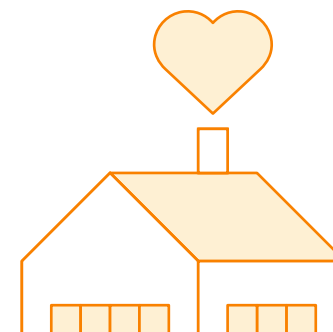
- **Projekti mobilnosti:** Ti projekti radnicima za informiranje nude mogućnost sudjelovanja u aktivnostima učenja u inozemstvu. Primjeri uključuju tečajeve, seminare, praćenje posla ili studijska putovanja. Projekti mobilnosti mogu pomoći radnicima u informiranju radnika da steknu nova znanja, razmjenjuju dobre prakse, umrežavaju se s drugim stručnjacima i poboljšaju njihovu međukulturnu svijest⁷¹.
- **Programi neformalnog obrazovanja:** Programi koji nude neformalno obrazovanje osmišljeni su kako bi radnicima pružili osnovne životne, radne i obrazovne vještine koje su relevantne za njihovo područje rada. Ti programi mogu pomoći radnicima u informiranju da poboljšaju svoje formalno obrazovanje, steknu prenosive vještine i povećaju svoju zapošljivost.⁷²
- **Psihosocijalna podrška:** Ovaj program podrške osmišljen je kako bi se odgovorilo na emocionalne, socijalne i mentalne zdravstvene potrebe radnika koji se suočavaju sa stresom, izgaranjem ili traumom u svom radu. Psihosocijalna podrška može pomoći radnicima da se nose sa svojim izazovima, poboljšaju svoju brigu o sebi i pristupe profesionalnoj pomoći kada je to potrebno.⁷³

⁷⁰ Irving, D. & Whitmore, S. (2013). *Na ulici: Praktični vodič za nove radnike na društvenim ulicama.* Europska unija. <https://dynamointernational.org/en/publication/on-the-street-a-practical-guide-for-new-social-street-workers/>

⁷¹ Projekti mobilnosti osoba koje rade s mladima | Erasmus+. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-1/mobility-youth-workers>

⁷² Neformalno obrazovanje i osposobljavanje (IPEC). <https://www.ilo.org/ipec/Action/Education/Non-formale-educationandtraining/lang--en/index.htm>

⁷³ Kako postati radnik za informiranje. 2023. Vodič za diplomu. <https://www.psychologyschoolguide.net/social-work-careers/outreach-worker/>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

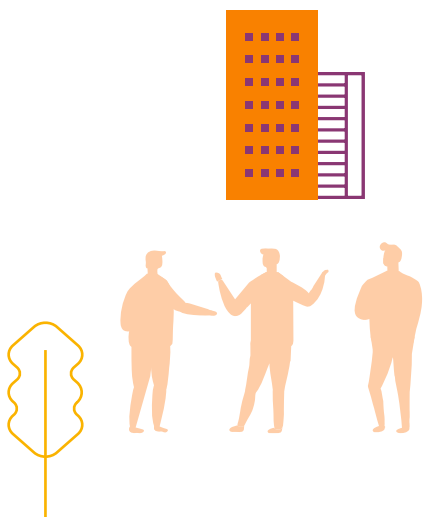
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PRAKTIČNI PRIMJER:

Iako se mehanizmi potpore razlikuju od organizacije do organizacije, opće je prihvaćeno da postoje neki minimalni standardi koji moraju postojati kako bi se pružila odgovarajuća potpora uličnim radnicima. To uključuje:

- Imati priliku zasjeniti iskusnije kolege i postaviti puno pitanja!
- Ne treba očekivati da patite u tišini; Misli i brige treba podijeliti s kolegama.
- U slučaju nužde dok radite, pobrinite se da možete brzo kontaktirati svog nadređenog.
- Uvijek budite u potrazi za odgovarajućim mogućnostima obuke i razvoja.
- Svakako odvojite vrijeme da razmislite o svojoj praksi i pregledajte svoju izvedbu. Zapitajte se: 'Što bih mogao učiniti bolje ili drugačije?'
- Osigurajte da imate uredski prostor i administrativnu podršku gdje je to moguće.
- Zamolite svog menadžera da vas prati kad ste na ulici. To će im omogućiti bolje razumijevanje onoga što radite svakodnevno.
- Iskoristite priliku da prisustvujete lokalnim i nacionalnim uličnim radnim događajima kad god je to moguće.
- Osigurajte održavanje zdrave ravnoteže između poslovnog i privatnog života.
- Bilo bi najbolje da razgovarate o potrebi fleksibilnosti u svom radu. Na primjer, možda ćete kasniti zbog suočavanja s krizom u zajednici ili s osobom s kojom radite. U tom bi slučaju vaš upravitelj trebao osigurati da dobijete slobodne dane ili da vam se nadoknadi novac na drugi način.
- Koristite svoj nadzor ili sesiju nadzora kako biste razgovarali o svom radu na ulici.

Prethodno navedeni prijedlozi nisu novi, ali mogu pomoći organizacijama da pruže okvir za potporu svojoj radnoj snazi na ulici. Društveni ulični rad za novog radnika može biti usamljeno mjesto, ostavljajući im osjećaj izolacije. Vaš menadžer mora učiniti sve što je moguće kako bi vas podržao, uvjerio i pokazao da ste cijenjeni član tima.⁷⁴

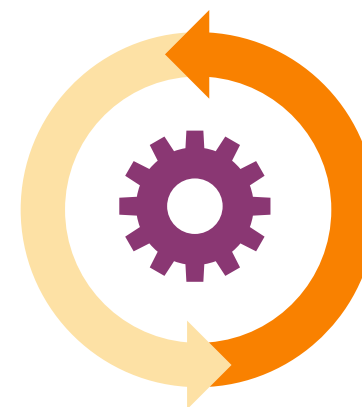
PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Koje su odgovornosti i sigurnosne obveze koje uzimate u obzir u svakodnevnom radu?
2. Koji su neki potencijalni izazovi ili prepreke s kojima se možete suočiti u pristupu neformalnoj potpori i kako se ti izazovi mogu riješiti?
3. Na koje načine suradnja s drugim organizacijama i agencijama može poboljšati znanje i resurse koji su vam dostupni?

POPIS REFERENCI ZA
DALJNJE ČITANJE

→ P87

⁷⁴ Irving, D. & Whitmore, S. (2013). *Na ulici: Praktični vodič za nove radnike na društvenim ulicama*. Europska unija.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

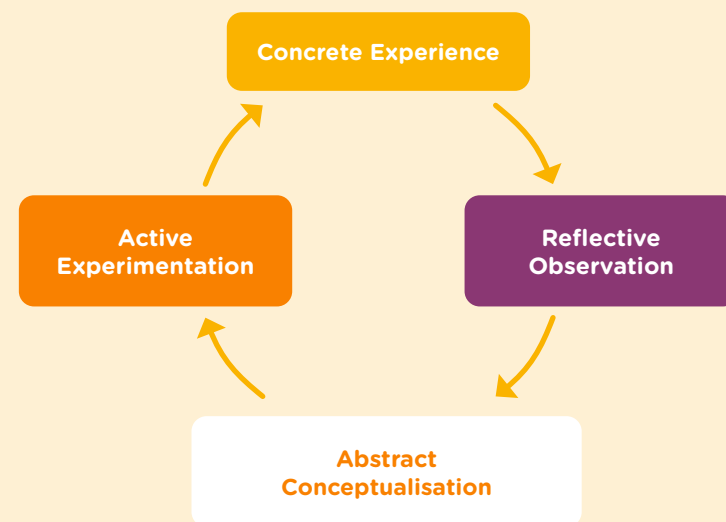
Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

THEME 3.3: INSTITUCIONALNA PODRŠKA: INTERVIZIJA, SUPERVIZIJA

U radu informiranja javnosti, kao i u svim praksama socijalnog rada, čini se ključnim da socijalni radnici mogu imati koristi od mogućnosti za analizu svojih praksi i nadzor. **Grupe za analizu profesionalne prakse način su razvoja refleksivnosti stručnjaka.** Grupe ove vrste osnovane su od ranih 1970-ih i postupno su se razvijale u početnom i uslužnom osposobljavanju za stručnjake u ljudskim i društvenim znanostima. Te su skupine tim plodnije zbog činjenice da su sami praktičari ti koji izražavaju svoja stajališta iz stvarnosti svoje prakse. Oni nisu ograničeni samo na primjenu teorija, pravila, modela ili čak recepata, već spadaju negdje između "regulirane improvizacije" i "brikolaža" u smislu Lévi-Straussa.

Također smatramo da je važno napomenuti da u tim skupinama nije najvažnija namjera pružanja teorijskog doprinosa, već **sukonstrukcija grupnih analiza prikazanih situacija.** Prema Claudine Blanchard-Laville u svom poglavlju pod naslovom Psihoanaliza i poučavanje, cilj je, prije svega, 'mobilizirati trenere kako bi mogli razmišljati i podržati ovaj prolaz kroz poticajno okruženje u kojem se psihološka patnja može reći, čuti i transformirati.'⁷⁵

Nadzor se također može definirati u smislu iskustvenog učenja, gdje je jedan od najčešće citiranih autora Kolb sa svojim modelom iskustvenog učenja. Prema njegovim riječima,⁷⁶ svako učenje je kružni proces u kojem pojedinac stječe znanje kroz transformaciju iskustva. Samo iskustvo stoga nije dovoljno za učenje, ali je potrebna i odgovarajuća obrada tih iskustava, koja započinje percepcijom iskustva i njegovim promišljanjem, što dovodi do formiranja apstraktnih koncepata i generalizacija. Nakon toga slijedi testiranje ovih koncepata u novim situacijama, što dovodi do novih iskustava.⁷⁷

Slika: Ciklus iskustvenog učenja.⁷⁸

⁷⁵ Blanchard-Laville, C. (2014). Psychanalyse et enseignement. In *Traité des sciences et des pratiques de l'éducation* (pp. 121-133). Dunod. <https://doi.org/10.3917/dunod.beill.2014.01.0121>

⁷⁶ Kolb, D. A. (1981). Stilovi učenja i disciplinske razlike. *Moderni američki koledž*, 232-255.

⁷⁷ Vec, T. (2021). *Supervizija v svetovni dejavnosti v izobraževanju odraslih [Nadzor u savjetovalištim u obrazovanju odraslih]*. Andragoški centar. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/supervizija-v-svetovni-dejavnosti-v-izobrazevanju-odraslih/>

⁷⁸ Kolb, D. A. (1981). Stilovi učenja i disciplinske razlike. *Moderni američki koledž*, 232-255.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

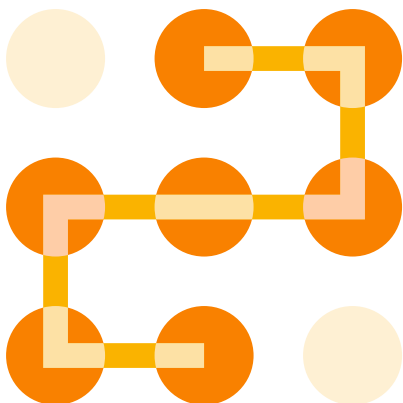
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Prijenos ovog modela na superviziju daje nam sljedeće faze supervizije:

- **Konkretno iskustvo:** Proces učenja u superviziji općenito bi trebao započeti praktičnim iskustvom koje je praktičar stekao u svom radu. Za sesiju supervizije, supervizant odabire i priprema konkretno iskustvo iz svog profesionalnog života koje ne može objasniti, koje ih zauzima mentalno ili emocionalno ili iz kojeg žele učiti. Bitno je da se u supervizorskoj grupi dobro razmisli o tome koji je temeljni problem u iskustvu i da o tome postavi relevantno supervizorsko pitanje, na koje će pokušati odgovoriti tijekom supervizije.
- **Razmišljanje o iskustvu:** U ovoj fazi supervizor pomaže supervizantu da razmisli o materijalnom i supervizijskom pitanju. Supervizor promatra njihovo iskustvo i pokušava se na odgovarajući način udaljiti od njega. Razmišljaju o uzrocima i okolnostima koje su dovele do iskustva, uče o pozadini svog ponašanja i otkrivaju što su pokušavali postići i zašto su djelovali na određeni način.
- **Apstraktna konceptualizacija:** Ovu fazu karakterizira sagledavanje iskustva s apstraktnije i teorijske razine. Tumačimo iskustvo i tražimo poveznice između odrazjenog iskustva i iskustava koje je supervizija imala u prošlosti. Tu je i usporedba iskustva s iskustvom drugih sudionika u superviziji. U ovoj fazi važno je potražiti veze s postojećim znanjem, teorijama, stavovima i vrijednostima supervizije. Na taj način supervizanti dolaze do novih spoznaja, koje moraju integrirati u svoju kognitivnu strukturu i reorganizirati tu strukturu na višoj razini.
- **Praktično eksperimentiranje:** U ovoj fazi supervizant promatra prošlo iskustvo iz nove perspektive i određuje što su naučili iz njega i kako su mogli bolje djelovati u određenoj situaciji. U budućim radnim situacijama supervizant također može isprobati nove oblike djelovanja. Time se upotpunjuje krug, jer eksperimentiranje pruža novo iskustvo koje može biti materijal za sljedeći postupak supervizije.⁷⁹

Supervizija ima različite definicije i provodi se u različitim modelima, ali su njegove funkcije ravnomjerno definirane. Među ostalim funkcijama, ove dvije su najrelevantnije za superviziju namijenjenu radnicima za informiranje:⁸⁰

- **Obrazovni ili formativni:** razvijanje vještina, razumijevanja i sposobnosti supervizije kroz pojašnjenje i proučavanje rada supervizije s ljudima. Stoga je orijentiran na cjeloživotno profesionalno usavršavanje i povećanje profesionalnih vještina i znanja, zbog čega ga neki smatraju jednom od temeljnih funkcija supervizije. Navedeno se odnosi na pomoć supervizora u podizanju svijesti o osobnim karakteristikama supervizije i karakteristikama njihovih postupaka i reakcija.
- **Potporni ili restorativni:** usredotočujući se na emocionalni aspekt rada s ljudima, omogućujući supervizantima da procijeni vlastite kognitivne i emocionalne odgovore na profesionalne probleme. Time supervizijski uspostavlja profesionalnu udaljenost, analizira uspostavljene odnose, kao i kritički i analitički procjenjuje vlastite postupke.

Supervizija nad jednom od te dvije funkcije ključna je za praktičare koji rade s mladima. Također je potrebno da radnici koji rade na informiranju mladih razviju svoje vještine i sposobnosti te da olakšaju i ocijene svoj rad i reakcije.

⁷⁹ Vec, T. (2021). Supervizija v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih [Nadzor u savjetovalištimu u obrazovanju odraslih]. Andragoški centar. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/supervizija-v-svetovalni-dejavnosti-v-izobrazevanju-odraslih/>

⁸⁰ Na istom mjestu.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

METODA:

Imamo nekoliko vrsta i oblika supervizije.⁸¹ Navedeni su u nastavku.

- **Individualna supervizija (supervizija jedan na jedan):** U ovom tipu prisutni su supervizor (stručnjak) i nadzor. Prednost ove vrste supervizije je u tome što može biti intenzivniji, osobniji i otkrivajući, jer se supervizor usredotočuje samo na jednu osobu. Međutim, to može biti i njegova slabost, jer supervizant nema priliku učiti i dijeliti iskustva s drugim supervizantima.
- **Grupna supervizija:** Ovo je najčešća vrsta supervizije koja uključuje profesionalce u istom ili različitim područjima koji nemaju međusobni odnos (posao, prijateljstvo itd.). Supervizijska grupa trebala bi biti mala (do šest sudionika prema razvojno-obrazovnom modelu). To je najčešći oblik supervizije jer je ekonomski atraktivan za poslodavce, ali i zato što nudi kvalitetne rezultate, posebno za one koji i sami rade s grupama (jer daje, između ostalog, izravan uvid u iskustvo grupne dinamike).
- **Nadzor tima:** Ovo je oblik grupne supervizije koji je namijenjen timovima. Specifičnost ove vrste supervizije je u tome što, za razliku od drugih oblika supervizije, češće ima za cilj izravno raditi na odnosima, ulogama, komunikaciji, sukobima itd., Unutar tima (tj. ne nužno samo na slučajevima koji proizlaze iz rada s ljudima). Zbog toga provedba nadzora tima zahtijeva vrlo iskustvog supervizora.
- **Organizacijska supervizija:** Ovo je supervizija organizacije koja pokušava raditi na svim razinama ili podsustavima organizacije – djelomično u odvojenim supervizijama, dijelom zajedno sa svima njima.

⁸¹ Na istom mjestu.

⁸² Žorga (1999), citirana u Vecu, T. (2021.). *Supervizija v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih [Nadzor u savjetovalištim u obrazovanju odraslih]*. Andragoški centar. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/supervizija-v-svetovalni-dejavnosti-v-izobrazevanju-odraslih/>

⁸³ Trautmann (2010), cited in Vec, T. (2021). *Supervizija v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih [Nadzor u savjetovalištim u obrazovanju odraslih]*. Andragoški centar. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/supervizija-v-svetovalni-dejavnosti-v-izobrazevanju-odraslih/>

⁸⁴ Pedagoško-obrazovni model nadzora u Sloveniji izradio je Pedagoški fakultet u Ljubljani (<https://www.pef.uni-lj.si/studij/studijski-programi-druge-stopnje/soos/>)

- **Intervizija:** To je zapravo oblik supervizije⁸² koji se odvija kao interkollegijska metoda učenja rasprave u grupi s vršnjačkim članovima, koju vodi (zauzvrat) jedan od njih. Usmjeren je na osobni rad osoblja ili opće poboljšanje liječenja / njege na poslu.⁸³ Prednost nad supervizijom je njegovo gospodarstvo; potencijalni nedostaci povezani su s činjenicom da lako može zalutati u prijateljsko brbljanje i neprofesionalne pristupe (posebno ako nemaju prethodnog iskustva s postupkom nadzora).
- **Metasupervizija:** Supervizija je usmjerena na situacije, odnosno namijenjen je supervizorima da obrađuju svoje iskustvo vođenja nadzornih skupina.

PRAKTIČNI PRIMJER:

Razvojno-obrazovni model supervizije (Slovenija)⁸⁴

Supervizija u razvojno-obrazovnom modelu obično je duži proces (do 15 sesija ako se radi o grupnoj superviziji od tri sata). Supervizija se najčešće provodi u maloj skupini (do šest sudionika) i pokušava pomoći pojedincima da identificiraju neke ponavljajuće obrasce manje učinkovitog funkcioniranja povezujući ih s iskustvima. Ovaj uvid nije uvijek ugodan, jer se pojedinac mora suočiti s vlastitim shvaćanjima i subjektivnim teorijama koje je stvorio i suočiti se s vlastitim ponašanjem i osjećajima o kojima nije razmišljao u posljednjem razdoblju. Na taj način kritički preispituju svoja stajališta unutar grupe, što za njih znači – u sigurnom i razumljivom okruženju – ponovno doživljavanje neizvjesnosti i specifičnosti situacija u kojima su djelovali i nastavljaju djelovati. Supervizijska grupa pomaže pojedincu problematizirajući i promišljajući o postupcima i odlukama te stalnim propitivanjem i osvjetljavanjem situacija iz različitih mogućih kutova. Samo na taj način mogu preispitati svoj pristup i tako pronaći nove izazove i mogućnosti za profesionalni razvoj u svom radu. Supervizija se stoga usredotočuje i na ciljeve pojedinca u "ovdje i sada" i, u još većoj mjeri, na pred- i ponovno uokvirivanje profesionalnih koncepata i strategija i promišljanje o temeljnim osobnim i kolektivnim uvjerenjima koja utječu na profesionalni rad.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Na taj način supervizija teži vrlo osnovnom cilju: omogućuje razvoj integriranije osobnosti. Što je viši stupanj integracije profesionalca, to je viša razina profesionalne odgovornosti koju netko može preuzeti i veće zadovoljstvo samim profesionalnim radom. Kada praktičari imaju profesionalne vještine i znanja koja su na odgovarajući način integrirana s njihovim osobinama ličnosti, sposobnostima i osjetljivostima, to im omogućuje da na profesionalne situacije reagiraju na usklađen način, odnosno da djeluju u skladu sa svojim mislima, osjećajima i sklonostima, uzimajući u obzir i profesionalni nauk i zahtjeve te stvarne mogućnosti koje nudi određena jedinstvena situacija.

U procesu razvojno-obrazovnog modela supervizije, supervizanti imaju priliku ispitati i naučiti o njihovim osobnim snagama i slabostima, kao i mogućnostima i odgovorima koji mogu poboljšati njihovu profesionalnu kompetenciju ili je umanjiti i ometati njihov profesionalni razvoj. Tako supervizanti uče nove obrasce profesionalnog ponašanja razmišljajući o vlastitim radnim iskustvima u sigurnom okruženju skupine kolega i supervizora. Van Kessel (1994) definira krajnji cilj supervizije kao "dvodimenzionalnu integraciju" u kojoj profesionalac može učinkovito pomiriti funkcioniranje sebe kao ljudskog bića s vlastitim osobinama ličnosti (prva dimenzija) i karakteristikama njihovog profesionalnog funkcioniranja i zahtjeva (druga dimenzija).

Preporučuje se da jedan supervizor provede do tri ciklusa supervizije, nakon čega ima smisla dobiti drugog stručnjaka koji će ga provesti.

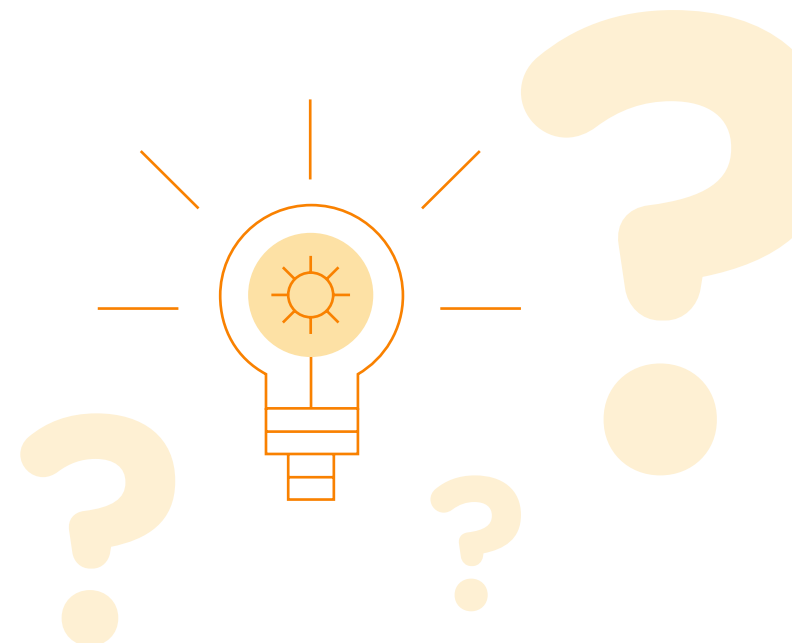
PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Na koje načine možete primijeniti uvide stečene u supervizijskim i analitičkim skupinama kako biste riješili situacije s kojima se susrećete u svojoj praksi?
2. Kako zamišljate budućnost grupa za superviziju i stručnu praksu u području socijalnog rada, posebno za stručnjake koji rade s mladima?

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P88**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

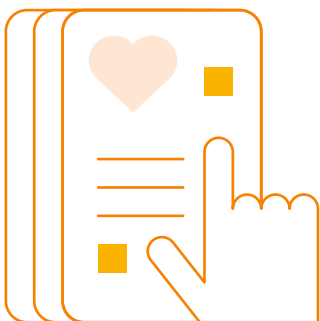
Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

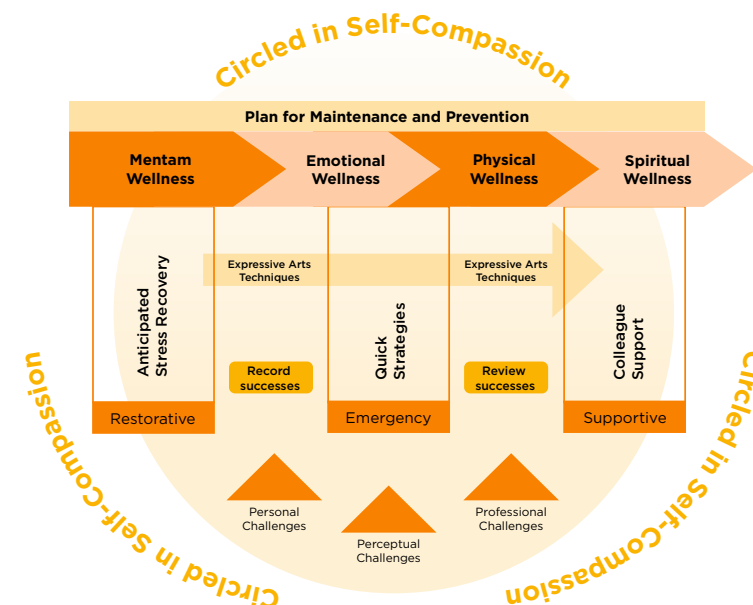
3.4: BRIGA O SEBI

Koncept brige o sebi predstavlja **važan aspekt etičke prakse profesionalnih pomagača**. Zbog svog složenog značenja i primjene zahtijeva posebnu pozornost i pojašnjenje. Postoji etički okvir koji se sastoji od šest načela koja imaju za cilj pružiti jasne smjernice o tome što predstavlja briga o sebi i kako je provesti kako bi briga o sebi bila što poznatija i što jednostavnija za same pomagače. Među spomenutim etičkim načelima najvažnije je **samopoštovanje pomagača, što podrazumijeva poticanje samospoznaje, introspekcije, njegovanje vlastitog integriteta i brigu o sebi**. Ovo načelo omogućuje pomagaču da primijeni ostalih pet načela koja su usmjerena na očuvanje njihove dobrobiti.

Prvo, postoji (a) **samopouzdanje**, odnosno povjerenje u učinkovitost vlastitih resursa i znanje da pomagač može računati na njih, na primjer, u situacijama aktivnog samoodržanja i samoprocjene. To uključuje i načelo (b) **osobne autonomije**, što podrazumijeva da osoba može donositi odluke u svom profesionalnom radu koje su za njih dobre i ispravne, uključujući one koje se odnose na odbijanje određenih poslovnih ponuda i odnosa, a sve kako bi zaštitila svoju profesionalnu i osobnu dobrobit. Osim toga, postoji načelo koje se odnosi na višerazinske koristi rada, odnosno (c) **dobročinstvo rada**, odnosno svijest pomagača o tome koliko im rad donosi za osjećaj profesionalnog ispunjenja i samoaktualizacije. Osim toga, ova skupina načela uključuje i načelo (d) **neštetnog rada**, što podrazumijeva da pomagač može što realnije procijeniti je li njihov rad toliko naporan da utječe na njihov privatni ili obiteljski život. Posljednje, ali ne najmanje važno načelo odnosi se na (e) **pravednost**, što podrazumijeva pravedan odnos pomagača prema sebi na takav način da iskreno priznaju sebi pružaju li tijekom svog rada uslugu prema redovitim standardima za vrlo male prihode.⁸⁵

Thomas i Morris nude model kreativne brige o sebi koji se sastoji od sedam dijelova:

1. Stvaranje dosljednog plana za bavljenje mentalnim, emocionalnim, fizičkim i duhovnim aktivnostima.
2. Planiranje opuštajućih aktivnosti u situacijama kada je moguće predvidjeti povećane radne obveze i stres.
3. Priprema popisa strategija za nepredviđeni stres.
4. Redovito se sastaje s vršnjacima ili kolegama radi podrške.
5. Procjena izazova profesionalne, perceptivne i osobne samopomoći.
6. Snimanje i analiza uspjeha.
7. Samopoštovanje kao bitan element zdrave brige o sebi.

Thomas and Morris (2017) Model kreativne brige o sebi (prema Bercu, Šadiću, 2021.).

⁸⁵ British Britansko udruženje za savjetovanje i psihoterapiju, BACP (2018). *Etički okvir za savjetovanje struke* <https://www.bacp.co.uk/events-and-resources/ethics-and-standards/ethical-framework-for-the-counselling-professions/>

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Ulični radnici nalaze se u različitim ulogama i situacijama, definiranim potrebama od najveće važnosti. Ključno je da su u stanju prepoznati i percipirati vlastite potrebe i vrijednosti, koje im služe kao vodeća načela u načinu na koji radimo. Vrijednost kontinuiranog cjeloživotnog učenja jedna je od ključnih vrijednosti vještina učenja. Ostati u kontaktu s njim izazov je, jer to znači stalno stavljanje sebe iz područja udobnosti u područje učenja. Situacije koje su nepoznate uličnim radnicima (koje se često događaju u uličnom radu, jer se formiraju gdje okoliš ili naši korisnici postavljaju smjernice za rad) mnogo su veći izazov u procesu učenja jer idu dalje iz svoje zone udobnosti. Ulični radnici mogu im olakšati rad u tim situacijama, barem djelomično, uspostavljanjem strukture koja im nudi dodatnu sigurnost. Vlastita struktura može biti plan pripreme, rituali razmišljanja, povlačenja, korištenja alata za praćenje njihovog rada, bilježenje osobnih procesa i tako dalje. Svaki ulični radnik je pogođen različitim stvarima. Raspon mogućih situacija ili aktivnosti koje im pomažu da rastu i razvijaju se je neiscrpan, a ovdje ćemo se usredotočiti samo na nekoliko njih.

METODA:

Neke tehnike mogu se koristiti za zadovoljavanje osnovnih kriterija brige o sebi:⁸⁶

1. Samo-percepcija vlastite izloženosti stresu, što znači gdje se utjecaj rada smatra stresom uzrokovanim radom na različitim sferama života pomagača.
2. Vrijeme strukturiranja - definiranje glavnih područja i njihovo rangiranje po prioritetima, s prijedlogom razmatranja situacija koje su definirane kao najhitnije.
3. Postavljanje granica - odnosi se na mnoge stvari, bilo u međuljudskim odnosima ili u vezi s poslovnim obvezama.
4. Promatranje unutarnjeg dijaloga - osvijestiti misli koje nam se vrte u glavi, kategorizacija kao pozitivna ili negativna i (re)formulacija afirmativnih rečenica.
5. Tehnika samopoticanja - postavljanje pozitivnih i (samo) pomagajućih stavova i svijesti o simptomima i uzrocima stresa.
6. Rekreacija - obnavljanje energije kroz različite aktivnosti u slobodno vrijeme ili hobi; Smatra se bitnim alatom za održavanje stabilnog mentalnog zdravlja.
7. Tehnike opuštanja - autor daje primjere kao što su meditacija, joga, svjesnost, masaže, akupunktura, vježbanje, tehnike disanja i slično djelujući na različite sustave u tijelu.

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

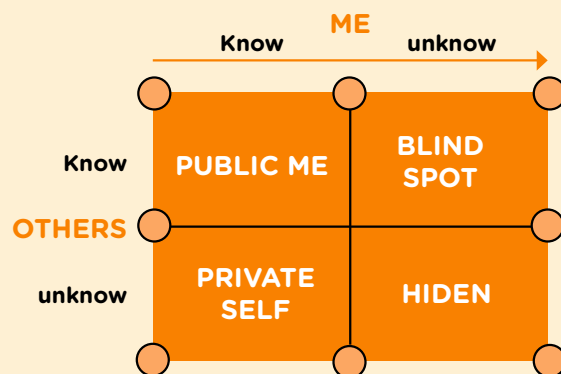
Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

1) KARTA SVIJETA - ALBUM SLIKA U NAŠOJ GLAVI

Tijekom života u svijetu ljudi stvaraju vlastitu sliku. Događaje, iskustva, znanja i vještine uvlačimo u našu kartu svijeta koja oblikuje naša uvjerenja. To je jedini način da oblikujemo naše ponašanje. Što više znanja imamo o svijetu, naša karta postaje šira i ekspanzivnija. Međutim, često se izazovi u formiranju odnosa javljaju jer je svatko od nas uvjeren da je naša karta svijeta najtočnija. Pritom zaboravljamo da je svaki pojedinac modelar vlastite karte svijeta, koja im je jednako točna kao i naša. Pedesetih godina prošlog stoljeća američki psiholozi Joseph Luft i Harry Ingham razvili su model nazvan JoHarrijev prozor koji se bavi našom percepcijom sebe i svijeta i kako nas drugi vide na tim područjima. U tom smislu, drugi kvadrant (mrtvi kut) nam je najvažniji. To je područje u kojem svaki pojedinac ima potencijal za daljnji razvoj. Podizanje svijesti o našim slijepim točkama jedini je način na koji možemo krenuti naprijed i razvijati se, a kao rezultat toga poboljšavamo komunikaciju i odnose s drugima.

PRIMJER AKTIVNOSTI:

Pozovite svoje korisnike (one s kojima ste dugo radili i koji vas bolje poznaju) ili članove svoje obitelji, prijatelje ili druge ljude koji vas poznaju. Zamolite ih da vam naprave dvije plakete - jednu za PREPOZNAVANJE (što biste također željeli istaknuti) i jednu za UPOZORENJE (ono što misle da ima prostora za poboljšanje, nešto što im se ne sviđa). Naravno, trebali bi se usredotočiti samo na vašu izvedbu / ponašanje.

Neka vam prenesu svoje plakete i iskoristite informacije za vaš rast i zahvalite im na iskrenosti.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. U kojim područjima imam puno znanja i vještina?
2. Koja se područja samosuradnje nalaze u 'mrtvom kutu' - kako to drugi vide/doživljavaju?
3. Kako mogu dobiti povratne informacije o sebi? Kako da reagiram na to?
4. Koje su me povratne informacije u posljednje vrijeme najviše iznenadile?
5. Kako razlikovati potkrijepljene i neutemeljene kritike ili povratne informacije?
6. Koja je bila posljednja važna slika koju sam nacrtao na svojoj karti svijeta?

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

2) MOJE VRIJEDNOSTI SU MOJA MISAO VODILJA

Dio otkrivanja sebe kao uličnog radnika je i pronalaženje vlastitih vrijednosti i uvjerenja. Kako odrastamo, kroz obrazovanje, primamo ih i svojom aktivnošću ih oblikujemo. Daju nam smjernice kako živjeti i raditi u svijetu. Kada radimo i živimo u skladu s našim uvjerenjima i vrijednostima, obično se osjećamo sretno, ispunjeno i zadovoljno. Prepoznavanje naših vrijednosti toliko je važno jer nam olakšava život. Unatoč tome što su relativno stabilne, vrijednosti nisu trajne. Mijenjaju se prema vlastitoj karti, koju stalno ažuriramo. Stoga je istraživanje naših vrijednosti cjeloživotni zadatak.

PRIMJER AKTIVNOSTI:

S donjeg popisa odaberite deset vrijednosti za koje smatrate da su vam važne, a pogledajte prošli mjesec i analizirajte svoje ponašanje. Gdje ste uložili svoje vrijeme i novac? Brzo će biti jasno koje vrijednosti igraju važnu ulogu u vašem životu.

Posao	Hobiji	Moć	Sloboda	Moral
Udobnost	Osobna sigurnost	Reputacija	Kreativnost	Nova iskustva
Društveni život	Moć	Suživot s prirodom	Znanje	Ljubaznost
Marljivost	Dugovječni	Poštovanje	Imati dobre odnose	Načelo
Namjeran	Biti uspješan	Sport i rekreacija	Osobni rast	Ugodan život
Poštujte zakon	Solidarnost	Seks	Ljepota	Roditelji
Uživajući	Mir u svijetu	Uspješan	Uzbudljiv	Religija
Biti bolji od drugih	Unutarnji mir	Pravednost	Dobra hrana i piće	Prijateljstva
Mudrost	Jednakost	Ljubav	Slava i divljenje	Radost i zabava
Nada	Slika o sebi	Iskrenost	Red i disciplina	Briga o sebi
Humor	Politički uspjeh	Sigurnost	Kultura	Utjecaj
Novac i imovina	Napredak	Lojalnost	Slobodno vrijeme	Zdrav
Osobna privlačnost	Sreća	Odnosi	Duhovnost	Odmaranje

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kojim vrijednostima težim? Što mi je najvažnije u životu? Zapišite sve emocije i uvjete kojima težite (npr. ljubav, strast, sreću, uspjeh, zdravlje, snagu, utjecaj, rast itd. i stvari (alate) poput novca. Ako mislite da želite novac, zapitajte se što bi to značilo za vas (sreća, snaga, ugled, zadovoljstvo itd.).
2. Kako mogu uključiti vrijednosti u svoj rad?
3. Jesu li se moje vrijednosti promijenile u posljednjih pet godina? Kako? Koji su uzroci promjena?
4. Kako funkcionirati kada se moje vrijednosti ne usklađuju (ili se samo djelomično podudaraju) s vrijednostima drugih koji me okružuju u bilo kojem trenutku?

3) STRES - ŠTO ME ISPUNJAVA I ŠTO ME PRAZNI

S vrijednostima koje vode naše djelovanje, vodimo se i potrebama kojima smo vođeni svojim postupcima. Uz fiziološke potrebe (hrana, san, voda, disanje, udobnost, seksualnost, kretanje), dolaze u obzir značajne psihološke potrebe (potreba za pripadnošću, sigurnošću, zadovoljavanjem odnosa, samopoštovanjem, osjećajem da nas cijene, vide, čuju, razumiju, poštuju, potrebu za učenjem, istraživanjem, kreativno izražavaju, imaju priliku donositi odluke, birati, kontrolirati vlastiti život, postići željene ciljeve, itd.).

Ako samo jedna od tih potreba nije zadovoljena, ne osjećamo se dobro i ne možemo produktivno djelovati. Na neke vanjske podražaje i odgovore ne može se utjecati, ali mnogo se može učiniti za našu dobrobit promatranjem i učenjem o sebi i prepoznavanjem potreba koje su trenutno pothranjene u našem životu.

Međutim, mnogo puta se guramo u strastvene situacije jer si ne dopuštamo da se prvo brinemo o sebi. Ipak, izazovno je ponuditi vodu iz moje čaše drugoj ako mi je čaša prazna. Prvo

ga moram napuniti kako bih mogao podijeliti njegov sadržaj. Stoga je od vitalne važnosti da se dosljedno brinemo o svojoj dobrobiti i dopustimo sebi da se povučemo kada nam je to potrebno; osigurati adekvatnu i zdravu prehranu i dovoljan odmor, brigu o našem fizičkom i psihološkom stanju, odvojiti vrijeme za našu duhovnost, negovati dublje i emocionalne odnose, održavati prijateljske i partnerske odnose i baviti se redovitim tjelesnom aktivnošću (samo 20 minuta umjerene tjelesne aktivnosti može nam pomoći da se osjećamo bolje; tjelesna aktivnost oslobađa endorfine - hormone sreće koji djeluju kao prirodni lijekovi protiv bolova, I povećava prisutnost neurotransmitera koji snižavaju razinu stresa). I ne zaboravimo važnost humora, jer smijeh donosi spokoj i radost u život, olakšavajući suočavanje s problemima koji mogu dovesti do stresa.

PRIMJER AKTIVNOSTI:

A) MOJI OKIDAČI

Brinem se kada:

	DA	NE	MOŽDA
Imam previše obaveza			
Imam osjećaj da nisam dorastao zadatku			
Ne primam priznanje za posao koji sam obavio			
Osjećam se bespomoćno			
Osjećam se preopterećeno			
Osjećam da nemam kontrolu			
Imam osjećaj da utvrđena pravila ne vrijede jednako za sve			
Bojim se da ću izgubiti posao.			
Ne slažemo se na poslu			
Korisnici me ignoriraju			
Imam problema kod kuće			
Nešto drugo:			

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

KAD SAM BIO POD STRESOM / ZABRINUT:

TRIGGER – događaj koji me pokrenuo:	...
MISLI – o čemu sam tada razmišljao:	...
EMOCIJE – kako sam se osjećao zbog toga:	...
PONAŠANJE – što sam učinio:	...
POSljedice – ono što je rezultat mog ponašanja:	...
ŠTO/ MOGU UČINITI, MOGU LI SE PONAŠATI DRUGAČIJE SLJEDEĆI PUT:	...

B) MOJA PRILIKA

1. Što mogu promijeniti / poboljšati u svom načinu suočavanja sa stresom?	...
2. Zašto to želim?	...
3. Kako to mogu učiniti?	...
4. Što dobivam od toga?	...
5. Moj prvi korak bit će:	...

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Što me eksplicitno ispunjava, a što prazni?
2. Kako se mogu pobrinuti za svoju unutarnju ravnotežu?
3. Koji je najznačajniji stres u ovom trenutku?
4. Koje sam metode uspješno koristio za prevladavanje stresnih situacija u prošlosti?

PRAKTIČNI PRIMJER:

Na početku karijere socijalna radnica radila je u obiteljskom savjetovalištu s obiteljima suočenim s teškim situacijama, što joj je uzrokovalo nesanicu. Osjećala se nemoćno i očajno, nesposobno i bez podrške kolega na poslu. Istodobno, njezine obiteljske obveze, s dvoje male djece, nisu ostavile vremena za njezine potrebe. Osjećaj da nije dovoljno dobra na poslu, a još manje kao majka i žena, učinio ju je očajnom. Nakon mnogo razmišljanja, odlučila je napraviti promjenu. Budući da joj dužnosti nisu ostavile slobodno vrijeme, odlučila se probuditi vrlo rano i otići u šetnju. To je zahtijevalo veliku odlučnost i upornost. Započela je s kraćim šetnjama i s vremenom povećala njihovu duljinu. Pokušala se vratiti kući prije nego što su se djeca probudila, a zatim je pripremila doručak i obukla ih za vrtić. Nakon određenog vremena počela je osjećati da ima više energije i da je sretnija.

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P88**

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

⁸⁷ Bogo, M. (2010). *Stjecanje kompetencija u socijalnom radu kroz terensko obrazovanje*. Sveučilište u Toronto Pressu.

⁸⁸ Carpenter, J., Webb, C. M., & Bostock, L. (2013). Izne-nadujuće slaba baza dokaza za nadzor: Nalazi sustavnog pregleda istraživanja u praksi dobrobiti djece (2000.-2012.). *Pregled usluga za djecu i mlade*, 35 (11), 1843.-1853.

⁸⁹ Kadushin, A., & Harkness, D. (2014). *Nadzor u socijalnom radu*. Peto izdanje. Columbia University Press.

⁹⁰ Bogo, M. (2010). *Stjecanje kompetencija u socijalnom radu kroz terensko obrazovanje*. Sveučilište u Toronto Pressu.

⁹¹ Bogo, M. (2010). *Stjecanje kompetencija u socijalnom radu kroz terensko obrazovanje*. Sveučilište u Toronto Pressu.

⁹² Shulman, L. (2015). *Nadzor u socijalnom radu*. Peto izdanje. Columbia University Press.

⁹³ Tsui, M. S. (2005). Nadzor socijalnog rada: Konteksti i koncepti. Publikacije kadulje.

⁹⁴ Tsui, M. S. (2005). Nadzor socijalnog rada: Konteksti i koncepti. Publikacije kadulje.

⁹⁵ Winnicott, D. W., Monod, C., & Pontalis, J.-B. (2002). *Jeu et réalité: L'espace potentiel [Play and Reality: The Potential Space]*. Gallimard.

⁹⁶ Abraham, A. et Amiel, R. (éd). (1984). *L'Enseignant est une personne*. Les Editions ESF.

⁹⁷ Blanchard-Laville, C. (2004). L'analyse clinique des pratiques professionnelles : un espace de transitionnalité. *Obrazovanje stalno*, 161.

3.5: : PRISTUPI KREATIVNOSTI

Kreativnost, koja se često definira kao sposobnost generiranja izvornih ideja, rješenja ili proizvoda koji su i novi i vrijedni, identificirana je kao ključni sastojak uspjeha u različitim područjima ljudskog ponašanja.⁸⁷ Kreativnost ima potencijal biti transformativna i promicati pozitivne promjene na više razina.⁸⁸ Integrirajući kreativnost u svoj pristup, praktičari stvaraju okruženje koje potiče korisnike da razmišljaju izvan konvencionalnih metoda i tehnika i istražuju nove mogućnosti. Uključivanje kreativnosti u rad nije samo poželjno, već je i ključno za učinkovito rješavanje mnogih izazova s kojima se profesionalci danas suočavaju.

Jedna od glavnih prednosti kreativnog rješavanja problema u socijalnom radu je ta što može dovesti do razvoja učinkovitijih i osobnih intervencija. Budući da korisnici socijalnog rada dolaze iz različitih okolnosti i suočavaju se s različitim izazovima, ne postoji jedinstveno rješenje.⁸⁹ Kreativno rješavanje problema **omogućuje socijalnim radnicima da razmišljaju izvan okvira, da razmotre specifične potrebe, snage i resurse ljudi i razviju intervencije koje najbolje odgovaraju svakoj pojedinoj situaciji.**⁹⁰

Jedan od načina na koji kreativni pristup može poboljšati okruženje skrbi je korištenje raznih kreativnih tehnika i strategija kao što su igranje uloga, reflektirajuće vođenje dnevnika ili korištenje umjetnosti i multimedije za istraživanje misli i osjećaja.⁹¹ Ove metode mogu pomoći korisnicima da izraze svoja iskustva, zabrinutosti i uvide u sigurnom i neosuđujućem prostoru, omogućujući im da steknu dublje razumijevanje sebe.⁹² Koristeći kreativne tehnike i aktivnosti koje potiču samoizražavanje, razmišljanje i dijalog, profesionalci mogu stvoriti siguran prostor za korisnike / mlade da raspravljaju o svojim mislima, osjećajima, brigama i postignućima bez straha od osuđivanja ili kritike.⁹³ Ova otvorena i iskrena komunikacija može doprinijeti dubljem razumijevanju međusobnih perspektiva i iskustava, što u konačnici dovodi do jačeg i povjerljivijeg odnosa.⁹⁴

METODA:

Stoga se čini ključnim podržati kreativnost u sklopu početnog i trajnog osposobljavanja socijalnih radnika koji prakticiraju informiranje, ali i kao dio njihove profesionalne prakse. Prema Winnicottu, postoji uska veza između pojma kreativnosti i profesionalnog identiteta, koji on naziva Jastvo. Zapravo, Donald Woods Winnicott napisao je 1971. u svojoj knjizi *Igra i stvarnost i, točnije, u poglavlju IV pod naslovom Igra: Kreativna aktivnost i potraga za samim sobom: 'Samo kreativnošću pojedinac otkriva sebe.'*⁹⁵ Na temelju Winnicottove konceptualizacije, mogli bismo razviti dvije ideje.

Prvi je da ako je kreativnost izraz našeg 'ja', to je, dakle, potencijalno izraz profesionalnog ja.⁹⁶ Stoga se čini nužnim podržati kreativnost socijalnih radnika pripravnika kako bi podržali svoje profesionalno ja, drugim riječima, njihov profesionalni identitet. Ako se čini potrebnim podržati kreativnost, to je i zato što će se socijalni radnici morati nositi s jedinstvenim i ponekad složenim situacijama u svojoj praksi. Neće se raditi o primjeni recepta ili jedne metode, čak i ako su, naravno, potrebna određena univerzalna načela ili vrijednosti, ali umjesto da u sebi pronađu odgovore za koje smatraju da najbolje odgovaraju situaciji, oni se susreću sa svojim odgovorima.

Druga ideja posebno se odnosi na trenere jer se radi o tome jesu li u kreativnom položaju kako bi se "polaznici" mogli poistovjetiti s trenerima koji u potpunosti izražavaju svoju kreativnost, a time i svoje profesionalno ja. Doista, ako su treneri kreativni, u potpunosti će izraziti svoje profesionalno ja. Kroz 'subjektivni prijenos geste',⁹⁷ oni će podržati učenika u izgradnji njihovog profesionalnog ja. Pitanje je biti u kreativnoj poziciji pozvati druge da učine isto. Nije li to što smo kreativni sami da možemo najbolje prenijeti kreativnost?

Uvod

Dijelovi Youthreacha

Zašto koristiti priručnik?

Kako koristiti priručnik?

1. POGLAVLJE:

Mladi i društvo

2. POGLAVLJE:

Izgradnja mostova između mladih i društva

3. POGLAVLJE:

Izazovi za osobe koje rade s mladima i kako se suočiti s njima?

Da zaključimo, mogli bismo iznijeti i ideju Marie Pezé da je nedovoljna iskorištenost osobnog potencijala za kreativnost temeljni izvor destabilizacije "psihosomatske ekonomije" te da umor može nastati i u "represiji mašte".⁹⁸

PRAKTIČNI PRIMJER:

Guillaume je iskusan ulični radnik. Njegovo poznavanje lokalnog područja i njegov rad u ustanovi pomogli su mu da brzo i kreativno reagira.

Tijekom terenskog rada, lokalna policija rekla je Guillaumeu da mladić živi sam u napuštenom skvotu duboko na selu. Policija je mladića opisala kao strašnog i potencijalno agresivnog. Bio je predmet postupka deložacije koji je pokrenuo stanodavac. Adresa je bila približna, ali Guillaume ga je odlučio posjetiti nakon što je obavijestio svoju instituciju i nadređene. Sa sobom je poveo mladu kolegicu Elodie, jer su parovi pravilo u ustanovi.

Guillaume je slijedio naznačene staze, a na zavoju na cesti uočio je mladića samog kako čuva vatru ispred naizgled napuštene kuće. Guillaume otvara prozor auta. Mladić ga doživljava.

"Tražite li nekoga?"

"Izgubljen sam. Pa, mislim da da", odgovara Guillaume.

Mladić ponovno pita.

"Koga tražiš?"

"Nikog posebno. Ja sam socijalni radnik i ovdje sam sa svojom kolegicom. Upoznajemo ljude kojima su potrebne informacije."

"Možda će me zanimati!"

"Stvarno?" kaže Guillaume.

Guillaumeova lukavost i kreativnost u tom trenutku stvarno su zakotrljali loptu. Ostalo ostaje za napisati.

Korak u stranu. Čini se da je netraženje i dopuštanje da se pojavi zahtjev druge osobe uspjealo. Možda bi se prvi predstavio drugi socijalni radnik, rekavši da mu je policija rekla da je izoliran. Čovjek se pita kakav bi bio mladićev odgovor. Ono što se ovdje čini potrebnim istaknuti jest da je Guillaumeov odgovor jedinstven odgovor povezan s određenom situacijom doživljenom u određenom trenutku i da se stoga ne može formalizirati ili generalizirati. Drugi socijalni radnik koji koristi isti odgovor možda neće imati isti učinak. Na svakom pojedincu je da pronađe odgovore koji se čine najprikladnijima za situaciju i pritom pokaže svoju kreativnost u potpunosti.

To pretpostavlja da institucija osigurava sredstva (vrijeme, ljudski resursi) za dopiranje do kreativnih praksi i poticanje kreativnih praksi. Kreativne prakse ne mogu pokrenuti samo socijalni radnici; Institucije ih moraju dopustiti i poticati.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako kreativnost može poboljšati rješavanje problema u socijalnom radu, posebno kada se bavite raznolikim i jedinstvenim situacijama osobe?
2. Koje kreativne tehnike i strategije koristite kako biste olakšali otvorenu i iskrenu komunikaciju između socijalnih radnika i mladih?
3. Kako kreativnost doprinosi razvoju vašeg profesionalnog identiteta kao socijalnog radnika i zašto je važno njegovati ovaj aspekt tijekom treninga?

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

→ **P88**

⁹⁸ Pezé, 2004, quoted by Blanchard-Laville, p. 23 in Blanchard-Laville, C., Chaussecourte, P., Hatchuel, F. et Pechberty, B. (2005). Recherches cliniques d'orientation psychanalytique dans le champ de l'éducation et de la formation. *Revue française de pédagogie*, 151, 111-62. <https://doi.org/10.3406/rfp.2005.3280>

YouthReach

INFORMIRANJE: UKLJUČIVI I
TRANSFORMATIVNI OKVIRI ZA SVE

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 1

1.1: Definicija mladih u 21. stoljeću

Basarab, T., & Williamson, H. (2021). *KRAJNJE VRIJEME! Referentni priručnik za politiku za mlade iz europske perspektive*. Vijeće Europe i Europska komisija.
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/youth-policy-manual-2021>

Bedeniković, I. (2017). Zapošljavanje mladih (ne)i stanovništvo koje nije zaposleno, ne obrazuje se i ne osposobljava u Hrvatskoj. *Mali Levijatan: studentski časopis za politologiju*, 4, 1, 75–90.

Blokland, A. & Nieuwbeerta, P. (2006). *Razvojni i životni studiji delinkvencije i kriminala. Pregled suvremenih nizozemskih istraživanja*. Bju legalni izdavači.

Dirección General del INJUVE (2022). Colectivos jóvenes y adolescentes en grave riesgo de exclusión social o sujetos a doble discriminación. Economía de los cuidados y políticas de inclusión. [Mladi ljudi i adolescenti izloženi su ozbiljnom riziku od socijalne isključenosti ili su izloženi dvostrukoj diskriminaciji. Politike ekonomije skrbi i uključivanja.] *In Estrategia de Juventud 2022.-2030. [Strategija za mlade 2022.-2030.]* str. Instituto de la Juventud.
https://www.injuve.es/sites/default/files/adjuntos/2022/05/estrategia_de_juventud_2030_resumen_ejecutivo.pdf

Fagan, A. A., Van Horn, M. L., Hawkins, J. D., & Arthur, M. W. (2007). Rodne sličnosti i razlike u povezanosti između rizika i zaštitnih čimbenika i samoprijavljene ozbiljne delinkvencije. *Znanost o prevenciji*, 8 (2), 115–124.

Fraboni, R., Rosina, A., & Marzilli, E. (2022). I giovani e la transizione allo stato adulto [Mladi ljudi i prijelaz u odraslu dob]. ISTAT-AISP L'Italia e le sfide della demografia, le trasformazioni sociali e l'eccezionalità demografica. ISTAT.

Istituto Giuseppe Toniolo (2023). *La condizione giovanile in Italia, Rapporto Giovani 2023* [Stanje mladih u Italiji, Izvješće o mladima 2023.]. Società Editrice il Mulino.

Lavrič, M. & Deželan, T. (ed). (2021). *Mladina 2020: položaj mladih protiv Sloveniji. [Mladi 2020.: Socijalni uvjeti mladih u Sloveniji]*. UM FF, UL FDV.
<https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/575>

United Nations. *Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2019–2027*.
<http://undesadspd.org/Youth.aspx>

Van de Velde, C. (2008). *Devenir adulte: Sociologie comparée de la jeunesse en Europe*. Presses Universitaires de France.
<https://doi.org/10.3917/puf.vande.2008.01>

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 1

1.2: Trenutne politike za mlade

EUROPSKO zakonodavstvo:

- [Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027.](#)
- [Europska povelja o lokalnom radu s mladima](#)
- [Europski program rada s mladima](#)
- [Rezolucija CM/Res\(2020\)2 o Strategiji sektora mladih Vijeća Europe za 2030.](#)
- [Preporuka CM/Rec\(2017\)4 Odbora ministara državama članicama o radu s mladima](#)
- [Wiki za mlade: Europska enciklopedija nacionalnih politika za mlade](#)

Zakonodavstvo u Francuskoj:

- [Ministar nacionalnog obrazovanja i mladih](#)
- [Sporazum o cilju i upravljanju za Fond za obiteljsku naknadu / Konvencija d'Objectif et de Gestion de la Caisse d'Allocation Familiale 2023.-2027.](#)

Zakonodavstvo u Sloveniji:

- [Zakon o javnem interesu v mladinskom sektorju \(ZJIMS\)](#)
- [Zakon o javnem interesu v mladinskom sektorju](#)
- [Zakon o mladinskih svetih](#)
- [Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2017-2023](#)

Zakonodavstvo u Italiji:

- [Odjel za politike za mlade talijanske vlade – upravljanje politikama za mlade](#)

Zakonodavstvo u Španjolskoj:

- Nacionalna strategija za mlade (Estrategia Nacional de Juventud): U ovom se dokumentu navode strateški prioriteti i inicijative vlade za razvoj i angažman mladih u Španjolskoj
- Pravo mladih (Ley de Juventud) i regionalni zakoni o mladima: Španjolska ima posebno zakonodavstvo koje se bavi pitanjima mladih i politikom za mlade, s varijacijama među autonomnim zajednicama koje posjeduju svoje regionalne zakone i politike za mlade koji nadopunjuju nacionalni okvir i zadovoljavaju posebne regionalne potrebe. Nadgleda ih Consejo de la Juventud de España
- Akcijski planovi: različite vladine službe ili organizacije u Španjolskoj izrađuju različite akcijske planove i programe za rješavanje pitanja mladih, zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti, među ostalima
- Općinski planovi za mlade (Planes Municipales de Juventud): Općinski planovi za mlade obično su dostupni na web stranicama pojedinih općina ili gradskih vlasti. Posjetite web-mjesto određene općine koja vas zanima i potražite dokumente ili planove povezane s mladima.

Zakonodavstvo u Hrvatskoj:

- Zakon o mladima (Zakon o sudovima za mladež) (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15, 126/19)
- Konvencija o pravima djece (Konvencija o pravima djeteta) (UN, 1989.)
- Nacionalna strategija za prava djece (Nacionalna strategija o pravima djeteta RH od 2016. do 2020.)
- Misdemeanor Law (Prekršajni zakon) NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15)
- Zakon o izvršenju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje (Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje) (NN133/12)
- Zakon o policijskim dužnostima i ovlastima (Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima) (NN76/09, 92/14).
- Obiteljsko pravo (Obiteljski zakon) (NN 103/15, 98/19)
- Zakon o socijalnoj skrbi (Zakon o socijalnoj skrbi) (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19)

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 1

1.3: Društvene odrednice životnih putova mladih

Chevalier, T. (2018). *La jeunesse dans tous ses États [Mladi u svim njezinim državama]*. Presses Universitaires de France.

<https://doi.org/10.3917/puf.cheva.2018.02>

Chevalier, T., & Loncle, P. (eds.). (2021). *Une jeunesse sacrifiée? [Mladost žrtvovana?]*. La vie des idées. PUF.

Loncle, P. (2007). Razvoj lokalnih politika za mlade. *Agora débats/jeunesses*, 43, 12–28.

<https://doi.org/10.3917/agora.043.0012>

Lorenzova, J. (2017). Djetinjstvo kroz objektiv socijalne pedagogije. *Međunarodni časopis za društvene znanosti*, 6 (1), 53–70

O međuovisnosti nesigurnih čimbenika pogledajte film Loach, K. (2019). *Žao mi je što ste nam nedostajali*. IMDb..

<https://www.imdb.com/title/tt8359816/>

Wood, J., & Hine, J. (Eds.) (2009). *Radite s mladima*. Publikacije kadulje.

1.4: Identiteti mladih

Brown, R. & Capozza, D. (2006). *Društveni identiteti. Motivacijski, emocionalni i kulturni utjecaji*. Psychology Press.

Côté, J. E., & Levine, C. G. (2002). Formiranje identiteta, opredjeljivanje i kultura: socijalna psihološka sinteza. Lawrence Erlbaum suradnici.

Kroger, J. (2004). *Identity in Adolescence. Identitet u adolescenciji. Ravnoteža između sebe i drugoga*. U Routledgeu.

Moffitt, U., Juang, L. P. & Syed, M. (2020). Istraživanje interseksionalnosti i razvoja identiteta mladih u Europi. *Granice u psihologiji*, 11, 78.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00078>

Schwartz, S. J., Luyckx, K., & Vignoles, V. L. (Eds.). (2011). *Priručnik teorije identiteta i istraživanja*. Springer.

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 2

2.1.1: Pristup za mlade i razumijevanje dosega

Arza, J., & Carron, J. (2014). Las estrategias de proximidad y centradas en la persona como alternativa a la fragmentación en la atención. *Documentos de Trabajo Social*, 54, 7-25.

Milošević Arnold, V. & Urh, Š. (2009). *Terensko delo: institucionalni, javni in zasebni prostori socialnega dela*. Univerza protiv Ljubljani.

Parisse, J. & Porte, E. (2022). Les démarches d'« aller vers » dans le travail social : une mise en perspective. *Cahiers de l'action*, 59, 9-16. <https://doi.org/10.3917/cact.059.0009>

Santos-Olmo, A. B., Ausín, B., & Muñoz, M. (2022). Osobe starije od 65 godina u socijalnoj izolaciji: Opis učinkovite intervencije zajednice u gradu Madridu (Španjolska). *Međunarodni časopis za istraživanje okoliša i javno zdravstvo*, 19(5). <http://dx.doi.org/10.3390/ijerph19052665>

Szeintuch, S. (2015). Rad na ulici i informiranje: Metoda socijalnog rada? *British Journal of Social Work*, 45(6), 1923-1934. <http://dx.doi.org/10.1093/bjsw/bcu103>

Vega, C. (2019). La educación de calle a través de la educación social: la importancia de reivindicar el desarrollo comunitario. In, El Homrani, M., Báez, D. E. & Ávalos, I., *Inclusión y diversidad: Intervenciones socioeducativas*. Wolters Kluwer PRAXIS.

Vodeb, N. A., & Spruk, T. (2020). *Teorijska osnova uličnog rada s mladima. MOViT*. Europska komisija. http://www.alfa-albona.hr/wp-content/uploads/2020/10/IO1_web.pdf

2.1.2: Sudjelovanje mladih

Becquet, V., & Goyette, M. (2014). L'engagement des jeunes en difficulté [Angažman mladih u teškoćama]. *Sociétés et Jeunes en Difficulté*, 14. <http://journals.openedition.org/sejed/7828>

Becquet, V. (2006). Participacija des jeunes: Regards sur six pays [Sudjelovanje mladih: perspektive šest zemalja]. *Agora Débats Jeunesse*, 42 godine. 42.

Ciraso-Calí, A., Sala, M., Pineda-Herrero, P., & Úcar, X. (2023). El empoderamiento juvenil desde la perspectiva de quien educa: Las dimensiones individual y comunitaria [Osnaživanje mladih iz perspektive odgojitelja: Dimenzije pojedinca i zajednice]. *Educar*, 59(1), 231-248. <https://doi.org/10.5565/rev/educar.1595>

Gril, A., Klemenčič, E. & Autor, S. (2009). *Udejstvovanje mladih v družbi [Uključivanje mladih u društvo]*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

Kiilakoski, T. (2020). *Perspektive sudjelovanja mladih*. Europska unija i Vijeće Europe: Partnerstvo za mlade. https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/59895423/Kiilakoski_Participation_Analytical_Paper_final%252005-05.pdf/b7b77c27-5bc3-5a90-594b-a18d253b7e67

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 2

2.1.3: Radni odnos u socijalnom radu mladih

Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., & Možina, M. (2015). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika [Uspostavljanje radnog odnosa i osobne veze]*. Fakulteta za socialno delo.

Geldard, K., Geldard, D., & Fin Yoo, R. (2019). *Savjetovanje adolescenata. Proaktivan pristup za mlade*. Kadulja.

Gijón, M. (2019). Espacio íntimo de la pedagogía: relación educativa y su triple dimensión formativa como dinamismo de ciudadanía [Intimni prostor pedagogije: obrazovni odnosi i njegova trostruka formativna dimenzija kao građanska dinamičnost]. *Educatio Siglo XXI*, 37(1 Mar-Jun), 131-146. <https://doi.org/10.6018/educatio.363431>

Kodele, T., & Mešl, N. (2013). *Otrokov glas v procesu učenja in pomoči: priročnik za vrtce, šole in starše [Dječji glas u procesu učenja i podrške: Priručnik za vrtiće, škole i roditelje]*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Mešl, N., & Kodele, T. (2016). *Sukreiranje procesa pomoči: suradnja s obiteljima u zajednici*. Fakulteta za socialno delo.

2.2.1: Poticanje kritičkog mišljenja kod mladih i promicanje javnog zagovaranja

Herreros, G. (2009). L'analyziranje institutionnelle [Institucionalna analiza]. In, G. Herreros, *Pour une sociologie d'intervention* (pp. 81-96). Érès.

Keddell, E. (2017). Tumačenje najboljih interesa djece: potrebe, privrženost i donošenje odluka. *Časopis za socijalni rad*, 17, 3, 324-342. <https://doi.org/10.1177/1468017316644694>

Motoi, I. (2016). La pensée critique du point de vue du travail social. *Društvene znanosti i akcije*, 5, 5-32. <https://doi.org/10.3917/sas.005.0005>

Rupnik Vec, T. (2010). Različni teoretični pogledi na kritično mišljenje - primerjalni pregled [Different Theoretical Views on Critical Thinking - A Comparative Overview]. *Sodobna pedagogika*, 61, 3, 173-190.

Thompson, N. (2019). *Kritički reflektirajući praktičar*. Macmillan međunarodno visoko obrazovanje.

Žalec, N. (ur). (2022). *Mentorjeva knjiga: Priročnik v programu PUM-O [Mentor's Book: Manual in the PUM-O Program]*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/mentorjeva-knjiga/>

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 2

2.2.2: Jačanje otpornosti mladih

Fagan, A. A., Van Horn, M. L., Hawkins, J. D. & Arthur, M. W. (2007).

Rodne sličnosti i razlike u povezanosti između rizika i zaštitnih čimbenika i samoprijavljene ozbiljne delinkvencije. *Znanost o prevenciji*, 8, 2, 115-124.

Inchley, J., Currie, D., Vieno, A., Torsheim, T., Ferreira-Borges, C., Weber, M., Barnekow, V. & Breda, J. (2018).

Ponašanja adolescenata povezana s alkoholom: trendovi i nejednakosti u europskoj regiji SZO-a, 2002.-2014., Zapažanja zdravstvenog ponašanja djece školske dobi (HBSC) Suradnička međunarodna studija WHO-a. Regionalni ured SZO-a za Europu.

Konaszewski, K., Niesiołbędzka, M. & Surzykiewicz, J. (2021).

Otpornost i mentalno zdravlje među maloljetnicima: uloga strategija za suočavanje sa stresom. *Zdravlje i kvaliteta života*, 19, 58. <https://doi.org/10.1186/s12955-021-01701-3>

Lösel, F. & Bender, D. (2001).

Otpornost i zaštitni čimbenici. U D. P. Farrington, & J. Coid (Eds.), *Prevencija antisocijalnog ponašanja odraslih*. Cambridge University Press.

2.2.3: Posredovanje – objedinjavanje potreba mladih i institucija

Bigi M., Francesca M., Rim Moiso D. (2016). *Facilitiamoci! [Olakšajmo!]* La Meridiana.

Goffman, E. (1967). *Ritual interakcije: Eseji o ponašanju licem u lice*. Dvodnevno sidro.

Le Strat, P.N. (2015). *Entre travail du social et travail du commun [Između socijalnog rada i zajedničkog rada]*. <https://pnls.fr/entre-travail-du-social-et-travail-du-commun/>

Martín, X., Puig, J. M., & Gijón, M. (2018). Reconocimiento y don en la educación social [Recognition and talent i social education]. *Edetania. Estudios y propuestas socioeducativos*, <https://revistas.ucv.es/edetania/index.php/Edetania/article/view/336>

Noël, O. (2010). *Pour une sociologie d'intermédiation: intervenir dans des configurations d'actions publiques politiquement sensibles [For a Sociology of Mediation: Intervening in Politically Sensitive Configurations of Public Actions]*. <https://docplayer.fr/18545949-Pour-une-sociologie-d-intermediation-intervenir-dans-des-configurations-d-actions-publiques-politiquement-sensibles-texte-de-travail-provisoire.html>

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 2

2.2.4: Suradnja na razvoju politika za mlade

Banjac, M. (2014). Upravljanje mladima: konfiguracije politike EU-a za mlade. *CEU Časopis za političke znanosti*, 03-04, 139–158.

Baturina, D., Majdak, M., & Berc, G. (2020). Perspektiva NEET populacije u urbanoj aglomeraciji Zagreb prema percepciji stručnjaka i mladih u NEET statusu-kako im pomoći? [Perspektiva populacije NEET u urbanoj aglomeraciji Zagreba prema percepciji stručnjaka i mladih mladih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju – kako im pomoći?]. *Sociologija i prostor/Sociologija & prostor*, 58(3).

Berc, G., Majdak, M., & Baturina, D. (2021). Ples na rubu: okolnosti i iskustva položaja mladih u NEET statusu na području Grada Zagreba [Ples na rubu: Okolnosti i iskustva mladih u statusu NEET u Gradu Zagrebu]. *Hrvatska i komparativna javna uprava*, 21(1).

Dibou, T. (2012). Ususret boljem razumijevanju modela politike EU-a za mlade. *Studije društava koja se mijenjaju: Mladi pod globalnom perspektivom*, 1(5), 15–36.

Li, X. (2020). Preispitivanje modela politike za mlade u Europi i njezinim biračima: građansko učenje i građanski angažman. *Urbana istraživanja i praksa*, 13(1), 97–108.

Úcar, X. (2018). La pedagogía social frente a las desigualdades y vulnerabilidades en la sociedad [Social pedagogy in front of society's inequalities and vulnerabilities]. *Zona Próxima*, 29, 52–69. <http://dx.doi.org/10.14482/zp.29.0005>

2.2.5: Mostovi za rješenja

Galichet F., 2014, L'émancipation - Se libérer des dominations, Ed. Chronique Sociale

Poujol V., 2012, *De la coopération de la survie à la coopération comme facteur d'émancipation ?*, sous la direction de Patricia Loncle, Coopération et Education populaire, Ed. L'Harmattan,

Poujol V., 2018, *Aux risques de l'émancipation : le travail du conflit et de la norme*, Emancipation et recherche en éducation, Conditions de la rencontre entre science et militance, Marcel J. F. et Broussal D. (Dir.), Editions du Croquant

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 3

3.1: Što učiniti ako nešto pođe po zlu i kako to spriječiti?

Barnes, M., & Brannelly, P. (2019). Prepoznavanje rizika i prevencija u zaštiti djece i mladih: pregled mapiranja i analiza komponenti intervencija razvoja usluga usmjerenih na zdravstvene i socijalne djelatnike. *BMC Istraživanje zdravstvenih usluga*, 19(1), 1000.

<https://doi.org/10.1186/s12913-019-4819-5>

Nacionalna udruga socijalnih radnika. (n.d.). *Sigurnost socijalnog rada.*

<https://www.socialworkers.org/Practice/Social-Work-Safety>

Institut za socijalnu skrb za izvrsnost. (2020). *Postupak procjene rizika i ključne točke za utvrđivanje rizika u virtualnim interakcijama.*

<https://www.scie.org.uk/care-providers/coronavirus-covid-19/safeguarding-adults/risk-assessment-process>

USC Suzanne Dworak-Peck Škola socijalnog rada. (n.d.). *Kako socijalni radnici mogu dati prednost brizi o sebi u visokostresnim radnim okruženjima.*

<https://dworakpeck.usc.edu/news/how-social-workers-can-prioritize-self-care-high-stress-working-environments>

Wright, N., & Stickley, T. (2013). Koji je "problem" koji rad na informiranju želi riješiti i kako bi se mogao riješiti? Traženje teorije u primarnom programu prevencije zdravlja. *BMC Istraživanje zdravstvenih usluga*, 13 (1), 424.

<https://doi.org/10.1186/1472-6963-13-424>

3.2: Neformalna podrška

Europska komisija. (2019). *Strategija EU-a za mlade za razdoblje. 2019. – 2027.*

https://youth.europa.eu/strategy_en

Mezzapelle, L., & Earles, D. (2021., 8. travnja). *Radnicima za informiranje nedostaje podrška u Montrealu - Gradu.*

<http://thecitymag.concordia.ca/outreach-workers-lack-support-montreal/>

Nugent, A. M., Mauku, Z., & MSW. (2007). Psihosocijalna podrška za siročad i ranjivu djecu: uvod u radnike koji pružaju informiranje. JSI.

<https://www.jsi.com/resource/psychosocial-support-for-orphans-and-vulnerable-children-an-introduction-for-outreach-workers/>

POPIS REFERENCI ZA DALJNJE ČITANJE

Poglavlje 3

3.3: Institucionalna podrška: Intervizija, supervizija

Balint, M. (1973). *Liječnik, njegov pacijent i bolest* (New ed. corr. and Augm.). Payot.

Bernard, J., & Goodyear, S. (2019). *Osnove kliničkog nadzora* (6. izdanje). Pearson Education Inc.

Blanchard-Laville, C., & Fablet, D. (2003). *Théoriser les pratiques professionnelles: intervention et recherche action en travail social [Teoretiziranje profesionalnih praksi: intervencija i akcijska istraživanja u socijalnom radu]*. l'Harmattan.

Kadushin, A., & Harkness, D. (2014). *Nadzor u socijalnom radu*. Columbia University Press.

Koltz, R. (2008). Integrating Creativity Into Supervision Using Bernard's Discrimination Model. *Journal of Creativity in Mental Health*, 3(4), 416–427.

<https://doi.org/10.1080/15401380802530054>

Koltz, R. (2008). Integriranje kreativnosti u nadzor pomoću Bernardovog modela diskriminacije. *Časopis za kreativnost u mentalnom zdravlju*, 3 (4), 416–427.

<https://doi.org/10.1080/15401380802530054>

3.4: Briga o sebi

Berc, G. & Šadić, S. (2021). Strategije brige o sebi stručnjaka u savjetovanju. Univerzitet u Sarajevu. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=994376>

Berc, G., Šadić, S., & Kobić, O. (2021.) *Kako im pomagači mogu pomoći da pomognu drugima i sebi - izazovi primjene koncepta brige o sebi*. Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli. . <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=929096>

3.5: Pristupi kreativnosti

Anzieu-Premmeur, C. (2011). De la créativité chez Winnicott. *Le Carnet PSY*, 151(2), 22. <https://doi.org/10.3917/lcp.151.0022>.

Aubourg, F. (2003). Winnicott et la créativité. *Le Coq-héron*, 173(2), 21. <https://doi.org/10.3917/cohe.173.0021>.

De Rivoyre, F. (2016). La créativité de Donald Woods Winnicott. *Figures de la psychanalyse*, 32(2), 155. <https://doi.org/10.3917/fp.032.0155>.

Ribas, D. (2011). La créativité pour Donald Wood Winnicott. *Le Carnet PSY*, 151(2), 26. <https://doi.org/10.3917/lcp.151.0026>.

Roussillon, R. (2011). Le besoin de créer et la pensée de D.W. Winnicott. *Le Carnet PSY*, 152(3), 40. <https://doi.org/10.3917/lcp.152.0040>.

Roussillon, R. (2015). Pour une métapsychologie de la créativité chez D.W. Winnicott. *Journal de la psychanalyse de l'enfant*, 5(2), 159–180. <https://doi.org/10.3917/jpe.010.0159>.

Zérillo, S. (2012). De l'illusion à la culture ou le regard de Winnicott sur la créativité. *Éducation et socialisation*, 32. <https://doi.org/10.4000/edso.324>.

This work is licensed under Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.
To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

YouthReach

INFORMIRANJE: UKLJUČIVI I
TRANSFORMATIVNI OKVIRI ZA SVE

MOSTOVI ZA RJEŠENJA U (Y)OUT(H)DOSEGU

PEDAGOŠKI PRIRUČNIK

Teorija, metoda i primjeri

Sufinancira
Europska unija